

Socialnämnden

Tid 2025-09-05 kl. 08:30-15:30

Plats Vargön

Ledamöter

Ruth Rahkola (S), ordförande
Britta Lysholm (C), vice ordförande
Maria Truedsson (S)
Cristian Bergvall (S)
Daniel Bergman (M)
Mojgan Azari (S)
Stefan Sävenstedt (S)
Magnus Häggblad (SD)
Maria Fäldt (V)
Berit Lundgren (KD)
Evelina Blom (C)
Malin Markström (SJV)
Carola Eichwurzel (S)
Mikael Wikström (M)
Louise Lundgren (KD)

Övriga deltagare

Eva Börjesson-Öman, Förvaltningschef
Helene Markström, Kommunikatör
Christer Grahn, Hälso - sjukvårdschef
Hanna Pettersson, Avdelningschef
Anna Johansson, Ekonom/controller
Petter Lundström, Processledare
Roger Burman, Avdelningschef
Anna Duvmo, Avgiftshandläggare
Monica Wiklund Holmström, Avdelningschef
Sofie Isaksson, Enhetschef
Helena Magnusson, Avdelningschef
Jennie Bodin, Avdelningschef
Lena Enqvist, Omsorgschef
Leena Leijon, Avdelningschef
Anton Hägbom, Nämndssekreterare
Arvid Brännström, Avgifthandläggare
Helene Markström, Kommunikatör
Mona Norman, sekreterare

I. Val av justerare samt tid och plats för justering

Diariernr 25SN1

Förslag till beslut

Förslag på justerare: Evelina Blom

Förslag på tid och plats för justering: Digital justering senast den 09 september 2025 kl. 13.00

2. Borttagen på grund av sekretess
Diariennr 25SN201

3. Tertiärrapport 2 2025 Hälso- och sjukvård

Diarienumr 25SN70

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Perioden har varit väldigt intensiv med framför allt bemanning inför sommaren.

Sjukfrånvaron fortsätter vara hög på vissa enheter.

Vi fortsätter att ha vakanta tjänster inom området sjuksköterskor särskilt boende för äldre och är nu uppe i cirka 10 vakanta tjänster och 2 vakanta nattskötersketjänster.

Glädjande är att vi lyckats rekrytera en ny nattsjuksköterska.

Antalet hemsjukvårdspatienter ökar generellt och är nu uppe i cirka 450 patienter samt även en ökning av hälso- och sjukvårdsuppdrag.

Sommaren har generellt varit bra inom avdelningen.

Beslutsunderlag

- Tertiärrapport 2 2025 Hälso- och sjukvård

4. Budgetuppföljning 2025

Diariens 25SN9

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår Socialnämnden godkänna budgetuppföljningen per augusti.

Socialnämndens arbetsutskott föreslår att Socialnämnden uppmanar avdelningarna att arbeta metodiskt och målinriktat för att komma till rätta med prognostiserade underskott. Förvaltningen har uppdraget att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och inom tilldelad ram.

Ärendebeskrivning

Handlingar och förslag till beslut presenteras vid sammanträdet.

5. Budget 2026 ramökning beslut av KF

Diarienumr 25SN188

Förslag till beslut

Socialnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Genomgång av ramökningar inför 2026 gällande drift och investering för Socialnämnden som beslutades av KF i juni.

Beslutsunderlag

- Budget 2026 ramökning beslut av KF

6. Delårsrapport

Diariens 25SN197

Förslag till beslut

Socialtjänsten föreslår att Socialnämnden beslutar godkänna delårsrapport för innevarande år.

Ärendebeskrivning

Delårsrapport ska upprättas i enlighet med gällande lagstiftning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt kommunens redovisningsreglemente.

Syftet med rapporten är att följa upp och styra ekonomi, personal och verksamhet mot fastställda kommunövergripande mål.

Socialnämndens arbetsutskott föreslås ta del av informationen och inte fastslå något förslag till socialnämnden, på grund av att förslaget inte hinner vara färdigt till arbetsutskottet. Under socialnämndens sammanträde eller strax dessförinnan presenteras förslaget till delårsrapport för året.

Beslutsunderlag

- 250829 - Delårsrapport 2025 - utkast 4 till socialnämnden

7. Borttagen på grund av sekretess
Diariennr 25SN78

8. Borttagen på grund av sekretess
Diariennr 25SN79

9. Tertiärrapport 2 2025, Psykosocialt stöd till vuxna och daglig verksamhet

Diarienumr 25SN73

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Avdelningen prognosticerar en positiv budgetavvikelse på 0,8 mkr. En stor del av det beror på att Parken kunde avvecklas tidigare än beräknat. Övertidskostnaderna har ökat jämfört med samma period föregående år. Antalet arbetade timmar har minskat beroende på Parkens avveckling. Vi har inte "sålt" några semesterveckor men ordinarie personal har arbetat en del övertid för att lösa akut frånvaro. Sommaren har i det stora hela varit bra och inga allvarigare händelser eller avvikelser har skett. Dock har vi haft ett hot- och våldstillbud där två brukare gav sig på varandra. Ingen kom till skada men väktare och polis tillkallades. En person fick byta boende då denne vräktes av hyresvärdens.

Avdelningen rapporterar i stort sett samma antal avvikelser som vanligt. Inga vårdskador har uppstått. Inga klagomål har inkommit. Egenkontroll är genomförd under tertiälen och den visar på brister i dokumentationen på de flesta verksamheterna. Handlingsplan kommer att upprättas under tertiäl 3. När det gäller Yrkesresan så har de flesta medarbetarna slutfört del 2 i Baskursen. Vi planerar för återkommande uppsamlingsheat framöver så att alla får möjlighet att slutföra de olika delarna.

Under tertiälen har två personer på våra boenden avlidit på grund av sjukdom, en person har flyttat ut till annan kommun, en person har flyttat ut i ordinärt boende och vi har verkställt tre nya boendebeslut under tertiälen. I slutet av maj månad avvecklades Parkens gruppboende. Vi har fyra lediga lägenheter som erbjudits personer på väntelista.

Bostad med särskild service

9 personer står på väntelista (åtta LSS och en SoL). Samtliga personer på väntelista har andra insatser från socialtjänsten så som hemtjänst, boendestöd och daglig verksamhet. Samtliga personer med LSS- beslut har fått erbjudanden om boende under tertiälen.

Daglig verksamhet/sysselsättning

13 personer står på väntelista (10 LSS och tre SoL beslut). Flera av LSS besluten har omfattande behov av stöd och omvårdnad.

Boendestöd (avdelningens):

9 personer står på väntelista.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har begärt in sex yttranden om ej verkställd insats Boendestöd från 2024. IVO överväger att begära särskild avgift för dem.

Beslutsunderlag

- Tertiärrapport 2 2025 Psykosocialt stöd till vuxna och daglig verksamhet

Beslutet skickas till

Monica Wiklund Holmström

10. Taxor 2026 inom Socialtjänsten

Diariernr 25SN22

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår att Socialnämnden tar del av informationen och lägger den till handlingarna, samt att ändringen gäller från 2026-02-01.

Ärendebeskrivning

Uppräkning av nya avgifter inför 2026. Ändringen gäller från 2026-02-01.

Kommunfullmäktige beslutade den 2017-12-18 att från 2018 skulle hemtjänstavgifterna inom ramen för maxtaxa höjas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI). Inför 2026 innebär det en höjning av 3,6 procent på årets hemtjänstavgifter.

2025 2026

Serviceinsatser (städning, tvätt, handling o.s.v.) 310 kr/tim 321 kr/tim

Omvårdnadsinsatser och Nattpatrull 247 kr/tim 256 kr/tim

Ledsagningsavgift 310 kr/tim 321 kr/tim

Enligt beslut taget i SN 2018-09-07, 18SN318 § 158 beslutar man att införa möjlighet för boende på äldreomsorgens vård-och omsorgsboenden att köpa förbrukningsartiklar. Förändring börjar gälla från och med 1 februari 2019. Indexuppräkning av nya avgifter ska ske årligen enligt Omsorgsindex från SKL. Inför 2026 innebär det en höjning av 3,6 procent.

2025 2026

Individuell kostnad 411 kr/månad/boende 426 kr/månad

558 kr/månad/parboende 578 kr/månad

Enligt beslut taget 2021-09-07 i §112 SNAU Avgifter på Trädgårdens Äldrecentra samt Skogsgårdens tillfälliga boende, diariernr 21SN168 §112 i Kommunfullmäktige beslutade man att införa omvårdnadsavgift för personer som vistas på utredningsplats på Äldrecentrat samt tillfälligt boende på Skogsgården. Kostnaden för omvårdnadsavgiften tas med i beräkningen av maxtaxa och uppräknas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI).

Socialnämnden föreslog Kommunfullmäktige besluta om ytterligare en avgift för hyra om en person beviljas insatsen tillfälligt boende. Uppräknas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI).

Socialnämnden föreslog Kommunfullmäktige att besluta att de nya taxorna skulle gälla från och med 2022-02-01. Inför 2026-02-01 innebär detta en höjning av 3,6 procent.

2025 2026

Hyra 80 kr/dygn Hyra 83 kr/dygn

Tillfälligt boende 80 kr/dygn Tillfälligt boende 83 kr/dygn

Beslutet skickas till

Beslutet skickas till Kommunfullmäktige

II. Strategi för socialtjänstens arbete med kompetensförsörjning

Diariennr 25SN84

Förslag till beslut

Socialnämnden antar Strategi för socialtjänstens arbete med kompetensförsörjning.

Ärendebeskrivning

Kompetensförsörjningsfrågan har under flera år varit en viktig del i socialnämndens och socialtjänstens arbete för att uppnå verksamhetens mål att kunna erbjuda god vård och omsorg samt erbjuda det stöd medborgarna har behov av och rätt till inom socialnämndens ansvarsområde. I strategisk plan och tidigare verksamhetsplaner har nämnden prioriterat arbetet med kompetensförsörjning och förvaltningen har utifrån det utarbetat arbetssätt och genomfört aktiviteter för att stärka kompetensförsörjningen. Exempel på det är handledarorganisationen för att attrahera arbetskraft och ge nyanställda och vikarier en bra introduktion och därmed vilja stanna kvar, validering av undersköterskor och språkutbildning. En mängd olika aktiviteter genomförs för att locka nya medarbetare, inte minst inför sommaren då behovet av vikarier är stort. Förvaltningen har också arbetat med arbetssätt och aktiviteter som syftar till att minska behovet av nyanställningar. Exempel på det är bemanningsstrategin där delar som samplanering och differentiering av arbetsuppgifter syftar till just detta.

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer granskat socialnämndens arbete med kompetensförsörjning. Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden har ett ändamålsenligt arbetssätt avseende personal- och kompetensförsörjning. Revisorernas sammantagna bedömning är att det finns ett flertal dokument som beskriver hur nämnden ska arbeta med aktiviteter för att säkerställa kompetensförsörjningen på olika sätt och att det genomförs ett omfattande arbete kopplat till kompetensförsörjning. Dock bedömer de att det finns en risk för otydlighet i styrning av kompetensförsörjningsarbetet. Vi ser en risk i att en spretig styrning hindrar möjligheten till en sammanhängande utvärdering och analys av genomförda insatser. Bristande utvärdering och analys hindrar även möjligheten till att justera prioriteringar och fokusområden i arbetet. Utifrån de resultatet rekommenderar de:

- Stärka analys av kompetensförsörjningsbehov på kort och lång sikt.
- Tydliggöra hur aktivitetsplaneringen i styrande dokument med bäring på personal- och kompetensförsörjning ska förhålla sig till varandra.
- Fastställa tid för översyn och eventuell revidering av styrande dokument med bäring på personal- och kompetensförsörjning.
- Säkerställa att kompetensutvecklingsbehov aggregeras från enhetsnivå i syfte att fånga in mer övergripande behov.
- Sammanställa och analysera de synpunkter som framförs av medarbetare som ska avsluta sin anställning i syfte att skapa underlag för att kunna fatta adekvata beslut om åtgärd.

Revisorernas synpunkter stämmer i stora delar överens med nämndens och förvaltningsledningens bild av att det finns ett behov av att tydliggöra riktning, ansvar och organisation för det framtida arbetet med kompetensförsörjning vilket då är syftet med denna strategi. Förvaltningen har därför haft nämndens uppdrag att ta fram en Strategi för socialtjänstens arbete med kompetensförsörjning.

Beslutsunderlag

- Strategi för Socialtjänstens arbete med kompetensförsörjning till SN

Beslutet skickas till

Roger Burman

12. Tertialrapport 2 2025 Avdelning verksamhetsstöd

Diarienumr 25SN77

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Den sammantagna bilden av sommarperioden inom Avdelning verksamhetsstöd är att läget har varit hanterbart och det endast har varit mindre avvikelser från den planering som funnits .

Avdelningen har en budget i balans med en prognos för helåret på ca 200 000 kr.

Det finns två aktiviteter kopplat till den ekonomiska strategin: Säkerställa finansiering av överanställningar inom avdelningen samt att minska kostnad för datorer genom att identifiera och ta bort eventuella dubbla datorer samt säkerställa att personal har rätt typ av MS 365-licenser. Arbetet med dessa fortlöper enligt plan.

Avdelningen arbetar med att ta fram en strategi för nämndens arbete med kompetensförsörjning. Bakgrunden är att både vi själva och KPMG inom ramen för sin granskning har sett ett behov av att tydliggöra det arbete som pågår. Ett förslag läggs fram till nämnden i september. I korthet innebär strategin ett ändrat fokus från att möta det ökande antalet personer i behov av äldreomsorg med att bara försöka rekrytera fler till att fokusera mer på att minska behovet av nyanställningar samt att behålla befintliga medarbetare, arbeta mer systematiskt samt att säkerställa arbetsflödena kopplat till kompetensförsörjningen genom att förtydliga roller och ansvar.

Beslutsunderlag

- Tertialrapport 2 2025 Avdelning verksamhetsstöd

Beslutet skickas till

Roger Burman

13. Delegationsbeslut

Diariernr 25SN4

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av delegationsbeslut för perioden 2025-xx-01 till 2025-xx-xx.

14. Justeringar och tillägg i Piteå kommuns riktlinjer för insatser enligt socialtjänstlagen

Diariernr 25SN187

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår att Socialnämnden antar förslag till justering och tillägg till Piteå kommuns riktlinjer för insatser enligt Socialtjänstlagen.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har, i dialog med politiken, uppmärksammat behov av revideringar i kommunens riktlinjer för insatser enligt socialtjänstlagen (SoL).

Justeringarna syftar till att tydliggöra ansvar, möjliggöra en mer ändamålsenlig resursanvändning och säkerställa att insatser ges på ett sätt som är både rättssäkert och genomförbart. Revideringen innebär även tillägg som ska stärka möjligheten till likvärdig handläggning och ökad tydlighet för både medarbetare och invånare.

Den uppdaterade riktlinjen ska utgöra ett viktigt stöd för handläggare i det dagliga arbetet, genom att ge vägledning i bedömningar och bidra till en mer enhetlig tillämpning av lagen.

Förslaget till reviderade riktlinjer har tagits fram i nära samverkan mellan berörda funktioner inom förvaltningen och i dialog med politisk nivå.

Justeringarna som föreslås är under rubriken Biståndsbedömda insatser enligt Socialtjänstlagen för målgruppen vuxna avseende insatserna bostad med särskild service.

Under rubriken Icke biståndsbedömda insatser föreslås även trygghetsringning att läggas till som insats då beskrivning av denna icke biståndsbedömda insats saknas i nuvarande riktlinje.

Beslutsunderlag

- Piteå kommuns riktlinjer för insatser enligt socialtjänstlagen-förslag justeringar och tillägg

Beslutet skickas till

Lena Enqvist
Monica Wiklund Holmström
Ann Lundberg

15. Tertialrapport 2 2025 ordinärt boende

Diariennr 25SN74

Förslag till beslut

Socialnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Under den här tertialen har störst fokus varit att planera och säkerställa verksamheten under sommaren. Avdelningen har haft utmaningar med kompetensförsörjningen och för närvarande finns 8 vakanta tjänster. Inför sommaren såldes 196 semesterveckor i ett tidigare skede och i högre utsträckning än tidigare år. Personalen har haft minskad korttidsfrånvaro och färre vikarier är också avslutade. Sammantaget en stabilare och bättre sommar än tidigare.

Den kraftiga ekonomiska avvikelsen i hemtjänsten är till viss del kopplat mot förändringen till 11-timmars dygnsvila där det krävs bemanning med extrapersonal på helgerna för att klara insatserna hos brukarna. Hemtjänsttimmarna minskade också under juni månad från 731 timmar/ dag i maj till 679 timmar/ dag i juni, vilket kan vara en ytterligare förklaring till underskottet.

Gällande kvalitet ses inga specifika trender.

Beslutsunderlag

- Tertialrapport 2 2025 ordinärt boende

16. Tertiärrapport Stöd till funktionsnedsatta

Diarienumr 25SN76

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Avdelningen Stöd till funktionsnedsatta står fortsatt inför stora utmaningar kopplade till bemanning, särskilt under sommarmånaderna. Inför sommaren 2025 har avdelningen, trots tidiga insatser och intensifierade rekryteringsförsök, haft betydande svårigheter att tillsätta vikarier i tillräcklig omfattning. Tillgången till vikarier har, likt tidigare år, varit en extrem utmaning. Underlaget fortsätter att försvagas och antalet sökande till tjänster inom personlig assistans har minskat markant. Den 13 maj saknades 23 vikarier, och under midsommarveckan saknades fortfarande tre sommarvikarier. Ett beslut om att stänga platser på Skogsgårdens korttidsverksamhet bidrog till att förbättra bemanningssituationen, då personal från bemanningspoolen kunde täcka upp delar av behovet – om än inte fullt ut.

Trots en mycket ansträngd bemanningssituation är den samlade bedömningen att sommaren 2025 har varit lugnare och mer stabil än förväntat. Verksamheten har lyckats upprätthålla en trygg och stabil miljö för våra brukare, vilket är ett resultat av det starka engagemanget från både medarbetare och chefer. Deras flexibilitet, ansvarstagande och lojalitet har varit avgörande för att verksamheten kunnat fungera väl under svåra förutsättningar. Vidare framgångsfaktorer som bidragit till detta utfall är att ordinarie personal har erbjudit sig att arbeta under sommaren. Hela 180 semesterveckor har sålts i år, jämfört med ca 35 veckor under 2024. Ordinarie personal har även tagit extrapass vid sjukdom, vilket medfört högre stabilitet och bibehållen kvalitet. Inget avhopp har heller skett under sommaren. Avdelningen har också blivit behjälpt av tre personer som arbetat hos oss från andra avdelningar. Ytterligare en framgångsfaktor att belysa är att fler enhetschefer har arbetat tillsammans med en samordnare i sommar, vilket har resulterat i förbättrad styrning och stöd i vardagen.

Oaktat positivt utfall gällande bemanning och kvalitet under sommaren 2025, har den extrema osäkerhet som råder kopplat till att klara sommarplaneringen påverkat både medarbetare och enhetschefer hälsa negativt med hög stress, oro, merarbete som följd. Den stabilitet som uppnåtts under sommaren har även föranlett ekonomiska konsekvenser, särskilt kopplade till ersättning för extrapass och sålda semesterveckor. Konsekvenserna av att skjuta semesteruttag till hösten kommer att påverka både kvaliteten i verksamheten och den ekonomiska situationen negativt. Det finns en betydande risk att organisatoriskt inte lyckas möjliggöra att den framflyttade semester kan tas ut på ett tillfredställande sätt. Vidare medför de sålda semesterveckorna att den osäkerhet kring bemanning som råder under sommarmånaderna kommer att fortsätta och påverka verksamheterna stora delar av hösten.

Helårsprognosen för avdelningen beräknas för närvarande till -5,6 mkr, men sommarens dyra kostnader pekar på att underskottet kan komma att öka.

Beslutsunderlag

- Tertiärrapport maj-augusti

17. Tertialrapport 2 2025 En ingång

Diariennr 25SN71

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av rapporten.

Ärendebeskrivning

Den första juli 2025 började en ny socialtjänstlag att gälla. Socialförvaltningen har gjort ett omfattande förberedande arbete inför den nya lagens ikraftträdande och flera funktioner har involverats i arbetet. Exempelvis arrangerades en uppföljande workshop i maj för brukarföreningsrepresentanter, politiker och förvaltningens chefer på aggregerad nivå för dialog och delaktighet inför förslaget på lokal inriktning i omställningen till den nya lagen. Vid socialnämndens sammanträde i juni beslutade socialnämnden om en ny inriktning i omställningen till den nya lagen som utgör grunden för kommunens arbete mot en mer långsiktigt hållbar socialtjänst. Inriktningsbeslutet har föregåtts av en lokal läges- och behovsanalys som sammanställts i en rapport.

Under maj månad gjorde SKR ett besök på Stöd till försörjning då man i den nationella kommundatan uppmärksammat det goda resultat som enheten haft både vad gäller andelen personer men långvarigt bidragsbehov men även den över tid ekonomiska goda utvecklingen för försörjningsstöd. Intresset från SKR är stort för de metoder som utvecklats på enheten är stort vilket resulterade i att Piteå tillsammans med Sundbyberg är inbjudna på SKR:s nationella arbetsmarknadsdagar i oktober för att berätta om sitt framgångsrika arbete.

Biståndshandläggarna tillsammans med boendesamordnaren har under hela året arbetat intensivt med att utifrån det förändrade platsantalet på SÄBO säkerställa att rätt person erbjuds rätt plats. Det har inneburit att vi haft ett mycket bra kö-läge som varierat mellan 7-12 personer under tertialen. Det har även funnits tillgång till korttidsplatser under hela sommaren trots att dessa minskades i antal på grund av bemanningsläget.

Beslutsunderlag

- Tertial 2 2025

18. Tertialrapport 2 2025 - IFO

Diariens 25SN75

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

IFO påverkas i stor utsträckning av den nya Socialtjänstlagen som trädde i kraft 1/7 2025. Inför övergången till den lagen har ett omfattande förberedelsearbete gjorts både gällande vilka insatser som skall ges utan föregående behovsprövning samt på vilken nivå dokumentationen skall ske. Inom IFO öppnas möjligheten att ge familjebehandling samt stöd till våldsutsatt utan föregående behovsprövning. Inom Alkohol- och narkotikagruppen och psykosocialt stöd har man under lång tid gett insatser till vuxna utan föregående behovsprövning och här kommer det att bli viktigt att hitta former för dokumentation och som uppfyller kraven på rättssäkerhet. Det finns önskemål från verksamheterna att utöka antalet insatser som ges utan föregående behovsprövning men det finns fortfarande oklarheter hur dokumentationen skall ske för dessa i Combine. Omställningen till nya SoL innebär utmaningar för de kommuner som likt oss har kuratorer anställda på Ungdomsmottagningen och där arbetar SKR med frågan hur detta skall hanteras.

Inflödet av nya ärenden var stort till mottagningen under maj månad men minskade något under sommarmånaderna. Det är framförallt ärenden gällande oro kring våld mellan föräldrar men även oro för att barn skall vara våldsutsatta som ökat. Under både crusingen i maj och augusti och PDOL hade vi medarbetare som arbetade tillsammans med polis och föräldrar på stan. 13-25 hade ett tält under PDOL där målet var att öka kunskapen och sprida information om verksamheten. Vi kommer genomföra en Aktivitetskväll på Gläntan den 26 augusti för våra familjehem, en kväll att mötas över en fika, dela erfarenheter och umgås som familjer med andra.

Beslutsunderlag

- Tertial 2 2025 IFO

19. Tertialrapport T2 2025 SÄBO

Diariennr 25SN72

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Bristen på vikarier är påtaglig och stora ansträngningar har gjorts för att rekrytera vikarier till sommarperioden, ett allt svagare underlag och betydligt färre sökanden. Sommaren har överlag löpt på bra bla tack vare god schemaplanering men även möjligheten att använda sommarerbjudandet i planerat skede har spelade stor roll, dock har medarbetare och chefers engagemang och lösningsfokus varit allra mest betydelsefull.

Att ersättningsrekrytera undersköterskor/vårdbiträden till vakanta tjänster utmanar oss, då vi ser en försämring i kompetens och erfarenhet men även att det är färre kandidater i våra urval.

Tyvärr avslutar alldeles för många sina anställningar hos oss, tom 250818 är det 87 medarbetare av dessa har 39 medarbetare bytt arbetsplats inom Piteå kommun, 12 medarbetare har gått till regionen, 12 medarbetare har gått i pension, övriga 24 har flyttat till annan kommun/bytt arbetsgivare/annat.

Inför denna sommar lyckades vi rekrytera vikarierade enhetschefer till samtliga Säbo'n, vilka har varit otroligt duktiga, engagerade och verkligen bidragit till att ordinarie enhetschef har haft en bra arbetsmiljö i sommar.

Skogsgårdens korttidsverksamhet fick revidera sin planering avseende antalet platser utifrån ett extraordinärt bemanningsläge inom personlig assistans. Från vecka 28 tom vecka 32 hade Skogsgården endast 10 av de 20 tillfälliga boendeplatserna öppna.

Fortsatt avveckling av Österbo fortskrider enligt planering.

Glädjande är att vi under tertial 2 fick beskedet att vi beviljats ESF-projekt för att jobba med förändrade arbetssätt sk differentiering. Rekrytering av projektledare och projektmedarbetare pågår.

Lex Sarah, 2 allvarliga avvikelser om missförhållanden.

Värmeböljan har varit ansträngt men hanterbar, där väl kommunicerad rutin/checklista vid värmebölja har varit till gott stöd samt den kylda tilluften. Angående den kylda tilluften så kan vi konstatera att efter ca 14 dagar trängde sig värmen in och medförde att inomhusklimatet blev väldigt försämrat vilket påverkade både boende och personal.

Beslutsunderlag

- Tertialrapport SÄBO 2025 T2

20. Översyn av stödinsatser för vuxna i missbruk

Diariennr 25SN203

Förslag till beslut

1. Socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av stödinsatser på hemmaplan för vuxna med missbruk eller beroende.
2. Socialnämnden uppdrar åt förvaltningen att i samband med översynen utarbeta nya riktlinjer för insatser inom området vuxenmissbruk (och socialpsykiatri?)
3. Socialnämnden beslutar om en tillfällig förändring i delegationsordningen under tiden för översynen, avseende beslut om insatser inom vård och behandling samt bostad med särskild service.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden föreslås ge socialförvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av de stödinsatser som erbjuds på hemmaplan till vuxna personer med missbruk eller beroende. Syftet är att kartlägga, analysera och utvärdera befintliga insatser inom områdena vård, behandling samt bostad med särskild service, i syfte att säkerställa att stödet är ändamålsenligt och möter målgruppens behov. Under tiden för översynen föreslås en tillfällig förändring av delegationsordningen inom området vuxenmissbruk, specifikt gällande beslut om insatser inom vård och behandling samt bostad med särskild service. Detta för att möjliggöra en mer ändamålsenlig hantering under utredningsperioden. Vidare ska översynen av verksamhet mynna ut i nya riktlinjer för arbetet med målgruppen. Dessa riktlinjer ska fungera som stöd och vägledning för myndighetsutövningen samt utgöra ett regelverk för genomförandet av serviceinsatser inom verkställigheten.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Översyn av stödinsatser för vuxna i missbruk

Beslutet skickas till

Eva Börjesson Öman

21. Ändring av socialtjänstens delegationsordning

Diarienumr 25SN208

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår Socialnämnden godkänna föreslagna ändringar i delegationsbestämmelser för Socialnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har informerat att förvaltningschef inte längre ska vara delegat att godkänna eller avslå anmälan om bisyssla. Detta ska ansvarig enhetschef numer ansvara för. Därmed behöver punkt O3.6 ändras i delegationsordningen. En ändring av formuleringen behöver också göras då punkten innebär att delegaten inte bara ska kunna godkänna en anmälan om bisyssla, utan även kunna avslå. Ny formulering blir därmed "Beslut om anmälan bisyssla".

Nuvarande formulering

O3.6 – Godkännande av bisyssla – Förvaltningschef

Formulering efter ändring

O3.6 – Beslut om anmälan bisyssla - Enhetschef

Beslutet skickas till

Ingela Tallhed

22. Kontaktpolitikerna har ordet
Diariennr 25SN8

23. Av ledamöter väckta ärenden

Diariernr 25SN7

24. Ordförande och socialchef informerar
Diariennr 25SN6

25. Anmälda handlingar

Anmälda handlingar

- Protokoll Socialnämndens arbetsutskott 2025-08-20 signerat (*dnr 25SN11-7*)

Ärende 3

Tertialrapport 2 2025 Hälso- och sjukvård

Tertialrapport 2 2025 Hälso- och sjukvård

Sammanfattning

Perioden har varit väldigt intensiv med framför allt bemanning inför sommaren.

Sjukfrånvaron fortsätter vara hög på vissa enheter.

Vi fortsätter att ha vakanta tjänster inom området sjuksköterskor särskilt boende för äldre och är nu uppe i cirka 10 vakanta tjänster och 2 vakanta nattskötersketjänster.

Glädjande är att vi lyckats rekrytera en ny nattsjuksköterska.

Antalet hemsjukvårdspatienter ökar generellt och är nu uppe i cirka 450 patienter samt även en ökning av hälso- och sjukvårdsuppdrag.

Sommaren har generellt varit bra inom avdelningen.

Ekonomi

Kostnaderna för bemanningspersonal sjuksköterskor fortsätter vara en stor utgift och under perioden 250101-250731 är det en ökning med nästan 1,4 miljoner jämfört med samma period 2024. Det är inom sjuksköterskor särskilt boende för äldre och nattsjuksköterskor som kostnadsökningen skett.

Vi ser positiva siffror inom rehab, hemsjukvården och sjuksköterskor gruppboende där bemanningskostnaderna gått ner.

Kostnaderna för hjälpmedel visar på en ökning med drygt 2 miljoner på årsbasis och orsaken är i huvudsak ny prismodell för hyra av hjälpmedel. Region Norrbotten gjort en översyn av den nya prismodellen som visar att vi betalt för mycket i hjälpmedelshyra och kommer kompenseras ekonomiskt med 1,6 miljoner i slutet av året.

Nytt avtal för transporter av hjälpmedel med start från juni i år har också gett en kostnadsökning på drygt 1 miljon på årsbasis.

Har även skett en kostnadsökning av tjänsteköp hälso- och sjukvård av ordinärt boende och prognosen är på cirka 4 miljoner på årsbasis.

Kvalitet och patientsäkerhet

Vi har under innevarande tertial haft en allvarlig läkemedelshändelse som Lex Maria anmälts.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare		Beslutat av Socialchef	
Dokumentnamn Tertialrapport mall		Dokumenttyp Blankett	1 (3)

Arbetsmiljö/kompetensförsörjning

Andra tertialen präglas framför allt av intensivt arbete för att lösa ut bemanning inför sommarsemestrarna.

Vi har fortsättningsvis vakanta sjukskötersketjänster på särskilt boende för äldre, totalt cirka 10 st. Anledningen till vakanserna är lite olika. Det rör sig om graviditet/föräldraledighet, vårdlärarjobb, men framför allt jobb som sjuksköterska hos annan huvudman där också lönen anges som orsak.

Vi ser sedan årsskiftet en rörelse bland sjuksköterskor natt där vi har några sjuksköterskor som sagt upp sig och där några väljer gå till Regionen och hänvisar till högre lön. Glädjande är att vi lyckats rekrytera en ny nattsjuksköterska så i nuläget är två av åtta tjänster vakanta.

Antalet hemsjukvårdspatienter ökar generellt och är nu uppe i cirka 450 patienter.

Vi ser även en ökning av hälso- och sjukvårdsuppdrag samt hembesökspatienter vilket nu är uppe i cirka 40 patienter.

Frånvaron i avdelningen under perioden (12 månader tillbaka) har ökat med 0,2% och ligger nu på 9,4%.

Långtidsfrånvaron bland enhetschefer är fortsättningsvis hög men har börjat minska. Är insatt arbetsmiljöåtgärder på enhetschefssidan så förhoppningen är att sjukfrånvaron fortsätter att minska.

Även på rehabiliteringsenheten som legat högt i sjukfrånvaro ser vi en minskning med nästan 1,5%

Det vi också ser är att sjukfrånvaron ökar inom sjuksköterskor särskilt boende också är hög och är uppe i 10,4% som är en ökning med drygt 2%. Är även en ökning inom sjuksköterskor inom hemsjukvården med drygt 2%.

Något som sticker ut positivt är att det inte är någon sjukfrånvaro inom undersköterskor i hemsjukvården, en minskning med nästan 9%.

Sommaren har generellt varit bra inom avdelningen trots att vi gick in i sommaren utan att lyckas få in det antalet bemanningspersonal som vi önskade. Mot bakgrund av det så var vi tvungen att ändra i sjuksköterskeorganisationen inom särskilt boende för äldre och införa jourbemanning dagtid en vardag i veckan vissa veckor under sommaren. Vi har generellt haft låg sjukfrånvaro under sommaren.

Respektive enhet kommer göra en formell uppföljning om hur vår personal upplevt sommaren och det är först då vi med säkerhet vet hur den fortlöpt.

Totalt är det sålt 9 semesterveckor inom avdelningen.

Övriga händelser av särskild vikt under perioden

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare		Beslutat av Socialchef	
Dokumentnamn Tertialrapport mall		Dokumenttyp Blankett	2 (3)

Vi jobbar fortfarande i den gamla HS modulen och förhoppningen är att innan årsskiftet 2025 delvis ska få tillgång till den nya modulen. I den nya modulen är vi förhoppningsfulla att tiden för dokumentation ska minska vilket ger mer tid till patienterna.

Under perioden har vi haft en allvarlig läkemedelshändelse som resulterat i en Lex Maria.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		3 (3)

Ärende 5

Budget 2026 ramökning beslut av KF

Budget 2026

Drift

Socialnämnden fick ej medel för ökning av OB (77 mkr på tre år), digitalisering och förvaltning (1,5 mkr) samt samisk förvaltningskommun (0,7 mkr).

Specifikation

Drift, tkr	2026	2027	2028
IFO, ramökning	10 000	15 000	15 000
Omställningsstöd, engångs	15 000	15 000	0
IFO, Bostad först	2 700	2 700	2 700
Kompetensförsörjning, Handledarorganisation	2 500	2 500	2 500
Kompetensförsörjning, validering undersköterskor	1 000	1 000	1 000
Kompetensförsörjning, språkutbildning	1 900	1 900	1 900
Kompetensförsörjning, Avtal vuxenutbildning	900	900	900
Kompetensförsörjning, Provbo	800	800	800
Trivselpeng	960	960	960
Läkemedelsrobotar	400	400	400
Utökad ledsagning	1 600	1 600	1 600
Transport för hjälpmedel	1 100	1 100	1 100
Ny prismodell för hjälpmedel	1 000	1 000	1 000
Prisökningar 2026	8 130	8 130	8 130

IFO, permanent ramökning:

Nämnden beviljas utökad ram med 10 000 tkr 2026, 15 000 tkr från och med 2027.

Omställningsstöd:

Nämnden beviljas engångsram med 15 000 tkr i två år, 2026–2027 för att underlägga omställning av verksamheterna.

IFO, Bostad först:

Nämnden beviljas ramökning med 2 700 tkr.

Kompetensförsörjning – Handledarorganisation:

Nämnden beviljas ram med 2 500 tkr.

Kompetensförsörjning – validering undersköterskor:

Nämnden beviljas ram med 1 000 tkr.

Kompetensförsörjning – språkutbildning:

Nämnden beviljas ram med 1 900 tkr.

Kompetensförsörjning – avtal vuxenutbildning:

Nämnden beviljas ram med 900 tkr.

Kompetensförsörjning – Provbo:

Nämnden beviljas ram med 800 tkr.

Läkemedelsrobotar:

Nämnden beviljas utökad ram med 400 tkr.

Utökad ledsagning:

Nämnden beviljas ramökning med 1 600 tkr.

Transport för hjälpmedel:

Ramökning beviljas med 1 100 tkr.

Ny prismodell för hjälpmedel:

Nämnden beviljas ramökning med 1 000 tkr.

	2026	2027	2028
IFO tillfällig ramökning SP 2025	10	5	0
IFO permanent ramökning SP 2026	10	15	15
Omställningsstöd SP 2026	15	15	0
Totalt	35	35	15
Totalt att lägga ut i permanent ram	15	15	15
Tillfälliga medel	20	20	0

Investering

Investeringar, tkr	2026	2027	2028
Ny gruppbostad	1 200	18 000	
Digitala läs gruppbostad	100		
Digitala läkemedelsboxar i hemmet	430		
Reinvestering Soc	1 000	1 000	1 000
Välfärdsteknik	1 500	1 500	1 500
Ospecificerade investeringar	1 000	1 000	1 000
Totalt	5 230	21 500	3 500

Ärende 6

Delårsrapport

Delårsrapport augusti 2025

Socialnämnden

Piteå kommun

Innehållsförteckning

STYRELSE OCH NÄMNDER	4
Periodens händelser.....	4
Ekonomi	4
Måluppfyllelse.....	5
Analys	5
Särskilda uppdrag.....	11
God ekonomisk hushållning och internkontroll	11
Sammanfattande analys till Kommunfullmäktiges driftredovisning.....	12

Anvisning

Den lagstadgade delårsrapporten för Piteå kommun och kommunkoncernen upprättas per sista augusti. I delårsbokslutet ska även kommunkoncernen ingå, vilken omfattar kommunens egna verksamheter samt de verksamheter som bedrivs inom koncernen Piteå Kommunföretag AB.

STYRELSE OCH NÄMNDER

Anvisning

Nämndernas och bolagens analys ska vara utförligare än till en månadsrapport, med fokus på väsentliga ekonomiska och verksamhetsmässiga avvikelser samt måluppfyllelse.

Anvisning

För varje nämnd/bolag ska det finnas porträttbild på förvaltningschef/VD och ordförande för aktuell balansdag. Kontakta ekonomiavdelningen i god tid om inlagd bild behöver bytas.

Ruth Rahlkola
Ordförande

Eva Börjesson Öhrman
Förvaltningschef

Periodens händelser

Anvisning

Ange *väsentliga* händelser under perioden. Händelser anges kortfattat i punktform, 1-5 stycken. Väsentliga händelser kan till exempel omfatta viktigare beslut i nämnd/bolaget eller omvärldshändelser av stor vikt som påverkat verksamheten. Tänk på att i urvalet av händelser främst lyfta händelser som har betydelse ur ett medborgarperspektiv.

Om nämnden/bolaget har utrymmesbrist kan ni fundera vad som ska redovisas som händelse, resultat, analystext eller uppföljning av särskilda uppdrag. Tänk på att läsaren kan uppleva alltför många upprepningar som negativt.

- En ny socialtjänstlag har trätt ikraft, som syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad
- Invigning av nytt SÄBO för äldre, Skogsgården
- Avveckling SÄBO för äldre och en gruppbostad samt förändring av samvaron
- Svårigheter men framsteg inom arbetet med bemanningsekonomi - särskilt basscheman
- Stor påverkan upplevs utifrån det nya verksamhetssystemet Combine

Ekonomi

Anvisning

Redovisa nämndens nettokostnader och resultat för perioden, jämförelse med samma tid föregående år, prognos för helår samt utfall helår föregående år i *Utfallstabellen*. Kontrollera att värden avseende föregående år överensstämmer med den senaste publicerad årsredovisning.

I tabellen *Budgetavräkning* redovisas utfallet på verksamhetsnivå.

Utfall (tkr)

Anvisning

Redovisa nämndens nettokostnader och resultat för perioden, jämförelse med samma tid föregående år, prognos för helår samt utfall helår föregående år i *Utfallstabellen*. Kontrollera att värden avseende föregående år överensstämmer med den senaste publicerad årsredovisning.

Intäkter

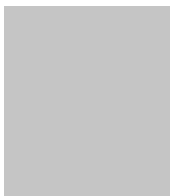
Jan - Aug
2025

Jan - Aug
2024

Prognos
helår 2025

Utfall helår
2024

Kostnader
 Nettokostnad (exkl kapitalkostnad)
 Anslag (skattemedel)
 Internränta
 Avskrivning
Periodens utfall
 Investeringar

Budgetavräkning (tkr)

Anvisning

I tabellen *Budgetavräkning* redovisas utfallet på verksamhetsnivå.

**Nettokostnader
 (inkl.
 kapitalkostnader)**

Periodbudget

Periodens utfall

Helårsprognos

Summa

Måluppfyllelse

Anvisning

Nämndens/bolagets målbedömning av strategier samt mål för ekonomi och personal redovisas i tabellform per automatik utifrån analysarbetet som genomförts i nedanstående analysavsnitt eller vyerna Strategier och Resurser i Stratsysmenyn Verksamhetsplanering/Strategisk planering.

	Aug 2025	Dec 2024
Ekonomi		
Personal		

Det bästa för Piteå		
Enkelt att bo attraktivt		
Enkelt att känna sig trygg och uppskattad		
Enklare att ha mer av kul		
Enkelt att vara företagare		

Ej bedömt

Ej uppfyllt

Delvis uppfyllt

Uppfyllt i hög grad

Helt uppfyllt

Analys

Anvisning

För bästa överblick i analys och målbedömningsprocessen ska Stratsysmenyn Verksamhetsplanering/Strategisk planering och dess vyerna Strategier och Resurser användas. I vyerna redovisas underliggande insatsområden och indikatorer med målvärden samt diagram över utvecklingen och jämförelser med andra kommuner.

Nämndernas/bolagens målbedömning och analyser av strategier och mål för ekonomi och personal ligger till grund för helhetsperspektivet och målbedömningen i förvaltningsberättelsen. Kom därför ihåg att kommentera vilka underlag bedömningen bygger på. Grunden för analyserna är den bedömning av måluppfyllelsen nämnden/bolaget gör utifrån följande underlag:

- resultat i form av indikatorer, undersökningar, utvärderingar och andra icke mätbara värden
- satsningar och pågående åtgärder för att bibehålla eller öka graden av måluppfyllelse

Måluppfyllelsförändringar ska motiveras i analysen, särskilt viktigt för strategier och mål med låg måluppfyllelse (ej uppfyllt eller delvis uppfyllt). I de fallen är det även nödvändigt att också fundera på åtgärder.

En analys ska inte återupprepa statistik, indikatorer och andra fakta i text utan mer svara på frågor som ”Varför gick det som det gick?”. Ett tips kan vara att tänka i följande ord vid en analys: - Skillnader - Tendens - Samband - Orsak - Konsekvens. Analysen ska inte heller innehålla allt för många beskrivningar av insatser under perioden, dessa redovisas främst i tabellen för uppföljning av de kopplade insatsområdena.

Specifikt för målet Ekonomi gäller att nämndernas/bolagens analys ska fokusera på väsentliga ekonomiska och verksamhetsmässiga avvikelser samt viktiga händelser för övrigt. Nämndens utfall respektive årsprognos jämförs med periodbudget samt årsbudget. Analysera och kommentera prognostiserat utfall och eventuella åtgärder som vidtas/vidtagits för att exempelvis nå en budget i balans.

Bedömning av strategier samt mål för ekonomi och personal ska ske enligt kriterierna i nedanstående målbedömningsmall. Vid ojämn fördelning av kriterieuppfyllnaden sker en sammanvägning utifrån medelvärdesprincipen och kriteriernas subjektiva/upplevda vikt. Nämnd/bolag kan, förutom för strategin det Bästa för Piteå, sätta bedömningen Ej bedömt om det efter analys framkommit att nämnden/bolaget i för liten utsträckning bidrar (positivt som negativt) till aktuell strategi. Nämnden/bolaget kan exempelvis då skriva i analysen att ”Nämnden/bolaget har ej bedömt strategin då nämndens/bolagets verksamhet, efter genomförd analys, i dagsläget bidrar till strategin i för ringa omfattning.”

	Ej uppfyllt	Delvis uppfyllt	Uppfyllt i hög grad	Helt uppfyllt
Beslutade indikatorer redovisas	Inga eller få	De allra flesta	Alla	Alla
Indikatorer redovisar jämförelser med andra och/eller över tid om jämförelse finns	Inga eller få	Några	Flertalet	De allra flesta
Indikatorer som kopplas till målet ska visa goda resultat och/eller visa en positiv utveckling	Inga eller få	Några	Flertalet	De allra flesta
Arbete med uppföljningar och utvärderingar utöver indikatorer	Ingen systematik	Viss systematik	Viss systematik	Sker systematiskt
Goda resultat från utvärderingar, undersökningar och icke mätbara värden	Inga eller få	Några	Flertalet	De allra flesta

Ekonomi

Ej uppfyllt

Följande styrning från Strategisk plan gäller för området:

Kommunfullmäktiges mål för alla nämnder är att budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser.

Socialnämnden uppmanar avdelningarna att arbeta metodiskt och målinriktat för att komma till rätta med prognostiserade underskott. Förvaltningen har uppdraget att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och inom tilldelad ram.

Ev. skriva om kostnad för framflyttade datum för utskrivning? /Petter

Personal

Ej uppfyllt

Följande styrning från Strategisk plan gäller för området:

Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser.

Bemanningsekonomi och långsiktig kompetensförsörjning är viktiga områden för att socialnämnden ska öka måluppfyllelsen på personalområdet. Socialnämnden ska ha en strategi kring kompetensförsörjningen som ska peka ut riktning och målsättning för socialnämndens/Socialtjänstens arbete med kompetensförsörjning samt beskriva och tydliggöra organisation, roller och mandat.

Bemanning och kompetensförsörjning är fortsatt den enskilt största utmaningen för verksamheterna. Svårigheterna ökar från år till år, trots ett stort antal gemensamma aktiviteter med fackliga organisationer, kommunikationsbyråer, HR samt arbete på länet i olika sammanhang för att förbättra situationen.

En kompetensförsörjningsstrategi är under framtagande

Arbetet med bemanningsstrategin och schemaarbetet fortsätter. Omfattande arbete sker i schemanätverk som administreras av planeringsenheten, inom ramen för bemanningsstrategin. Strategiskt stöd utgår till alla schemaläggande avdelningar.

Ett förslag har tagits fram för hur differentiering av arbetsuppgifter skulle kunna se ut. Förslaget är kommunicerat i samverkansgrupp och till Kommunal enligt 19 § MBL och socialnämnden samt antaget i förvaltningens ledningsgrupp. Socialnämnden har beviljats EU-medel för att finansiera projektarbete för att gå vidare med differentieringen av arbetsuppgifter.

Reglerna om 11-timmars dygnsvila försvårar för verksamheterna i ett redan ansträngt läge.

Avdelningen stöd till funktionsnedsatta driver successivt införande av heltidsanställningar inom personlig assistans, kallat Heldel-projektet.

Svårigheterna att bemanna tar sig särskilt uttryck omkring sommaren i samband med att ordinarie personal ska tillförsäkras sin semester. Det merarbete som sommarens stora rekryterings- och introduktionsinsats innebär medför en ökad belastning för våra medarbetare i synnerhet, men även chefer och ekonomi. Minst sex personer från andra förvaltningar har antagit erbjudandet om att arbeta i socialtjänsten under sommaren. **(250814 - text inkommer om antal sålda semesterveckor /Petter)**

Konceptet Provbo som genomfördes 2024 kunde inte genomföras 2025. Konceptet går ut på att deltagare som bor i södra Sverige fått hjälp med resa, boende och anställning för att prova bo i Piteå och arbeta inom socialtjänsten under sommaren. Satsningar gjordes för att det skulle gå att genomföra, men finansiering från arbetsförmedlingen uteblev och förvaltningen kunde inte själv avsätta tillräckliga resurser i tillräcklig tid. Inför 2026 finns resurser redan avsatta för att kunna genomföra konceptet igen, under ledning av bemanningsenheten.

En rad utbildningssatsningar genomförs och utvecklas i snabb takt tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen, kopplat till att utveckla framtidens rekryteringsförfarande. Detta inbegriper ett systematiskt flöde där svenskastudier, basutbildning, handledarutbildning, kunskapsvalidering och valideringshandledarutbildning ska knytas ihop till en helhet som sammantaget ska säkerställa bemötande, och kompetens och i slutändan minska andelen som avslutar sin anställning efter sin introduktion.

Socialnämndens verksamheter har i uppdrag från socialchef att prioritera och finansiera sina medarbetares deltagande i utbildningskonceptet Yrkesresan, i syfte att behålla och utveckla befintliga medarbetare. Yrkesresan är ett sjuårigt projekt (2021-2028) där en Yrkesresa för en specifik grupp medarbetare per år ska lanseras. Ambitionen är att Yrkesresan därefter ska övergå bli en del av verksamhetens reguljära utbildningsprocesser.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro juni 2024 - juni 2025 har ökat något till 9,5%. Den totala sjukfrånvaron under perioden har ökat med ungefär 0,8% från de senaste fyra årens genomsnitt. Det är för tidigt att säga om detta utgör någon stadigvarande förändring, men de är åtminstone ett tydligt avsteg eftersom de senaste tre åren endast varierat mellan 8,7%-8,9%.

Socialnämnden ser behov av stöd från HR-avdelningen för att hantera rehabiliteringsprocesser.

En orsak till den generella ökningen av sjukfrånvaron kan vara ökad arbetsbelastning till följd av att kompetensförsörjningsproblematiken tilltar i form av att det blir svårare att rekrytera och behålla. Det är dessutom allt färre som har exempelvis kompetens att utföra medicinska arbetsuppgifter på delegation av sjuksköterska, samtidigt som totalt antal patienter i hemsjukvården befinner sig i en ökning (380 st. 2021 resp. 450 st. 2025). Kraven för att få en delegation har också skärpts samtidigt som det blivit vanligare att medarbetare avsäger sig befintliga delegationer av olika anledningar.

En annan orsak till den ökade sjukfrånvaron kan vara ett ovanligt intensivt år kopplat till säsongsinfluensa och liknande. Motsvarande mönster syns dock inte i övriga kommunens siffror. En möjlig orsak till skillnaden mellan socialnämnden och övriga kommunen är att nämndens verksamheter till stor del är sådana där man inte kan arbeta på distans vid förkylningar och liknande, till skillnad från övriga kommunen.

Sjukfrånvaron på avdelningen särskilt boende för äldre sticker ut med 1,8 procentenheters ökning till 12,1%, jämfört

med de andra mer brukarnära avdelningarna som ökar mellan 0,3 och 0,8 procentenheter. En orsak till att just denna avdelning sticker ut kan vara att ovanligt många medarbetare sagt upp sig under perioden till följd av arbetsbelastningen som kommer ur rekryteringssvårigheter och minskat antal medicindelegationer. En annan orsak kan vara att avdelningen (per juni) haft högre sjukfrånvaro bland enhetschefer (7,3% 2024 respektive 9% 2025) än andra avdelningar som exempelvis ordinärt boende (4,2% 2024 respektive 7,1% 2025), vilket kan påverka övrig sjukfrånvaro i berörda verksamheter. Dessa siffror kan jämföras med siffror från rapporten om chefers förutsättningar i kommunen i december 2024, där socialtjänstens sjukfrånvaro bland chefer på 5,4% kontrasteras övriga kommunens snitt på 2%. Möjliga orsaker till detta kan vara hög arbetsbelastning och komplexitet, personalbrist, stort antal underställda, emotionell påfrestning på grund av arbetets karaktär, bristande stödresurser samt en arbetsmiljö med höga krav och låg kontroll.

Avdelningar med mer administrativ personal har generellt lägre sjukfrånvaro (3,6-4,8%) än mer brukarnära avdelningar (9,3-12,1%) . En orsak till skillnader mellan avdelningarna är att mer brukarnära yrkesgrupper inte har möjlighet att arbeta hemifrån vid sjukdom, jämfört med administrativ personal.

	socialnämnden	hela kommunen
2021	8,4	5,8
2022	8,9	7
2023	8,7	6,7
2024	8,9	7,3
2025	9,5 (juli)	7,2 (juli)

Övertid

Totalt antal övertidstimmar är i stort sett oförändrad under första halvåret 2025, efter flera års ökning från omkring 14 000 halvår 1 2020 till omkring 22000 halvår 1 2024. Viss osäkerhet råder kring detta, kopplat till att fyllnadstid under 2025 ersatts med övertid. Huvudanledningen till ökat övertidsuttag är att det saknas timvikarier när dessa behövs, och då behöver ordinarie personal arbeta övertid i stället. Ytterligare en anledning är införandet av 11-timmars dygnsvila.

Övertidsuttaget får tydliga konsekvenser för ekonomin men konsekvenserna för medarbetarna och deras hälsa är svårare att överblicka och är upphov till betydande oro för att övertidsuttaget skadar medarbetarnas hälsa.

Kraftigt ökande nivåer av övertidstimmar sliter på befintlig personal och gör det sannolikt svårare att rekrytera nya medarbetare. Redan nu märks rekryteringsproblematiken i samband med att ny verksamhet öppnar - där förvaltningen fått hålla avdelningar stängda eftersom verksamheten inte lyckas rekrytera tillräckligt många nya medarbetare.

Oförändrad målbedömning, ej uppfyllt.

Indikatorer	Utfall kvinnor Jul 2025	Utfall män Jul 2025	Utfall Jul 2025	Målvärde 2025	Utfall Jul 2024
Sjukfrånvaro, % ackumulerat 12 månader bakåt				≤5,5 %	8,9 %
Andel heltidstjänster, %				≥95 %	88,2 %
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %				100 %	108,5 %

Strategier

Det bästa för Piteå

Arbete utifrån strategin är huvudsakligen ännu inte påbörjat. Fortsättning väntas i samband med att arbetet med förvaltningens verksamhetsplaner kommer igång.

Målsättningar kopplade till strategierna är framtagna huvudsakligen för 2026, men måluppfyllelsebedömning kan påbörjas redan 2025.

För strategin Det bästa för Piteå skrivs i strategisk plan följande:

För att bibehålla hög service till våra medborgare ska socialnämnden ha en ständig utveckling där tjänster, samverkan och arbetssätt utvecklas, utifrån medborgarnas förväntningar. Kommunen kännetecknas av lyhördhet och nytänkande utan att tumma på rättssäkerhet eller kvalitet. Genom effektiva och hållbara verksamheter som levererar välfärdstjänster av hög kvalitet skapas ett samhälle där människor, företag och idéer kan växa och utvecklas.

Följande måluppfyllelsebedömning kan göras per augusti 2025:

Socialnämndens verksamhet präglas av ständig utveckling, För tillfället sker mycket av utvecklingsarbetet främst kopplat till införandet av det nya verksamhetssystemet, samt kopplat till arbetet med att implementera den nya socialtjänstlagen. Arbete för ständiga förbättringar sker inom ramen för det systematiska kvalitets- och

patientsäkerhetsarbetet, som avrapporteras till nämnden varje tertiäl.

Lyhördhet och nytänkande, med hänsyn till rättssäkerhet och kvalitet är svårt att på ett konkret sätt belägga för en kortare tidsperiod. Dessa begrepp är dock viktiga begrepp för socialnämndens verksamheter, i synnerhet eftersom så stora delar av verksamheten möter medborgare och vård- och omsorgstagare på daglig basis.

Effektiva och hållbara verksamheter med hög kvalitet där människor och idéer kan växa och utvecklas innehåller flera dimensioner. Extern effektivitet (att göra rätt saker) är på övergripande nivå väl reglerat i styrning på olika nivåer, men är också föremål för diskussion både på ledningsnivå och medarbetarnivå. Vad socialnämnden bör göra och vad som bör göras av andra aktörer har stor betydelse för hur verksamheten bör utvecklas och hur väl uppdraget klaras.

Intern effektivitet (att göra rätt saker) upptar stort fokus för socialnämndens verksamheter. Omfattande åtgärder är under genomförande, men resultat av dessa väntas lämpliga att analysera först 2026.

Socialnämndens utvalda indikatorer visar på i huvudsak god kvalitet, i synnerhet kopplat till genomförandeplaner och deras kvalitet, men kommunens position är enligt flera andra indikatorer försämrad jämfört med andra kommuner. Kring flera indikatorer har kommunen sjunkit från att ha funnits bland de 25% av kommuner med bäst resultat till att nu befinna sig bland de 50% i mitten. Detta syns i brukarundersökningar kring bemötande, personalens kunskap samt tillgång till sjuksköterska. Avseende en av nämndens utpekade indikatorer har kommunen halkat ned bland de 25% med lägst resultat, nämligen andel som upplever att handläggarens beslut är anpassade efter ens behov.

Status	Insatsområden	Uppföljning augusti 2025
 Pågår	Medborgarna i fokus	Medborgarnas behov står i fokus för socialnämndens utvecklingsinsatser. Det ska vara enkelt att få kontakt och det ska vara tydligt vad medborgarna kan förvänta sig Service ska vara lättillgängliga och av god kvalitet. Digitalt först och medborgarnas behov ska vara utgångspunkter för verksamhetsutveckling Betydande arbete görs för att förverkliga detta. Några delar av detta är arbetet med den nya socialtjänstlagen, visionsarbetet om framtidens äldreomsorg och det systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet. Serviceutbudet ska vara lättillgängligt och tydligt och medborgarna ska alltid mötas av ett serviceinriktat förhållningssätt. Socialnämnden har uppdaterat riktlinjer kring myndighetsutövning för att tydliggöra vilka insatser som ska tillhandahållas. Dialoger kring telefontider och kontaktvägar pågår löpande i verksamheter och på ledningsnivå. Förutsättningar för att medborgarna ska mötas av god kvalitet skapas dels genom systematiskt arbete för kvalitet och patientsäkerhet, men även genom utvecklingsprojekt så som det nya verksamhetssystemet, arbetet med den nya socialtjänstlagen och satsningar för förbättrad kompetensförsörjning i flera avseenden, inte minst för att behålla medarbetare.
 Pågår	Kompetensförsörjning	Den strategiska planens styrning av insatsområdet är att <i>Socialnämnden ska ha en strategi kring kompetensförsörjningen som ska peka ut riktning och målsättning för socialnämndens/Socialtjänstens arbete med kompetensförsörjning samt beskriva och tydliggöra organisation, roller och mandat.</i> En kompetensförsörjningsstrategi är under framtagande, i enlighet med direktivet från den strategiska planen. Även en strategi för bemanning är under revidering. En rad viktiga arbeten som relaterar till insatsområdet har varit aktuella under perioden. Några arbeten av betydelse är organisering av arbete med friskfaktorer, handledarorganisation, äldreomsorgslyftet, provbo, och yrkesresan.
 Pågår	Förebyggande och främjande	Den strategiska planens styrning av insatsområdet är att <i>Socialnämndens intention är att nämndens målgrupper ska må bättre samt bibehålla eller stärka sina egna resurser och självständighet. Detta går i linje med avsikterna med den nya socialtjänstlagen.</i> Betydande arbete pågår i socialnämndens verksamheter för att uppnå intentionen i ökad utsträckning. En framträdande del av detta är arbetet med den nya socialtjänstlagen, som till stor del handlar om att stärka förebyggande arbete och göra socialtjänsten mer lättillgänglig.

Enkelt att bo attraktivt

Arbete utifrån strategin är huvudsakligen ännu inte påbörjat. Fortsättning väntas i samband med att arbetet med förvaltningens verksamhetsplaner kommer igång.

Målsättningar kopplade till strategierna är framtagna huvudsakligen för 2026, men måluppfyllelsebedömning kan påbörjas redan 2025.

För strategin skrivs i strategisk plan följande:

Socialnämnden satsar på att samarbeta för ett enkelt samhällsbygge med olika boendeformer som uppfyller människors behov vid olika tider i livet. Genom att främja innovation blir Piteå en förebild för framtida bostadsutveckling samtidigt som socialnämnden möter de växande behoven hos både invånare och omvärld.

Socialnämnden samarbetar med övriga kommunen och andra aktörer i flera frågor kring fastigheter och lokalisering för att hitta de bästa lösningarna både för socialnämnden och samhället i stort.

Många av kommunens medborgare har stöd av socialtjänsten som påverkar deras boendesituation, och indikatorer kopplade till detta visar på generellt gott resultat, men vissa försämringar kan uppfattas i brukarundersökningar. Exempelvis har resultaten sjunkit något avseende bemötande.

Socialnämndens verksamheter främjar innovation genom solcellslösningar på nya byggnader samt arbete för lägre andel fossilberoende fordon i verksamheterna.

Status	Insatsområden	Uppföljning augusti 2025
 Pågår	Samarbeta för ett enkelt samhällsbygge	Socialnämndens verksamheter tillhandahåller boendeformer som är särskilt ändamålsenliga till dess målgrupper. Socialnämnden samarbetar med övriga kommunen och andra aktörer i samhällsbyggnadsprocessen, för att ge goda förutsättningar till kommunikation, förståelse och bättre boendemiljö. Ett visionsarbete med bred förankring hos kommun och medborgare pågår för att särskilt diskutera framtidens äldreomsorg. Detta är viktigt för att anpassa förväntningarna på verksamheterna till dess faktiska förutsättningar.

Enkelt att känna sig trygg och uppskattad

Arbete utifrån strategin är huvudsakligen ännu inte påbörjat. Fortsättning väntas i samband med att arbetet med förvaltningens verksamhetsplaner kommer igång.

Målsättningar kopplade till strategierna är framtagna huvudsakligen för 2026, men måluppfyllelsebedömning kan påbörjas redan 2025.

För strategin skrivs i strategisk plan följande:

Socialnämnden arbetar för att forma en framtid där trygghet och gemenskap är centralt. Genom att vara proaktiva gentemot utmaningar och att stärka Piteås fördelar kan socialnämnden bidra till att skapa en plats där människor känner sig välkomna och uppskattade. En förebyggande och främjande socialtjänst, med utgångspunkt i den nya socialtjänstlagen ska bidra till att Piteå ska förbli en trygg och trivsamt plats, där inkludering och mångfald är nyckelbegrepp för att skapa en kommun där alla känner sig delaktiga

Följande måluppfyllelsebedömning kan göras per augusti 2025:

Tryggheten för omsorgstagare är av stor vikt för socialnämndens verksamheter. Resultaten från indikatorer kopplade till detta är generellt goda, men uppvisar vissa försämringar på senare tid, men om detta utgör stadigvarande trender är för tidigt att säga.

Betydande arbete pågår kopplat till den nya socialtjänstlagen, där mer förebyggande arbete och mer lättillgängliga insatser väntas bidra till trygghet och trivsel i kommunen. Utfallet av arbetet är ännu för tidigt att utvärdera.

Status	Insatsområden	Uppföljning augusti 2025
 Pågår	Trygghetsskapande samhällsbygge	Brukarundersökningar genomförs bland socialtjänstens målgrupper som bl.a. syftar till att undersöka trygghet. Resultaten är sedan avsedda att ligga till grund för analys och eventuell utveckling av verksamhet. Socialnämnden ställer om till mer förebyggande, tillgängliga och kunskapsbaserade arbetssätt, utifrån den nya socialtjänstlagen.

Enklare att ha mer av kul

Arbete utifrån strategin är huvudsakligen ännu inte påbörjat. Fortsättning väntas i samband med att arbetet med förvaltningens verksamhetsplaner kommer igång.

Målsättningar kopplade till strategierna är framtagna huvudsakligen för 2026, men måluppfyllelsebedömning kan

påbörjas redan 2025.

För strategin skrivs i strategisk plan följande:

Socialnämnden ska sträva efter att skapa ett Piteå där det är enklare för alla att ha mer av kul och alla känner sig engagerade i kommunens framtid. En viktig aspekt av detta är att möjliggöra att människor som tillhör socialnämndens målgrupper får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

Prioriterat inom samtliga verksamheter är att alla brukare ska ha möjlighet att delta i samhällsutbudet. Brukare inom psykosocialt stöd till vuxna samt daglig verksamhet stötts exempelvis i att ta sig till och från fritidsaktiviteter och anslår aktiviteter som kan vara av intresse för målgruppen.

Status	Insatsområden	Uppföljning augusti 2025
 Pågår	Utveckling av mötesplatser och anläggningar	Prioriterat inom samtliga verksamheter är att alla brukare ska ha möjlighet att delta i samhällsutbudet. Den sociala verksamheten under namnet Samvaron förändras och det nya konceptet Seniortorg introduceras. Seniortorget ska erbjuda tips och guidning som kan berika livet med målet att den enskilde ska kunna leva ett självständigt och gott seniorliv. Inom ramen för visionsarbetet Framtidens äldreomsorg identifieras det behov av mötesplatser som finns hos målgruppen äldre.

Enkelt att vara företagare

Socialnämnden har inte prioriterat något riktat arbete utifrån strategin enkelt att vara företagare eftersom strategin inte bedöms tillräcklig aktuell för socialnämndens uppdrag.

Särskilda uppdrag

Anvisning

För bästa överblick i uppföljning av uppdragen ska Stratsysmenyn Strategisk planering och dess vy Särskilda uppdrag användas. I vyn finns alla former av särskilda uppdrag från Riktlinjer inför Strategisk plan och budget, Strategisk plan, Koncernbudget, Delårsrapport, Årsredovisning, Motioner, Piteförslag till Enskilda ärenden. Observera att särskilda uppdrag från Motioner, Piteförslag och Enskilda ärenden redovisas i en separat rapport. Kommentera kort och ändra status vid behov. Alla nämnder/bolag har inte alltid särskilt riktade uppdrag, om så är fallet skriv "Nämnden/bolaget har inga tidsbegränsade särskilda uppdrag".

Särskilda uppdrag	Uppdragsbeskrivning	Uppföljning aug 2025
Insatsområden och indikatorer utifrån beslutat utvecklingsprogram Klar Startdatum 2025-02-10 Slutdatum 2025-06-30 Uppdragsgivare Kommunfullmäktige Uppdragskälla Riktlinjer inför Strategisk plan och budget Diarienummer 24KS705	Kommunfullmäktiges beslut om utvecklingsprogram i februari 2025 uppmanar nämnder och styrelser att under första halvåret 2025 besluta om eventuellt egna kompletterande insatsområden samt indikatorer för år 2025 och framåt. Nämndsspecifika strategiska planer ska grundas på beslutade strategier och insatsområden. Styrelse och nämnder ska inom respektive ansvarsområde bedöma och besluta om specifika insatsområden utifrån visionen och strategierna med tillhörande kommunövergripande insatsområden. Kompletterande insatsområden följs upp av respektive nämnd.	Socialnämnden fastslog i Strategisk plan 2026-2028 och budget 2026 insatsområden och indikatorer.

God ekonomisk hushållning och internkontroll

Anvisning

Kommunens nämnder ska göra en bedömning av om årsutfallet (finansiellt och verksamhetsmässigt i enlighet med kommunens styr- och ledningssystem) i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med beslutade strategier och

mål för ekonomi och personal samt om verksamheten har bedrivits med god ekonomisk hushållning. Bedömning av god ekonomisk hushållning i delårsrapport utgår från årsprognosen.

Nämnderna ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt enligt kommunallagen. Se det styrande dokumentet *Piteå kommuns styr- och ledningssystem* samt gällande strategisk plan. Månads-, delårs- och årsbokslut utgör uppföljningen av den interna kontrollen i verksamheten. Nämnderna ska uttala sig om den interna kontrollen så här långt under året (de första åtta månaderna) har varit tillräcklig.

Socialnämndens verksamheter har under året bedrivits med god ekonomisk hushållning och medvetenhet kopplat till prognostiserat underskott. Den ekonomiska strategin med tillhörande ekonomisk aktivitetsplan revideras löpande av förvaltningen och redovisas för nämnd. Syftet med aktivitetsplanen är att identifiera och arbeta med konkreta aktiviteter inom områden som anses kostnadsdrivande och bör effektiviseras. Aktivitetsplanen är ett levande dokument som kommer att förändras över tid för att belysa det som är aktuellt för perioden.

Internkontrollen för året bedöms vara tillräcklig.

Sammanfattande analys till Kommunfullmäktiges driftredovisning

Anvisning

Här ska nämnden/bolaget skriva en sammanfattande analys på maximalt 2500 tecken som redovisas i anslutning till driftredovisningsavsnittet i delårsrapportens förvaltningsberättelse.

Enligt 10 kap. 1 § LKBR ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. Driftredovisningen bör dels upprättas så att den tillgodoser fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, dels upprättas så att den tillgodoser externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna.

Större avvikelser mellan årets och föregående års utfall samt budget ska kommenteras. Läs driftredovisningsavsnittet i Piteå kommuns tidigare delårsrapporter och årsredovisningar för inspiration kring innehåll och struktur.

Ärende 9

Tertialrapport 2 2025, Psykosocialt stöd till vuxna och daglig verksamhet

Tertialrapport 2 2025, Psykosocialt stöd till vuxna och daglig verksamhet

Sammanfattning

Avdelningen prognosticerar en positiv budgetavvikelse på 0,8 mkr.

Sommaren har fungerat bra och inga allvarligare händelser eller avvikelser har skett. Dock har vi haft en händelse där det var alkohol involverat där två brukare hamnade i slagsmål. Det har varit lite stökigt i några verksamheter kopplat till brukare med skadligt bruk och beroende. Några brukare har haft försämrat psykiskt mående och de har svårt att få stöd från slutenvården. Riskbedömningar och handlingsplaner är uppdaterade.

Vi har inte "sålt" några semesterveckor. Dock har oplanerad frånvaro ersatts med personal som har arbetat övertid.

Avdelningen rapporterar i stort sett samma antal avvikelser som vanligt. Inga vårdskador har uppstått. Inga klagomål har inkommit.

Egenkontroll är genomförd under tertialen och den visar på brister i dokumentationen på de flesta verksamheterna och handlingsplan kommer att upprättas under tertial 3. När det gäller Yrkesresan så har de flesta anställda slutfört del 2 i Baskursen. Vi planerar för fortlöpande uppsamlingsheat så att samtliga medarbetare kan slutföra de olika delarna.

Två personer har avlidit på grund av sjukdom, en person har flyttat till annan kommun och en person har flyttat ut i ordinärt boende. Vi har verkställt tre nya boendebeslut under tertialen. I slutet av maj månad avvecklades Parkens gruppbostad.

Bostad med särskild service

Vi har 9 personer på väntelista (åtta LSS och ett SoL beslut). Samtliga personer på väntelista har andra insatser från socialtjänsten så som hemtjänst, boendestöd och daglig verksamhet. Samtliga personer med LSS- beslut har fått erbjudanden om boende under tertialen.

Daglig verksamhet/sysselsättning

Vi har 13 personer på väntelista (10 LSS och tre SoL).

Boendestöd

Vi har 9 personer står på väntelista.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har begärt in sex yttranden om ej verkställd insats Boendestöd från 2024. IVO överväger att begära särskild avgift för dem och vi förväntar att vite kommer att utfalla på ca 70 tkr.

Ekonomi

Avdelningen prognosticerar en positiv budgetavvikelse på 0,8 mkr. En stor del av det beror på att Parkens gruppbostad kunde avvecklas tidigare än beräknat. Dock finns det osäkerhet gällande sommarens kostnader. Avdelningen har inte sålt semesterveckor men många anställda har fått ta oplanerade extra pass på grund av akut frånvaro som har uppstått i verksamheterna.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett	1 (4)	

Avdelningens övertidskostnader har mer än fördubblats och fyllnadstiden har minskat jämfört med samma period föregående år. Detta beror på den ändring som skett inom bland annat Kommunals avtalsområde där all extratid ersätts med kvalificerad övertidsersättning. Antalet arbetade timmar har minskat rejält. Det är kopplat till avvecklingen av Parkens gruppboestad där vi successivt under våren kunde minska bemanningen på grund av flytt för de boende och att verksamheten helt tömdes till sista maj. Även fortsatt gott arbete och ansvarstagande med schemaläggning bidrar till att grundbemanning ligger i nivå med budget. Vi har några verksamheter som har svårt att klara budget beroende på sjukfrånvaro, vakanser och dubbelbemanning för att säkra personalens arbetsmiljö. Varje verksamhet arbetar med att hitta sin modell för detta. Värt att nämna är också att flera verksamheter har avtal om rondering med Securitas som en arbetsmiljöåtgärd. Detta kostar ca 8 tkr per månad och verksamhet.

	2024	2025
Sjuklöner (tkr)	361,8	384,1
Övertid (tkr)	211,9	455,2
Fyllnadstid (tkr)	79,9	43,5
Arbetade timmar	87384	83193

Sjuklönekostnaderna har fortsatt ökat och sjukfrånvaron är något högre jämfört med samma period föregående år. I dagsläget har avdelningen 8,3% i sjukfrånvaro. Männen har totalt högre sjukfrånvaro än kvinnor. Vi arbetar aktivt med sjukfrånvaro men det är svårt och utmanande att hitta effektfulla åtgärder. Stort fokus ligger i att arbeta med friskfaktorer, ha tidig kontakt vid sjukfrånvaro samt att förebygga ohälsa och sjukskrivningar.

Åldersgrupp	Sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro kvinnor	Sjukfrånvaro män
0-29	10,3%	7,0%	26,5%
30-49	5,6%	6,1%	3,2%
50-	9,5%	9,3%	10,2%
Total	8,3%	8,0%	9,5%

De dagliga rutinerna, Praktisk professionell planering (PPP) är viktigt för att skapa långsiktighet, variation och möjlighet till pauser och raster under arbetsdagen. Under tertialen så har Ivo begärt in sex yttranden om ej verkställda beslut avseende Boendestöd. Vi förväntas få vitesförelägganden för dessa, totalt ca 70 tkr. Vi har under 1,5 års tid sett att antalet boendestödsbeslut har ökat kraftigt. Vi har svårt att verkställa beslut på grund av hög arbetsbelastning för boendestödjarna. Sedan hösten 2024 så förstärker personal från boenden och dagligverksamhet boendestöd och verkställer idag 20 beslut om boendestöd. Vi har trots det väntelista på 9 personer. Från och med september i år kommer vi att anställa ytterligare en person inom det ordinarie boendestödet. De kommer också att ta vissa ärenden gällande ledsagarservice. I och med resursförstärkning så ska vi även se över möjlighet att stödja personlig assistans vid kortare dubbleringar om, och när det är möjligt.

Kvalitet och patientsäkerhet

Vi har genomfört egenkontroll under tertialen. Vi ser fortsatt att det är stora brister i den sociala dokumentationen samt att flera brukare saknar genomförandeplaner. Det har visat sig att det i flera fall beror på att verksamhetssystemet är lite krångligt och att vi fortfarande är i en lärandefas. Vi har utökat till två Superanvändare för verksamhetssystemet inom avdelningen och hoppas att det ger effekt för medarbetarna. Vi har fortsatt fokus på upprättande av riskbedömningar och handlingsplaner för att ständigt förbättra våra brister. Varje verksamhet upprättar åtgärdsplaner när det gäller dokumentation och genomförandeplaner. Uppföljning sker under november månad. För perioden 1/5–15/8 rapporteras totalt

- 38 läkemedelsavvikelser
- 34 fallrapporter

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		2 (4)

- 3 hot och våldsrappporter mellan brukare
- 6 rapporter om uteblivna, planerade insatser på grund av personalbrist samt där brukare haft utomstående påverkade personer på besök.

Ingen brukare har kommit till skada och inga vårdskador har heller inte rapporterats. Inga klagomål har rapporterats i avdelningen.

Ny gruppboestad; Videvägen 3 börjar bli färdig och slutbesiktning beräknas till oktober månad. Rekrytering av medarbetare har startat upp och vi har börjat titta över personer på väntelista och erbjuda dem boendeplats. Vi ser att vi kommer att behöva göra förändring på en verksamhet från sovande jour till vaken natt på grund av tre unga personers förändrade omvårdnadsbehov.

Två brukare med omfattande substansberoende har varit på behandlingshem för sitt bruk av substanser. Det har lugnat ner situationen mycket på dessa boenden. På ett boende har vi haft stort polispådrag med husrannsakan där polishundar har genomgått lokalerna efter olagliga substanser. Oklart vad de hittat. Detta skapade så klart stor oro hos övriga boenden.

Arbetsmiljö/kompetensförsörjning

Vi har förhandlat med Kommunal om uppstart av nya gruppboestaden på Videvägen. Bland annat så kommer personalen att arbeta varannan helg för att säkra att vi har god bemanning på helger så att de boende får sina behov av stöd, omvårdnad och fritid. Rekrytering startar upp i augusti. Vi beräknar att det nya boendet startar upp vid årsskiftet eller strax efter. Vi har även förhandlat om förändringar inom avdelningens boendestöd för att öka tillgänglighet för brukare. Vi utökar med en personal och vi kommer att verkställa en del ledsagarservice enligt LSS och kan i viss mån stödja personlig assistans vid kortare dubbleringar. Personal kommer att arbeta helger, kvällar och dagtid.

I stort sett samtliga anställda har genomgått Baskurs 1, del 2 i Yrkesresan. Del 3 startar upp och slutförs under hösten 2025. Flertalet verksamheter har fått handledning och stöd om Durewallmetoden- en lågaffektiv metod för att hantera utmanande situationer.

Tillbudsrapporteringar om hot- och våld mot personal:

Arbetskadearmätningar: Det har inkommit 27 arbetskadearmätningar på en arbetsplats.

Ingen allvarlig rapporterad skada. På aktuell verksamhet har man arbetat med att förbättra planering, förbättra schemat, upprätta riskbedömningar och handlingsplaner. Vissa tider har man haft dubbelbemanning för att klara en utmanande arbetsmiljö. Det upphör nu i september och verksamheten har verkligen jobbat bra med att komma till rätta med de svårigheter som funnits.

Övriga händelser av särskild vikt under perioden

Bostad med särskild service 2025-08-12

Totalt verkställer vi 163 beslut.

Aktuell väntelista:

LSS: 8 personer

SoL: 1 person

Samtliga personer med LSS beslut har fått erbjudande, 7 personer har tackat nej, en person ska titta på boendet i början av september. Flera av dem på väntelistan vill bo på nya gruppboestaden, dels beroende på läget, dels på bemanningen (vaken natt). Personen med SoL beslut kommer att erbjudas boende i slutet av augusti. Sju av dem som står på väntelista har fått erbjudande under tertialen men har tackat nej.

Tre personer har fått beslut verkställda under tertialen. Två personer har avlidit, en person har flyttat till annan kommun och en person har flyttat ut i ordinärt boende. En person har fått byta boende då denne blev vräkt från sin lägenhet på grund av upprepade störningar.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett	3 (4)	

Daglig verksamhet/sysselsättning 2025-08-12

Totalt verkställer vi 266 beslut.

Aktuell väntelista:

LSS: 10 personer

SoL: 3 personer

Av dessa vill två personer avvakta till hösten med uppstart. Tre personer är i omfattande skadligt bruk och beroende och för fem personer har kartläggning inte påbörjat. Två personer är kartlagda men har ej fått erbjudande. Ett nytt beslut om sysselsättning enligt SoL har inkommit under augusti månad.

En person har bytt verksamhet. Fyra personer har avslutat insatsen på egen begäran och tre personer är verkställda under tertiäl 2

Under sommaren juni- augusti har det inkommit sju nya beslut där vi ser att personerna har mer omfattande behov av stöd och omvårdnad. Dessa beslut är svårare att verkställa då vi idag har väldigt många personer på varje traditionell daglig verksamhet. Under hösten kommer vi att överanställa 1 årsarbetare för att klara verkställighet inom daglig verksamhet för målgruppen med större omvårdnads- och tillsynsbehov.

Boendestöd

Totalt verkställer vi 77 personer beslut varav boendehandledare/handledare verkställer 20 beslut

Aktuell väntelista: Nio personer

Verkställda under tertialen: Fyra personer

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett	4 (4)	

Ärende I I

Strategi för socialtjänstens arbete med kompetensförsörjning

Strategi för Socialtjänstens arbete med

2025-09-05

Piteå kommun

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Bakgrund	4
Förutsättningar för kompetensförsörjning	5
Förslag på åtgärder	9
Mål och syfte	10
Strategiska val.....	10
Organisation, roller och ansvar.....	12

Sammanfattning

Kompetensförsörjningsfrågan har under flera år varit en viktig del i socialnämndens och socialtjänstens arbete för att uppnå verksamhetens mål att kunna erbjuda god vård och omsorg samt erbjuda det stöd medborgarna har behov av och rätt till inom socialnämndens ansvarsområde. I strategisk plan och tidigare verksamhetsplaner har nämnden prioriterat arbetet med kompetensförsörjning och förvaltningen har utifrån det utarbetat arbetssätt och genomfört aktiviteter för att stärka kompetensförsörjningen. Exempel på det är handledarorganisationen för att attrahera arbetskraft och ge nyanställda och vikarier en bra introduktion och därmed vilja stanna kvar, validering av undersköterskor och språkutbildning.

Ytterst är målet/syftet med denna strategi att säkerställa kompetensförsörjningen för att kunna erbjuda medborgarna det stöd och de insatser de är i behov av och har rätt till och med den kvalitet som beskrivs genom lagstiftning och annan reglering. Den ska också stödja Socialnämndens arbete med att nå målen i den strategiska planen kopplat till Vision 2050.

Utifrån ovan beskrivna förutsättningar och utgångspunkter behöver Socialnämnden för att uppnå mål och syfte luta sig mot de strategier som SKR tagit fram och jämfört med dagens arbete göra följande strategiska val:

Minska fokus på aktiviteter som syftar till att rekrytera nya och öka antalet medarbetare till att minska behovet av rekrytering och behålla befintliga medarbetare.

Minska fokus på att ta fram nya aktiviteter och att genomföra många aktiviteter till att arbeta systematiskt.

Sammantaget är alltså inte fler rekryteringar den huvudsakliga lösningen, helt enkelt därför att den befintliga och kommande arbetskraften oavsett vilket av de tre scenarierna som blir verklighet inte räcker till. Istället måste Socialtjänsten i Piteå fokusera sina insatser och aktiviteter på att minska behovet av att anställa fler samt att utveckla förmågan att behålla befintliga medarbetare.

Bakgrund

Kompetensförsörjningsfrågan har under flera år varit en viktig del i socialnämndens och socialtjänstens arbete för att uppnå verksamhetens mål att kunna erbjuda god vård och omsorg samt erbjuda det stöd medborgarna har behov av och rätt till inom socialnämndens ansvarsområde. I strategisk plan och tidigare verksamhetsplaner har nämnden prioriterat arbetet med kompetensförsörjning och förvaltningen har utifrån det utarbetat arbetssätt och genomfört aktiviteter för att stärka kompetensförsörjningen. Exempel på det är handledarorganisationen för att attrahera arbetskraft och ge nyanställda och vikarier en bra introduktion och därmed vilja stanna kvar, validering av undersköterskor och språkutbildning. En mängd olika aktiviteter genomförs för att locka nya medarbetare, inte minst inför sommaren då behovet av vikarier är stort. Förvaltningen har också arbetat med arbetssätt och aktiviteter som syftar till att minska behovet av nyanställningar. Exempel på det är bemanningsstrategin där delar som samplanering och differentiering av arbetsuppgifter syftar till just detta.

2022 togs en handlingsplan för arbetet med kompetensförsörjning för åren 2022-2024 fram av socialtjänstens ledningsgrupp, representanter för HR-avdelningen samt representanter för de fackliga organisationerna. För att arbeta med handlingsplanen bildades en styrgrupp bestående av avdelningschefer och socialchef samt två arbetsgrupper, en med inriktning mot vård- och omsorgspersonal och en med inriktning mot chefer och tjänstepersoner.

Socialtjänstens *Bemanningsstrategi* står för en riktning och övergripande hållning till bemanningsplanering och schemaläggning av vård- och omsorgsverksamheter inom socialtjänsten i Piteå Kommun men hänger i många delar ihop med arbetet med kompetensförsörjning. Även bemanningsstrategin styrs av en styrgrupp där föredragande är enhetschef på planeringsenheten.

Det finns också flera andra funktioner som direkt eller indirekt och till stor del i sina uppdrag arbetar med kompetensförsörjningsfrågor, tex bemanningsenheten inklusive enhetschefer och delar av kvalitetsteamet. Samtidigt arbetar också chefer och medarbetare i verksamheterna på olika sätt med frågor som syftar till att säkra kompetensförsörjningen inom sina områden eller inom socialtjänsten som helhet. Utifrån att kompetensförsörjning är en stor och viktig fråga som berör hela socialtjänsten har socialtjänstens ledningsgrupp sett ett behov av att tydliggöra styrning och organisering av arbetet genom att tydliggöra inriktning och organisation för arbetet.

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer granskat socialnämndens arbete med kompetensförsörjning. Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden har ett ändamålsenligt arbetssätt avseende personal- och kompetensförsörjning. Revisorernas sammantagna bedömning är att det finns ett flertal dokument som beskriver hur nämnden ska arbeta med aktiviteter för att säkerställa kompetensförsörjningen på olika sätt och att det genomförs ett omfattande arbete kopplat till kompetensförsörjning. Dock bedömer de att det finns en risk för otydlighet i styrning av kompetensförsörjningsarbetet. Vi ser en risk i att en spretig styrning hindrar möjligheten till en sammanhängande utvärdering och analys av genomförda insatser.

Bristande utvärdering och analys hindrar även möjligheten till att justera prioriteringar och fokusområden i arbetet. Utifrån resultatet av granskningen rekommenderar de att:

- Stärka analys av kompetensförsörjningsbehov på kort och lång sikt.
- Tydliggöra hur aktivitetsplaneringen i styrande dokument med bäring på personal- och kompetensförsörjning ska förhålla sig till varandra.
- Fastställa tid för översyn och eventuell revidering av styrande dokument med bäring på personal- och kompetensförsörjning.
- Säkerställa att kompetensutvecklingsbehov aggregeras från enhetsnivå i syfte att fånga in mer övergripande behov.
- Sammanställa och analysera de synpunkter som framförs av medarbetare som ska avsluta sin anställning i syfte att skapa underlag för att kunna fatta adekvata beslut om åtgärd.

Revisorernas synpunkter stämmer i stora delar överens med nämndens och förvaltningsledningens bild av att det finns ett behov av att tydliggöra riktning, ansvar och organisation för det framtida arbetet med kompetensförsörjning vilket då är syftet med denna strategi.

Förutsättningar för kompetensförsörjning

Sverige befinner sig i en tid som präglas av stora demografiska förändringar – i likhet med hela den industrialiserade världen. Med allt fler äldre i befolkningen och ett sjunkande barnafödande, ändras befolkningsstrukturen och behoven av välfärd påtagligt. Samtidigt ökar andelen personer i arbetsför ålder i mycket liten utsträckning, vilket skapar brist på arbetskraft. Att hitta rätt kompetens är därför den största utmaningen framöver för såväl välfärden som hela den svenska arbetsmarknaden. (Välfärdens kompetensförsörjning – Personalprognos 2023–2033 och strategier för att klara kompetensförsörjningen, SKR 2023)

SKR har under många år tagit fram rapporter och analyser kopplat till kompetensförsörjning och demografiutvecklingen. Av samma rapport som ovan framgår att om ingenting förändras leder demografin till att antalet anställda inom äldreomsorgen behöver öka med 32 procent, 65 600 personer fram till 2033. Även inom hälso- och sjukvården leder den demografiska utvecklingen till att behoven av anställda ökar. Det kraftigt ökade behovet av personal inom äldreomsorg och hälso- och sjukvård kommande år försvåras av att den arbetsföra befolkningen och antalet sysselsatta ökar långsamt.

Även om det finns vissa lokala variationer så stämmer dessa förutsättningar också bra in på Piteå. Av *Riktlinjer för strategisk plan 2026-2028 samt budget* framgår att Piteå kommun står inför en framtid där kompetensförsörjning och demografiska förändringar blir avgörande faktorer för den långsiktiga samhällsutvecklingen. Med en krympande arbetsför befolkning och ett minskande barnafödande ställs kommunen inför utmaningen att både säkerställa en hållbar arbetsmarknad och möta de ökande behoven inom äldreomsorgen och välfärdssektorn.

I rapporten *Fördjupad analys av äldreomsorgsbehoven-tre scenarier fram till 2033* som SKR tagit fram 2025 nyanseras bilden en del. Rapporten visar att behovet av äldreomsorg inte ökar i samma takt som antalet äldre personer, trots den förväntade ökningen av antalet invånare över 85 år fram till 2033. Man beskriver ett antal faktorer som bidrar till detta:

Förbättrad hälsa och ökad självständighet - Dagens äldre är generellt friskare, mer aktiva och har bättre kognitiv förmåga än tidigare generationer och olika typer av behandlingar och förebyggande insatser inom vården har förbättrats, vilket skjuter upp behovet av omsorg

Ökad medellivslängd - Medellivslängden har ökat, särskilt för män, vilket innebär att omsorgsbehoven kommer senare i livet vilket då i sin tur leder till att färre personer i de äldre åldersgrupperna behöver omsorg jämfört med tidigare.

Socioekonomiska faktorer - Andelen äldre med högre utbildning och inkomst har ökat, vilket är kopplat till bättre hälsa och lägre omsorgsbehov. Högre levnadsstandard ger också större möjligheter att köpa tjänster privat, vilket kan minska behovet av kommunal omsorg.

Boendestatus - Ensamboende har större behov av omsorg än sammanboende. Andelen sammanboende har ökat något, särskilt bland kvinnor, vilket minskar behovet.

Digitalisering och välfärdsteknik - Teknik som GPS-larm, digital tillsyn och läkemedelsautomater ökar självständigheten och E-handel och marknadslösningar (t.ex. RUT-tjänster) gör att äldre kan klara vardagen bättre utan kommunal hjälp.

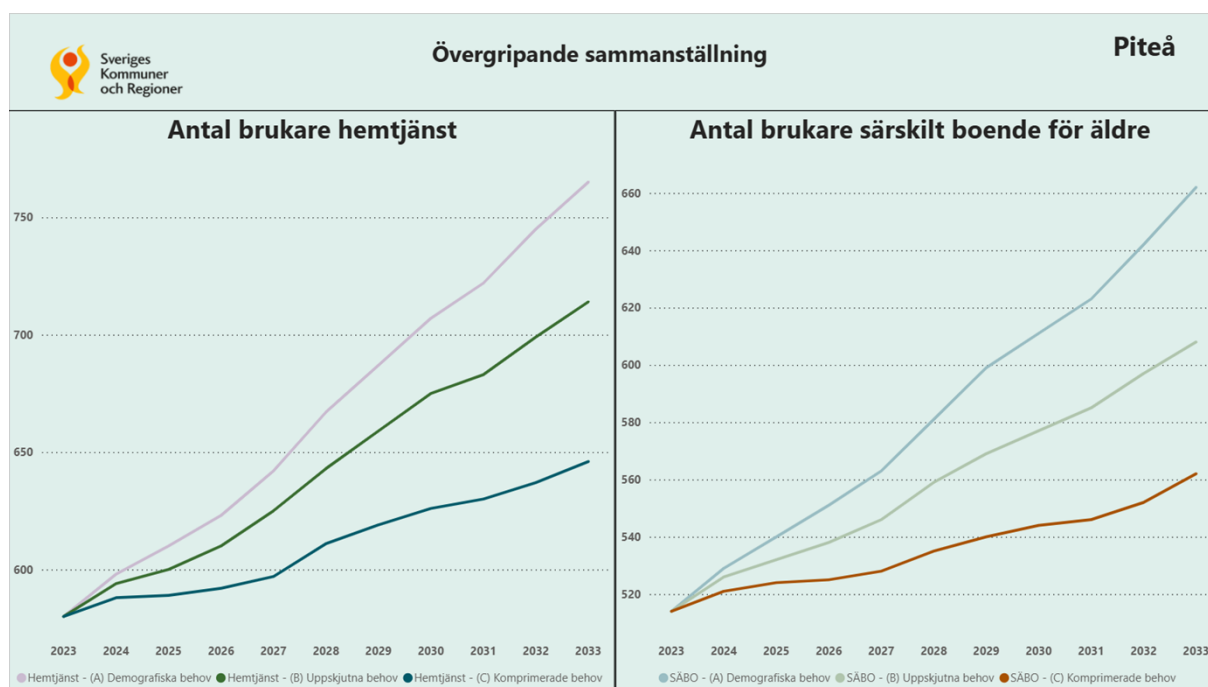
Informell omsorg - Många äldre får stöd från anhöriga, särskilt utrikes födda, vilket minskar behovet av formell äldreomsorg.

Pandemieffekter - Under pandemin minskade nyttjandet av äldreomsorg. Även om viss återhämtning skett, kan kvarvarande beteendeförändringar påverka efterfrågan.

Eventuellt förändrad biståndsbedömning - Det diskuteras om det blivit svårare att få insatser beviljade, men rapporten gör ingen definitiv bedömning. Vissa indikatorer tyder på att behovet tillgodoses senare eller mer selektivt.

De tre scenarierna i rapporten beskriver olika möjliga utvecklingsvägar för behoven där Scenario A utgår från att nyttjandet av äldreomsorg i olika åldersgrupper fortsätter som i dag, scenario B utgår från att äldreomsorgsbehoven skjuts fram i takt med att medellivslängden ökar och scenario C som även tar hänsyn till att behoven har hållits tillbaka mer än vad ökningen av medellivslängden förklarar, och att detta fortsätter framöver, i samma takt som under de senaste åren.

Vad de tre scenarierna innebär för Piteås del visas i diagrammet nedan.

Skillnaden mellan de olika scenarierna är stor vilket har betydelse för möjligheterna att klara den framtida kompetensförsörjningen. Skillnaden mellan de tre scenarierna i antal brukare visas i tabellen nedan.

Tjänst	År	Scenario A (Demografiska behov)	Scenario B (Uppskjutna behov)	Scenario C (Komprimerade behov)
Hemtjänst	2023	580	580	580
Hemtjänst	2033	765	714	646
SÄBO	2023	514	514	514
SÄBO	2033	662	608	562

Den procentuella förändringen i antal brukare mellan 2023 och 2033 för de olika scenarierna:

Hemtjänst

- Scenario A (Demografiska behov): +31,90 %
- Scenario B (Uppskjutna behov): +23,10 %
- Scenario C (Komprimerade behov): +11,38 %

Särskilt boende (SÄBO)

- Scenario A (Demografiska behov): +28,79 %
- Scenario B (Uppskjutna behov): +18,29 %
- Scenario C (Komprimerade behov): +9,34 %

Även Socialstyrelsen har tagit fram en rapport, *Personalen i äldreomsorgen-Statistik och resultat från forskning och tillsyn (2025)*, som identifierar faktorer som påverkar möjligheten att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen. Den fokuserar mer på utmaningar och möjligheter i den befintliga verksamheten som påverkar möjligheten till kompetensförsörjning inom äldreomsorgen och med en utgångspunkt i att vi behöver värna befintlig personal och vara attraktiva för att fler ska välja yrket i framtiden. Utmaningar som lyfts fram är:

Hög sjukfrånvaro - Undersköterskor har dubbelt så höga sjuktal som genomsnittet för arbetsmarknaden. Detta påverkar både arbetsmiljön och kontinuiteten i omsorgen.

Låg andel heltidsarbete - Endast hälften arbetar heltid. Att öka antalet arbetade timmar per person är en nyckelstrategi för att möta framtida behov utan att behöva rekrytera lika många nya medarbetare.

Tidsbegränsade anställningar - Nästan en tredjedel har tillfälliga anställningar, vilket kan minska tryggheten och påverka kompetensutveckling negativt.

Låg chefstäthet - Många medarbetare per chef gör det svårt att ge stöd, utveckling och ledarskap, vilket påverkar arbetsmiljön och personalens trivsel.

Språkliga utmaningar - En stor andel utrikesfödda medarbetare innebär behov av språkutbildning för att säkerställa god kommunikation och kvalitet i omsorgen.

Otillräcklig kompetensutveckling - Möjligheter till vidareutbildning och kompetenshöjning är avgörande för att behålla personal och höja kvaliteten

I den förstudie från 2024 som Socialtjänsten med stöd från ESF genomfört bland medarbetare och första linjens chefer beskrivs både liknande och några andra svårigheter som gör att yrket inte upplevs attraktivt och som man ser behov av att komma till rätta med för att vilja stanna kvar:

Lön och ersättning - Låg grundlön och otillräcklig OB-ersättning.

Bemanning och rekrytering – Man ser svårigheter att rekrytera både ordinarie personal och vikarier. Då Bemanningenheten klarar inte efterfrågan får verksamheterna själva ordna vikarier. Brist på vikarier leder till övertid, hög arbetsbelastning och risk för sjukskrivning eller att personalen lämnar yrket.

Schemaläggning och arbetstider – Det är svårt att få semester, man får arbeta delade turer och det upplevs vara mycket helgarbete. Det finns önskemål om mer förutsägbara eller flexibla scheman. EU-direktivet om 11-timmars arbetsvila upplevs försvåra planeringen.

Arbetsmiljö – Man upplever hög arbetsbelastning, stress och brist på återhämtning.

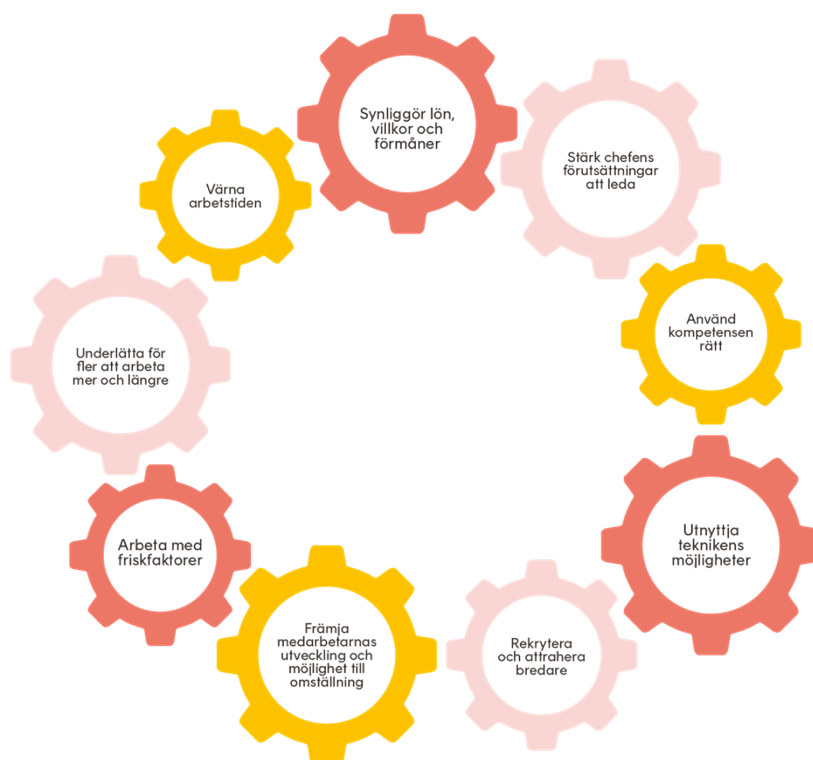
Tekniskt stöd - Behov av bättre support för digitala system, särskilt dokumentation.

Felaktig arbetsfördelning - Undersköterskor utför serviceuppgifter som städning och handling – vill fokusera mer på omvårdnad.

Kommunikation och ledarskap - Behov av bättre stöd från chefer och mer tillitsbaserad styrning. Trots insatser upplevs brister i kommunikation och stöd. Man önskar en högre grad av delaktighet och medbestämmande och lyfter fram önskemål om större inflytande i arbetsplanering och beslut.

Förslag på åtgärder

I rapporterna finns olika förslag och exempel på strategier för att möta utmaningen med framtidens kompetensförsörjning. SKR har identifierat nio strategier:

Arbeta med friskfaktorer – Skapa hållbara och attraktiva arbetsplatser genom god arbetsmiljö och balans mellan arbete och fritid.

Underlätta för fler att arbeta mer och längre – Öka arbetstiden för deltidanställda och förläng arbetslivet.

Värna arbetstiden – Planera arbetstid på ett hälsosamt och förutsägbart sätt.

Synliggör lön, villkor och förmåner – Lyft fram fördelarna med att arbeta inom kommuner och regioner.

Stärk chefens förutsättningar att leda – Ge chefer rätt verktyg och stöd för att attrahera och behålla medarbetare.

Använd kompetensen rätt – Optimera användningen av befintlig personal.

Utnyttja teknikens möjligheter – Inför digitalisering, automatisering och AI för att effektivisera verksamheten.

Rekrytera och attrahera bredare – Rikta sig till nya målgrupper, även utanför traditionella yrkesvägar.

Främja medarbetarnas utveckling och omställning – Satsa på kontinuerlig kompetensutveckling och omställningsmöjligheter

I rapporten *Fördjupad analys av äldreomsorgsbehoven – tre scenarier fram till 2033* beskrivs några strategiska utgångspunkter:

Anpassa planeringen efter lokala förutsättningar - Rapporten betonar vikten av att varje kommun utgår från sitt eget demografiska och organisatoriska läge. Kommuner uppmanas att använda scenarierna som underlag för lokal behovsanalys och planering

Förberedelse för olika framtidsscenarier - Genom att arbeta med flera framtidsbilder kan kommuner identifiera risker och möjligheter, skapa flexibla handlingsplaner och undvika över- eller underdimensionering av insatser.

Utveckla nya boendeformer och arbetssätt – Det kan bli så att förändrade behov kan kräva nya typer av boenden för äldre, omställning av arbetsmetoder inom hemtjänst och särskilt boende. En omställning av arbetssätt skulle då inte minst innebära ett ökat tekniskt stöd och digitalisering för att effektivisera omsorgen.

Samverkan mellan förvaltningar - För att möta framtidens behov krävs samarbete mellan Socialtjänst, samhällsplanering, fastighetsförvaltning och ekonomi. Detta för att möjliggöra helhetslösningar för äldreomsorgens utveckling.

Kommunikation och delaktighet - Rapporten lyfter också vikten av att involvera medarbetare och invånare i planeringsprocessen samt att skapa förståelse och acceptans för förändringar

Mål och syfte

Ytterst är målet/syftet med denna strategi att säkerställa kompetensförsörjningen för att kunna erbjuda medborgarna det stöd och de insatser de är i behov av och har rätt till och med den kvalitet som beskrivs genom lagstiftning och annan reglering.

Den ska också stödja Socialnämndens arbete med att nå målen i den strategiska planen kopplat till Vision 2050.

Strategin ska också peka ut riktningen för Socialtjänstens arbete med kompetensförsörjning samt beskriva och tydliggöra organisation, roller och mandat.

För att säkerställa god och jämlik kvalitet till alla medborgare ska Socialtjänsten arbeta för en jämn fördelning av kompetens mellan avdelningar, verksamheter och inom verksamheterna.

Aktiviteter och implementering av arbetssätt rörande kompetensförsörjning ska bygga på kartläggning, analys och prioritering utifrån kända fakta och ha ett tydligt syfte.

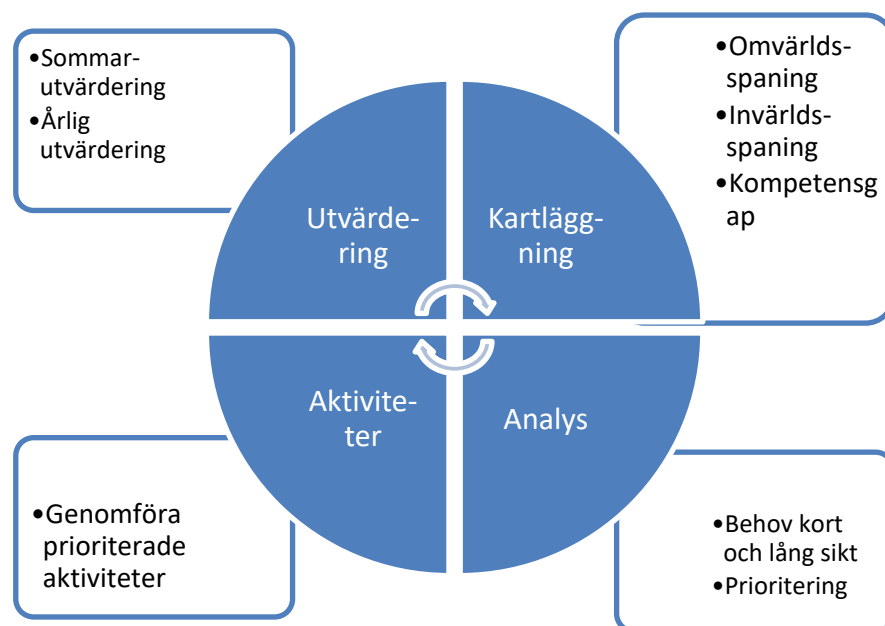
Strategiska val

Utifrån ovan beskrivna förutsättningar och utgångspunkter behöver Socialnämnden för att uppnå mål och syfte luta sig mot de strategier som SKR tagit fram och jämfört med dagens arbete göra följande strategiska val:

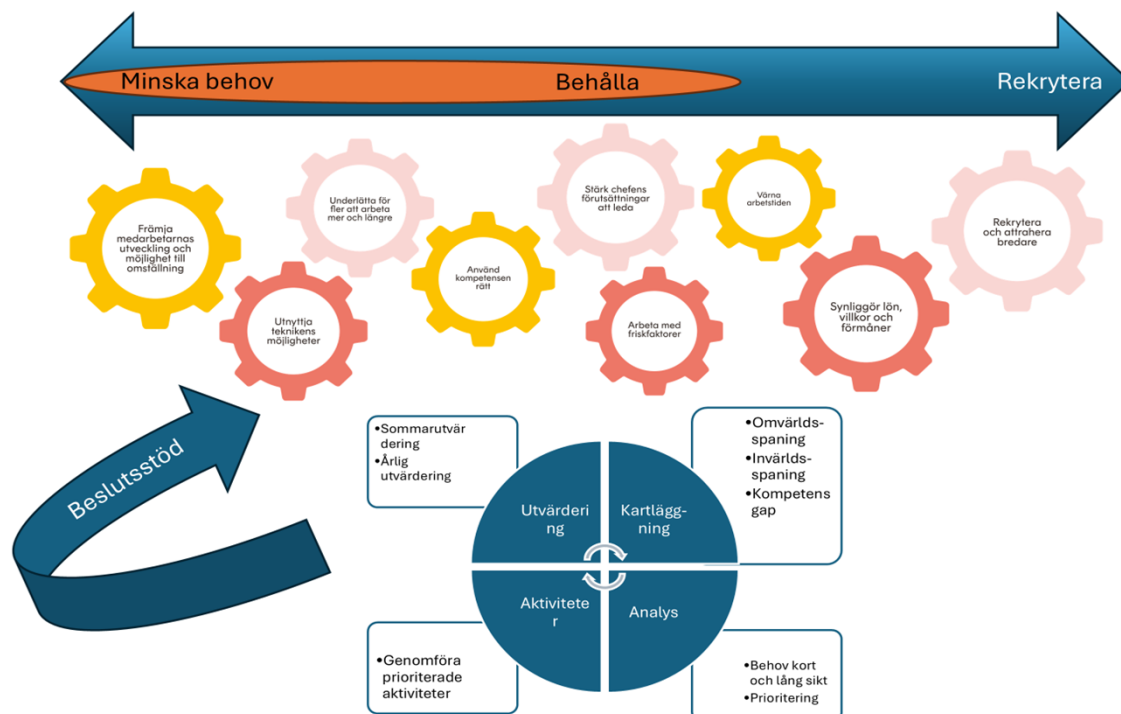
Minska fokus på aktiviteter som syftar till att rekrytera nya och öka antalet medarbetare till att minska behovet av rekrytering och behålla befintliga medarbetare.

Minska fokus på att ta fram nya aktiviteter och att genomföra många aktiviteter till att arbeta systematiskt.

Det systematiska arbetet på en strategisk nivå bör följa ett årshjul och kan beskrivas enligt bilden nedan.

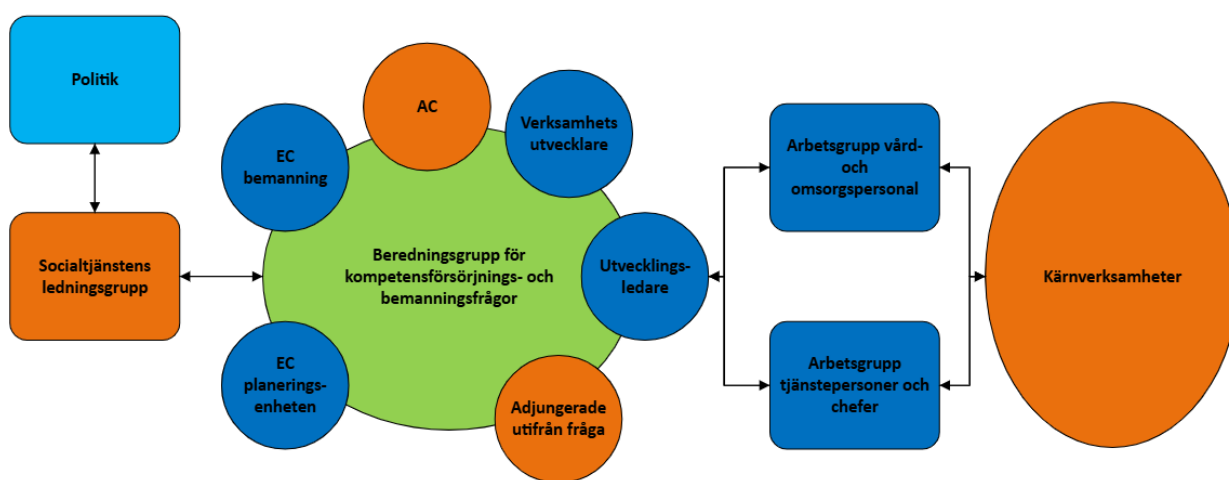
Sammantaget är alltså inte fler rekryteringar den huvudsakliga lösningen, helt enkelt därför att den befintliga och kommande arbetskraften oavsett vilket av de tre scenarierna som blir verklighet inte räcker till. Istället måste Socialtjänsten i Piteå fokusera sina insatser och aktiviteter på att **minska behovet** av att anställa fler samt att utveckla förmågan att **behålla** befintliga medarbetare. I en bild kan det beskrivas enligt nedan.

Organisation, roller och ansvar

Som tidigare nämnts så sker arbetet med kompetensförsörjning på alla nivåer inom socialtjänsten, från politiken som gör övergripande prioriteringar via stödfunktioner inom avdelning verksamhetsstöd till verksamheterna där både chefer och medarbetare på olika sätt bidrar till socialtjänstens kompetensförsörjning. Eftersom socialtjänstens verksamhet är stor och i vissa delar komplex så finns det goda skäl för att många funktioner och personer är involverade. Det gör det möjligt att fånga upp behov, förankra förslag på aktiviteter eller arbetssätt och att fördela arbetsbördan som det innebär. Det innebär förstås också risker. Det blir lätt spretigt, det kan vara svårt att genomföra förändringar då ansvaret inte är tydligt, det är svårt att sprida goda exempel osv.

För att tydliggöra organisation, roller och mandat för att säkerställa att arbetet blir effektivt och så att vi uppnår målen med arbetet utan att avgränsa de roller och funktioner som idag är involverade är det av vikt att säkerställa det flöde av information, pågående aktiviteter och uppdrag som hanteras av dessa roller. Genom att ta bort de två styrgrupperna för kompetensförsörjning och bemanningsstrategin och istället hantera styrningen genom Socialtjänstens ledningsgrupp via en beredningsgrupp och vidare till övriga funktioner blir flödet och ansvaret tydligare. Beredningsgruppen får en samlad bild pågående och nya aktiviteter, vilka aktiviteter som inte tas vidare och kan föra en samlad dokumentation av detta.

Uppdrag från **politiken** lämnas till förvaltningsledning.

Socialtjänstens ledningsgrupp lämnar uppdrag till beredningsgruppen samt fastställer/beslutar processer och aktiviteter på övergripande nivå.

Beredningsgruppen består av Enhetschefer bemanningsenheten och planeringsenheten, Utvecklingsledare och Verksamhetsutvecklare. Beredningsgruppen kompletteras vid behov med andra funktioner beroende på ärendets art. Beredningsgruppens uppdrag är att utreda, analysera och ta fram underlag till ledningen så att kloka beslut kan fattas. Gruppen ska prioritera och fördela de uppdrag som kommer från olika intressenter till rätt funktion inom socialtjänsten samt att säkerställa att de bereds och är färdiga för beslut då de skickas vidare till Socialtjänstens ledningsgrupp. Beredningsgruppen kan också lyfta fram egna förslag till Socialtjänstens

ledningsgrupp. Beredningsgruppen behöver säkerställa att de som berörs av de frågor som bereds hålls informerade och ges utrymme att lämna synpunkter och inspel för att få ett så bra underlag till beslut som möjligt. Beredningsgruppen ansvarar också för att kommunicera det pågående arbetet i lämpliga kanaler.

Utvecklingsledarens uppdrag är utöver att delta i beredningsgruppen även fortsättningsvis att vara sammankallande för de två arbetsgrupperna för vård- och omsorgspersonal samt tjänstepersoner och chefer.

Arbetsgrupperna förväntas utreda frågor som kommer från beredningsgruppen, ta fram egna förslag på aktiviteter som de bedömer kan bidra till att uppnå syftet med strategin samt fånga upp och lyfta vidare förslag som finns ute i kärnverksamheterna. Dessutom ingår i arbetsgruppens uppdrag att förankra de förslag som man arbetar med i kärnverksamheten.

Med **kärnverksamheterna** menas alla nivåer från första linjens medarbetare till avdelningschefer. Kärnverksamheternas roll i flödet för kompetensförsörjningsfrågor är både att lämna förslag och synpunkter på aktiviteter eller förändringar i verksamheten som man tror kommer att bidra till en förbättrad kompetensförsörjning samt att ta del av och lämna synpunkter på de frågor som kommer från de olika representanterna i arbetsgrupperna. På så sätt säkrar vi delaktighet på alla nivåer i organisationen.

Ärende 12

Tertialrapport 2 2025

Avdelning verksamhetsstöd

Tertialrapport 2 2025 Avdelning verksamhetsstöd

Sammanfattning

Den sammantagna bilden av sommarperioden inom Avdelning verksamhetsstöd är att läget har varit hanterbart och det endast har varit mindre avvikelser från den planering som funnits.

Avdelningen har en budget i balans med en prognos för helåret på ca 200 000 kr.

Det finns två aktiviteter kopplat till den ekonomiska strategin: Säkerställa finansiering av överanställningar inom avdelningen samt att minska kostnad för datorer genom att identifiera och ta bort eventuella dubbla datorer samt säkerställa att personal har rätt typ av MS 365-licenser. Arbetet med dessa fortlöper enligt plan.

Avdelningen arbetar med att ta fram en strategi för nämndens arbete med kompetensförsörjning. Bakgrunden är att både vi själva och KPMG inom ramen för sin granskning har sett ett behov av att tydliggöra det arbete som pågår. Ett förslag läggs fram till nämnden i september. I korthet innebär strategin ett ändrat fokus från att möta det ökande antalet personer i behov av äldreomsorg med att bara försöka rekrytera fler till att fokusera mer på att minska behovet av nyanställningar samt att behålla befintliga medarbetare, arbeta mer systematiskt samt att säkerställa arbetsflödena kopplat till kompetensförsörjningen genom att förtydliga roller och ansvar.

Ekonomi

Avdelningen har en budget i balans med en prognos för helåret på ca 200 000 kr.

Det finns två aktiviteter kopplat till den ekonomiska strategin: Säkerställa finansiering av överanställningar inom avdelningen samt att minska kostnad för datorer genom att identifiera och ta bort eventuella dubbla datorer samt säkerställa att personal har rätt typ av MS 365-licenser.

Vad gäller finansiering av överanställningar så bevakar och söker eller rekviderar vi de statsbidrag som finns både till övriga delar av socialtjänsten och de som kan användas kopplat till uppdrag som vi har inom avdelning verksamhetsstöd. Utöver det så samnyttjar vi resurser över hela avdelningen. Ett exempel är att vi har valt att ha en viss överanställning inom bemanningsenheten som vi finansierar genom att vakanshålla där det finns kortare vikariat eller nedsättningar i tid inom andra

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2024-04-23
Redaktör Processledare		Beslutat av Socialchef	
Dokumentnamn Tertialrapport mall		Dokumenttyp Blankett	1 (3)

områden. Bedömningen är att vi kommer att kunna hålla oss inom budgetram genom dessa åtgärder.

Uppdraget att minska dubbla datorer har kompletterats med att även se över olika mjukvarulicenser. Processen innebär att vi identifierar felaktiga licenser över hela socialtjänsten, sammanställer underlag och lämnar över till ansvariga chefer att ändra till rätt. Vad gäller MS 365-licenser ser vi en potentiell besparing på ca 350 000 kr under detta år genom att ändra till rätt licenstyp. Vi kan se att antalet användare med felaktig licens har minskat under året men att arbetet behöver fortsätta då det fortfarande ser ut att finnas användare med fel licens.

På samma sätt har avdelningen identifierat ett 20-tal användare med dubbla datorer där en minskning av dessa skulle innebära en besparing på ca 80 000 kr i minskad ramflytt till IT-avdelningen. Processen är densamma som rörande licenser. Denna process kommer att påbörjas under hösten.

Kvalitet och patientsäkerhet

Avdelningen stöttar verksamheterna i arbetet med att implementera Vård- och omsorgsmodulen i Stratsys vilket kommer att underlätta för verksamheterna systematiska kvalitetsarbete samt för både verksamheterna och nämnden att följa upp arbetet. I dagsläget är detta arbete dock fortsatt lågt prioriterat och utförs när utrymme finns mellan andra uppdrag.

Under perioden har en incident med störningar i Combine inträffat. Omfattningen var dock inte sådan att det har rapporterats vidare till MSB.

En personuppgiftsincident har rapporterats vidare till IMY. Incidenten handlar om att en utskrift med känsliga personuppgifter skrivits ut på fel skrivare så att uppgifterna har riskerat att röjas. Berörd verksamhet har hanterat incidenten enligt rutin. Felet har skett tidigare och de åtgärder som vidtagits innebär ändå viss risk för att felet ska uppstå. Tidigare åtgärder innebär att vi inom socialtjänsten inte kan nyinstallera skrivare som inte finns inom socialtjänsten men har det funnits andra skrivare installerade sedan tidigare så kan man komma åt den ändå. Så länge säker utskrift är installerat kan det inte ske men om man tex tillfälligt byter dator kan den inställningen saknas. Den långsiktiga lösningen som bedöms undanröja risken helt är att byta ut befintliga skrivare till skrivare med funktionen follow me-print som innebär att ingen utskrift kan skrivas ut förrän rätt person identifierar sig digitalt. Då detta innebär en betydande kostnad kommer detta att ske eftersom befintliga skrivare ändå ska bytas ut.

Arbetsmiljö/kompetensförsörjning

Avdelningen arbetar med att ta fram en strategi för nämndens arbete med kompetensförsörjning. Bakgrunden är att både vi själva och KPMG inom ramen för sin granskning har sett ett behov av att tydliggöra det arbete som pågår. Ett förslag läggs fram till nämnden i september. I korthet innebär strategin ett ändrat fokus från att möta det ökande antalet personer i behov av äldreomsorg med att bara försöka rekrytera fler till att fokusera mer på att minska behovet av nyanställningar samt att behålla befintliga medarbetare, arbeta mer systematiskt samt att säkerställa arbetsflödena kopplat till kompetensförsörjningen genom att förtydliga roller och ansvar.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2024-04-23
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		2 (3)

ESF har beviljat ansökan för ett 3-årigt projekt rörande differentiering av arbetsuppgifter inom SÄBO. Det innebär att vi kan rekrytera in projektledare samt projektmedarbetare. Uppstart av projektet är den första oktober.

Preliminära siffror visar att vi via bemanningsenheten till sommaren 2025 har rekryterat fler vikarier än 2023 och 2024, totalt 474 personer. Vi har anställt 192 vilket är fler än 2024 men färre än 2023. Dock ser rutinerna jämfört med tidigare år annorlunda ut varför siffrorna behöver analyseras ytterligare. En sammantagen analys av sommaren kommer till nämnden i oktober.

Övriga händelser av särskild vikt under perioden

Under våren och försommaren har systemadministratörerna i Combine haft fullt fokus på implementering av nya SoL och de inställningar och justeringar som har behövt göras inför den trädde i kraft 1 juli. Efter det har läget varit hanterbart trots låg bemanning. En av systemadministratörerna har behövt bryta sin semester vid ett tillfälle för att det inte funnits rätt delegater kopplat till vissa beslutstyper.

Ekonomiteamet har varit obemannat under tre veckor men haft en ”bakjour” för att kunna hantera eventuella akuta händelser. Detta har dock inte behövts utan läget har varit lugnt.

I kvalitetsteamet och nämnds- och ledningskansliet har sommaren varit relativt lugn. Det har inte dykt upp några större frågor utan de frågor som dykt upp har kunnat hanteras med befintlig bemanning.

Inom Bemanningsenheten har sommaren varit hanterbar. Det har varit låg bemanning i TCP och viss sjukfrånvaro under semesterperioden men då förfrågningar från verksamheten inte varit så omfattande har det gått att hantera.

För att säkerställa bemanning och rätt resursfördelning har vi tillsammans med verksamheterna utöver OLG på torsdagar haft en fast tid på tisdagarna för att stämma av läget och snabbt kunna göra omfördelningar vid behov. Det har inte funnits behov av akuta eller större ändringar i befintliga planer. Att tiderna har funnits har ändå uppskattas av berörda då det varit en trygghet att veta att man inte behöver hantera svårigheter bara i sin egen verksamhet.

Några personer från avdelningen har arbetat i vården under semesterperioden.

Den sammantagna bilden av sommarperioden inom Avdelning verksamhetsstöd är att läget har varit hanterbart och det endast har varit mindre avvikelser från den planering som funnits.

Roger Burman
Avdelningschef verksamhetsstöd

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2024-04-23
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett	3 (3)	

Ärende 14

Justeringar och tillägg i Piteå kommuns riktlinjer för insatser enligt socialtjänstlagen

Piteå Kommuns riktlinjer för insatser enligt socialtjänstlagen

2025

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer		1 (26)

Innehåll

1. Grundläggande principer	4
1.1 Grundläggande förutsättningar.....	4
1.2 Bistånd enligt socialtjänstlagen 4 kap 1§ SoL	4
1.3 Skälig levnadsnivå.....	5
1.4 Den enskildes eget ansvar	5
1.5 Behoven tillgodosedda på annat sätt	5
1.6 Rätten att ta ut avgifter	6
1.7 Ansvarsfördelning mellan kommuner	6
1.7.1 Flytta till annan kommun	6
1.8 Barnperspektivet.....	6
1.9 Jämställdhetsperspektivet.....	7
1.10 Våld i nära relation	7
2. Handläggning och dokumentation	7
2.1 Ansökan och handläggning	7
2.1.1 Framtidsfullmakt	8
2.1.2 Förhandsbedömning	8
2.2 Utredda	8
2.2.1 Bedömning av behov	9
2.2.2 Principer, analys och behovsbedömning.....	9
2.3 Kommunikering och beslut	10
2.3.1 Kommunikering.....	10
2.3.2 Besluta om bistånd	11
4. Utförande av insats.....	12
4.1 Dokumentation	12
4.2 Uppföljning av insats	12
5. Behovsprövade insatser i ordinärt boende	14
5.1 Hemtjänst	14
5.1.2 Serviceinsatser.....	14
5.1.3 Omvårdnadsinsatser	17
6. Dagverksamhet.....	20
7. Stöd till anhöriga	20
7.1 Avlastning i hemmet	20
7.2 Avlastning på korttidsboende.....	20
8. Särskilda boendeformer.....	21
8.1 Korttidsboende	21
8.2 Särskilt boende	21
8.2.1 Parboende	22

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	2 (26)	

9. Biståndsbedömda insatser enligt socialtjänstlagen för målgruppen vuxna	23
10. Icke biståndsbedömda insatser	25

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer		3 (26)

1. Grundläggande principer

1.1 Grundläggande förutsättningar

Grunden för rätten till bistånd formuleras i 4 kap 1§ socialtjänstlagen ”den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjlighet att leva ett självständigt liv”. Socialtjänstlagen innehåller inga möjligheter till tvångsinsatser, vilket innebär att en utredning av den enskildes behov och beslut om insatser endast kan genomföras om den enskilde själv vill det.

I Socialtjänstlagen återfinns den nationella värdegrunden för personer över 65 år: ”Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Socialtjänsten ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra”. I nya socialtjänstlagen föreslås denna bestämmelse gälla alla oavsett ålder.

Piteå kommuns riktlinjer för insatser enligt socialtjänstlagen omfattar insatser inom socialnämndens område för målgruppen vuxna och äldre och fastställer vad socialnämnden i Piteå kommun generellt anser vara skälig levnadsnivå för respektive insats.

Riktlinjerna utgår från socialtjänstlagen (SoL) 4 kap 1 § som reglerar rätten till bistånd samt 4 kap 2a§ SoL gällande beslut utan behovsprövning, 5 kap 5 § SoL som omfattar särskilt boende för service och omvårdnad för äldre och 5 kap 7 § SoL gällande bostad med särskild service. Riktlinjerna utgår även från 4 kap 1c § SoL som reglerar parboende i särskilt boende för äldre och 5 kap 10 § stöd till närstående

Biståndsbedömning är en myndighetsutövning där beslut fattas utifrån lagar och förordningar efter ansökan om insatser. Det är den enskildes behov i relation till lagen som avgör rätten till en insats. Riktlinjerna ska vara ett stöd för biståndshandläggare som fattar myndighetsbeslut efter individuella bedömningar av enskildas behov. De ska ge ökad rättssäkerhet för enskilda och ska samtidigt säkerställa att biståndsbeslut fattas på likartade bedömningsgrunder.

1.2 Bistånd enligt socialtjänstlagen 4 kap 1§ SoL

Den som själv inte kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjlighet att leva ett självständigt liv. Lag (2012:52)

I 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) regleras rätten till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt när den enskilde inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt. Begreppet livsföring i övrigt är inte preciserat, men socialnämnden har ansvar för att inrätta särskilt boende och stöd och hjälp i hemmet för äldre individer (5 kap 5 § SoL).

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	4 (26)	

Socialnämnden ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra, nämnden ska även verka för att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd (5 kap 7 § SoL).

Rätten till bistånd är direkt knuten till behov som inte kan tillgodoses på annat sätt. Beslut om bistånd ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå och utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Socialnämnden ska också (5 kap. 10 § SoL) erbjuda stöd som underlättar för de som vårdar en närstående som är allvarligt sjuk eller äldre och för de som stödjer en närstående som har funktionsnedsättning.

1.3 Skälig levnadsnivå

Socialtjänstlagen innebär endast rätt till bistånd för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Det innebär att den enskildes livsval i vissa fall inte omfattas av biståndsrätten. Kommunen skall välja det billigaste alternativet när likvärdiga insatser finns att tillgå.

Bedömningen av vilka insatser som behövs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå bedöms alltså utifrån den tid och de förhållanden som just då råder, men också utifrån den enskildes egen situation och behov. Detta innebär att skälig levnadsnivå kan innebära olika saker för olika individer vid olika tidpunkter och förhållanden. Att bedöma behov innebär en sammanvägd bedömning och analys av all fakta som inhämtats.

Avgörande är aktuell rättstillämpning genom domar och praxis, Socialstyrelsens handbok och allmänna råd samt av socialnämnden beslutade riktlinjer.

1.4 Den enskildes eget ansvar

Bistånd enligt socialtjänstlagen beviljas den som har behov av insatser för att uppnå skälig levnadsnivå och inte kan tillgodose dessa på annat sätt. Den enskilde har i första hand ett eget ansvar när det gäller sina förhållanden i övrigt. Först när den enskilde själv inte kan tillgodose sina behov kan samhällets insatser ges med stöd av 4 kap 1 § SoL. Den enskilde måste först nyttja alla möjligheter som normalt står till buds.

1.5 Behoven tillgodosedda på annat sätt

Handläggaren skall utreda om behov föreligger och om behoven kan tillgodoses på annat sätt. Socialtjänstlagen beskriver inte närmare vad som avses med detta kriterium. Utgångspunkten är dock att det skall göras en individuell bedömning utifrån de omständigheter som finns i det aktuella ärendet, det vill säga att bedömningen måste göras utifrån den enskildes faktiska förutsättningar och möjligheter.

Saken skall diskuteras med den enskilde. Kan den enskilde själv tillgodose sina behov, finns behov av vägledning och stöd eller kan och ska behoven tillgodoses via insatser från andra huvudmän. Om behovet kan tillgodoses av den enskilde själv, annan huvudman eller närstående finns inte rätt till bistånd enligt 4 kap 1 § SoL.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	5 (26)	

1.6 Rätten att ta ut avgifter

I 8 kap socialtjänstlagen regleras kommunernas rätt att ta ut avgifter för insatser som beviljas enligt samma lag. För stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut skälig ersättning, avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnad. De avgifter som tas ut är fastställda av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges beslut om generella avgiftsprinciper och avgiftens storlek kan bara överklagas genom kommunalbesvär inom tre veckor från och med kommunfullmäktiges beslut. Det individuella avgiftsbeslutet för den enskilde kan överklagas genom förvaltningsbesvär vilket innebär att förvaltningsdomstol gör en individuell prövning av nämndens rätt att ta ut avgift i det enskilda fallet. Enskilda har också rätt till omräkning och nytt beslut om inkomster eller utgifter ändras på sätt som påverkar avgiftsutrymmet.

1.7 Ansvarsfördelning mellan kommuner

I 2 a kap. 3 § SoL finns bestämmelser om kommunernas ansvar för stöd och hjälp till den enskilde och om ansvarsfördelningen mellan bosättningskommunen och vistelsekommunen. Reglerna syftar till att förtydliga kommunernas ansvar och därigenom stärka den enskildes rättssäkerhet samt skapa förutsättningar för att undvika tvister mellan kommunerna. Den enskilde ska i de flesta fall endast ha kontakt med en kommun gällande sina insatser.

Bosättningskommunen är den kommun som den enskilde är stadigvarande bosatt i eller annan kommun, om den enskilde har starkast anknytning till den kommunen. Bosättningskommunen ansvarar för den enskildes behov av stöd och hjälp oavsett om han eller hon vistas i kommunen eller inte.

Vistelsekommunen har det yttersta ansvaret för personer som vistas i kommunen.

Vistelsekommunens ansvar är begränsat till akuta situationer som uppstår oväntat och oförutsett. Detta kan till exempel vara pengar till hemresa, logi eller pengar till mat.

Om en äldre person önskar, under en kortare tid, att vistas i en annan kommun kan hen ha rätt till hjälp och stöd, enligt 2 a kap. 6 § SoL. Med kortare tid menas upp till 6 månader samt att den enskilde avser att återvända till bosättningskommunen.

1.7.1 Flytta till annan kommun

Om en person önskar flytta till annan kommun, till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom och har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig där, utan att inflyttningskommunen bistår med nödvändiga insatser, så kan den enskilde ansöka om sådana insatser. Ansökan görs med stöd av 2 kap. 8 § SoL. Hemkommunen är på begäran av inflyttningskommunen skyldig att bistå med den utredning som behövs för att kunna pröva ansökan. Den enskilde ska lämna samtycke till inhämtning av erforderliga uppgifter.

1.8 Barnperspektivet

Den 1 januari 2020 blev FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag. Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser.

I ärenden där barn är involverade ska barnet få möjlighet att komma till tals. Det är viktigt att även barnet känner delaktighet i den utredning som görs. När den enskildes behov bedöms föreslås även insatser där barnets bästa beaktas. För att kunna avgöra barnets bästa krävs samtal med den enskilde och barnet.

Med barn avses alla som är under 18 år.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	6 (26)	

För att säkerställa att barnkonventionen tillgodoses är det viktigt att socialtjänsten dokumenterar hur barnets bästa beaktas, vilka överväganden som gjorts och hur detta påverkar beslutet.

Om det framkommer oro för ett barns situation har varje enskild handläggare en skyldighet att upprätta en orosanmälan till Barn och familj enligt 14 kap 1§ SoL.

1.9 Jämställdhetsperspektivet

Syftet att arbeta med jämställdhet är att säkerställa en säker och jämlik service till alla invånare samt att genusperspektivet ska präglade alla beslut.
Behov och önskemål bör beaktas och belysas utan rangordning för att gynna utvecklingen hos alla parter i en familj.

1.10 Våld i nära relation

Det är viktigt att alla handläggare har kunskap om på vilket sätt de ska arbeta med frågor om hot och våld i nära relation.

I de fall en person behöver biståndsinsatser och samtidigt insatser på grund av utsatthet för hot och våld ska samverkan ske med enhet för våld i nära relation på socialförvaltningen.

2. Handläggning och dokumentation

Med handläggning avses alla åtgärder som vidtas från och med det att ett ärende öppnas till det avslutas. Reglerna för detta finns främst i förvaltningslagen, socialtjänstlagen och i föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen (SOSFS 2014:5) om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS.

IBIC är en modell för behovsinriktat och systematiskt arbetssätt och utgår från ovan nämnda regelverk. Utredningsmetoden rekommenderas av Socialstyrelsen.

Föreskrifterna innebär att journaldokumentation ska ske fortlöpande.
De uppgifter som behövs för att insatserna ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt och säkert sätt ska i ett uppdrag lämnas till den utförare som handhar det praktiska genomförandet av en insats. Om den enskilde motsätter sig att uppgifter lämnas och ingen annan sekretessbrytande grund för utlämnande av uppgifterna finns kan information inte lämnas över till utföraren.

All handläggning av ärenden som rör enskild samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling ska journaldokumenteras enligt 11 kap 5 § SoL.

2.1 Ansökan och handläggning

Den som kan ansöka är den enskilde eller dennes företrädare tillsammans med den enskilde. Det finns inga begränsningar i vad den enskilde kan ansöka om utan det är behovet som avgör om bistånd ska beviljas och vad detta bistånd i så fall ska bestå av. Ibland är det för den enskilde svårt att precisera en ansökan och biståndshandläggaren ska då vara behjälplig med att förtydliga ansökan utifrån den enskildes önskemål.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	7 (26)	

Om ärendet inte är akut ska utredning inledas senast fem arbetsdagar efter inkommen information. Om den femte dagen är en helgdag ska utredning startas första vardagen efter helgdagen. Icke brådskande omsorgs- och serviceinsatser ska handläggas skyndsamt och beslut ska fattas inom tre veckor efter aktualisering, under förutsättning att handläggaren fått tillräckligt med underlag för att kunna fatta beslut

Ansökan om särskilt boende ska handläggas skyndsamt och beslut ska fattas inom tre månader efter aktualisering, under förutsättning att handläggaren fått tillräckligt med underlag för att kunna fatta beslut.

Om den enskilde är i behov av akuta insatser ska utredning, beslut, beställning och verkställighet ske omgående. Målet är att ärenden som bedöms vara av akut karaktär, ska handläggas inom 24 timmar från inkommen ansökan.

2.1.1 Framtidsfullmakt

Lagen om framtidsfullmakt trädde i kraft 2017-07-01. Det innebär att en person själv får bestämma hur hens angelägenheter ska skötas i framtiden genom att ge fullmakt till en annan person att företräda hen om hen inte längre kan ta hand om sina angelägenheter. Framtidsfullmakten är ett alternativ till godmanskap och förvaltarskap. Fullmaktsinnehavaren kan få samma behörighet att bevaka fullmaktsgivarens rätt som god man och kan ibland ansöka om bistånd hos socialtjänsten och ingå avtal.

2.1.2 Förhandsbedömning

Att nämnden får kännedom om något, exempelvis genom en orosananmälan, innebär inte alltid att ett ärende uppkommer. Frågan om nämnden ska inleda en utredning får avgöras från fall till fall vid en så kallad förhandsbedömning. Förhandsbedömningen syftar till att utreda frågan om uppgifterna som kommit nämnden tillhanda kan föranleda någon åtgärd för nämnden. Om det redan från början står klart att nämnden inte kan eller inte bör vidta några åtgärder ska nämnden inte inleda någon utredning. Om den enskilde avvisar erbjuden kontakt för att utreda ett eventuellt hjälpbehov ska inte en utredning inledas. Om uppgifterna som inkommit till nämnden kan föranleda någon åtgärd ska utredning inledas utan dröjsmål.

2.2 Utreda

När en person ansöker om insatser ska man, utan dröjsmål, inleda en utredning och ärendet ska handläggas skyndsamt (11 kap 1 § SoL).

Begreppet utredning gäller för all verksamhet som behövs för att göra det möjligt för en myndighet att kunna fatta beslut i ett ärende. Utredning används också som ett sammanfattande begrepp för den slutliga journaldokumentation som utredningsprocessen utmynnar i.

Syftet med en utredning är att ge beslutsfattaren ett tillförlitligt beslutsunderlag och ge en grund för valet av fortsatta insatser. Det är viktigt att informera den enskilde om vad en utredning innebär, hur utredningen går till och ungefär hur lång tid den beräknas ta. En utredning består av att kartlägga, analysera och bedöma den enskildes behov och resurser.

Behovsbeskrivningen ska omfatta uppgifter om den enskildes livssituation i de delar som är relevanta för behovsbedömningen.

Exempel på relevanta uppgifter kan vara:

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	8 (26)	

- Funktionsnedsättning/diagnos/hälsotillstånd (läkarintyg) och konsekvenser
- Vad den enskilde kan göra själv och vad den enskilde behöver stöd med
- Familjesituation
- Bostad
- Intressen
- Ekonomi
- Tidigare och andra pågående insatser

Utredningens omfattning kan variera beroende på den enskildes behov och vilken insats som ansökan gäller. Utredningen ska vara tillräckligt omfattande för att kunna ge ett underlag för beslut men ska inte innehålla andra uppgifter än vad som är nödvändigt för utredningens syfte.

Utredning och bedömning ska genomföras i samråd med den enskilde och beslutet ska bygga på en helhetssyn där hänsyn tas till sociala, medicinska, fysiska, psykologiska och existentiella behov. Den enskildes önskemål och förslag ska prövas. Utredningen ska även omfatta mål för de insatser som föreslås. Under hela utredningen ska stor vikt läggas vid den enskildes rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande.

2.2.1 Bedömning av behov

Bedömning av den enskildes behov sker, som nämnts ovan, genom modellen individens behov i centrum (IBIC). En bedömning av den enskildes behov görs av handläggaren utifrån den enskildes ansökan om hjälp och stöd. Det är med andra ord den enskilde själv som i ansökan, med handläggarens hjälp, ska definiera vilka behov som ska utredas. En ansökan om bistånd kan göras muntligt eller skriftligt.

Ansökta behov som kan tillgodoses på annat sätt ska leda till beslut om avslag. Även en begränsning i omfattning eller innehåll i förhållande till ansökan innebär att den enskilde har rätt till ett beslut om avslag. Om en ansökan avslås helt eller delvis ska biståndshandläggaren i sin bedömning motivera varför avslag meddelats. Det är möjligt att handläggaren i detta läge föreslår en insats som den enskilde själv inte vill ha. Den enskilde har alltid rätt att avböja insatser som han eller hon inte vill ha. Insatser kan inte beviljas mot den enskildes vilja. Handläggaren och den enskilde behöver i dessa fall resonera vidare kring om det finns andra alternativa insatser som lämpligen kan tillgodose behoven. Handläggare ska journaldokumentera den enskilde ställningstagande till förslag på insatser.

2.2.2 Principer, analys och behovsbedömning

Principer

Den enskilde är ansvarig för sitt liv och för sina beslut. Det innebär ett egenansvar att själv försöka tillgodose sina behov, att till exempel byta bostad när den nuvarande inte motsvarar behoven, och att ta del av information om de aktiviteter och hjälpinsatser som finns att tillgå.

Den enskilde har rätt till kommunalt bistånd när hen inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt. Det är kommunens skyldighet att tillhandahålla dessa.

Biståndshandläggarens utredning ska utgå från ett helhetsperspektiv, där hänsyn tas till den enskildes sociala, fysiska, psykiska och existentiella behov.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	9 (26)	

Biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att normalisera sin livsföring och leva ett så självständigt liv som möjligt. Den enskildes önskemål ska tillmötesgå så långt det är möjligt inom ramen för biståndsbeslutet.

Först prövas insatser i det egna ordinära boendet, därefter om behovet ej bedöms kunna tillgodoses på annat sätt kan det bli aktuellt med särskilt boende.

Den enskilde har rätt till kvarboende i det egna hemmet, oavsett om hen bor i ordinärt boende eller på särskilt boende

Analys

Utredningen ska innehålla en analys av den information som framkommit under utredningsprocessen. I analysen tillämpas en evidensbaserad metod. Detta innebär att väga samman den enskildes situation, risk- och skyddsfaktorer, egna erfarenheter och önskemål med biståndshandläggarens expertis, bästa tillgängliga kunskap och lagens möjligheter. Utredningen ska också innehålla en behovsbedömning som ger svar på frågan vilka behov som finns och om dessa behov kan tillgodoses genom den enskilde själv eller på annat sätt. Det är först efter en sammanvägd individuell bedömning av behovet, de egna resurserna och omständigheterna i övrigt som beslut kan fattas om den enskilde har rätt till bistånd eller inte. Biståndshandläggarens utredning ska utgå från ett helhetsperspektiv, där hänsyn tas till den enskildes sociala, fysiska, psykiska och existentiella behov.

Behovsbedömning

För att kunna göra en individuell behovsbedömning behövs bland annat god kännedom om den enskildes olika funktionsnedsättningar, deras behov, variationer och betydelse för möjligheterna att leva ett liv så likt andras som möjligt och i gemenskap med andra. Kunskap om vilka konsekvenser olika funktionsnedsättningar kan medföra har stor betydelse för att kunna bedöma behovet av insatser. Det är också viktigt att förstå hur en funktionsnedsättning kan påverkas av förhållandet mellan den enskilde och dennes omgivning. Vidare behöver utredas i vilken mån funktionsnedsättningen kan reduceras med till exempel information, hjälpmedel, bostadsanpassning, habilitering och rehabilitering.

Behovet av insatser ska bedömas utifrån behovsbeskrivningen och den enskildes individuella förutsättningar och önskemål. En mycket viktig utgångspunkt är att biståndshandläggaren, förutsatt att den enskilde samtycker, vid behov samverkar med företrädare för andra huvudmän, myndigheter, andra organisationer och personer som finns runt den enskilde

2.3 Kommunisering och beslut

2.3.1 Kommunisering

Ärenden som gäller bistånd enligt socialtjänstlagen ska som regel kommuniceras innan beslut. Kravet på kommunisering enligt 25 § förvaltningslagen innebär att nämnden inte får fatta beslut utan att den enskilde har fått ta del av uppgifter som tillförts ärendet av någon annan och fått möjlighet att yttra sig om detta. Undantaget är om beslutet inte går den enskilde emot, om uppgiften saknar betydelse för beslutet eller om det är uppenbart obehövligt att kommunicera.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	10 (26)	

Page 81 of 126

2.3.2 Besluta om bistånd

Utredningen ska alltid leda fram till ett beslut. Ett beslut kan vara bifall, delavslag eller avslag på ansökan. Vem som har rätt att fatta ett specifikt beslut framgår av delegationsordningen som fastställs av Socialnämnden. Ett beslut i ett ärende ska fattas direkt när en utredning är slutförd oavsett om beslutet kan verkställas vid denna tidpunkt eller inte. Beslutet ska ge svar på ansökan och av beslutet ska framgå vilka behov insatserna ska tillgodose och den omfattning av stöd som den enskilde har beviljats. Beslutet ska formuleras tydligt och lättbegripligt och ska skriftligen omgående meddelas den enskilde. Beslutet ska innehålla en beslutsmening, det vill säga det ska framgå vad som har beslutats och enligt vilket lagrum beslutet är fattat. Det kan ibland även vara lämpligt att göra en beslutsmotivering för att den enskilde bättre ska kunna förstå varför ett visst beslut är fattat.

Avslagsbeslut

Vid avslags/delavslag måste en individuellt utformad beslutsmotivering finnas. Beslutsmotiveringen kan till exempel inte vara "behovet kan tillgodoses på annat sätt" utan det måste då framgå vad ett annat sätt är i den aktuella situationen. De skäl till sökt bistånd eller insats avslås och som anges som motivering för avslag ska vara sakliga och utgå från den enskildes faktiska livsförhållanden. Avslagsbeslut enligt 4 kap 1 § SoL kan överklagas med förvaltningsbesvär och beslutet ska alltid innehålla information om hur man överklagar. Om den enskilde, så önskar ska biståndshandläggaren hjälpa till med överklagan.

Beslut om avslag måste delges den enskilde, antingen med så kallad förenklad delgivning eller genom att skicka avslagsbeslut i rekommenderat brev. Avslagsbeslut enligt 4 kap 2 § SoL kan enbart överklagas genom laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen, det vill säga prövningen gäller enbart om beslutet tillkommit i laga ordning.

Överklagande

Beslut som biståndsmyndigheten fattar kan överklagas. Handläggaren ska vara behjälplig att överklaga beslutet om den enskilde så önskar. Det innebär att handläggaren hjälper den enskilde med skrivelsen där det ska anges vilket beslut som överklagan gäller samt den enskildes argument om varför beslutet är felaktigt. Skrivelsen ska dateras och den enskilde ska skriva under överklagan. En överklagan ska ställas till förvaltningsrätten, men sänds/lämnas till biståndsenheten. Ett överklagande av ett beslut måste ha inkommit till nämnden inom tre veckor från det att den enskilde tog del av beslutet, annars avisas överklagandet. Eftersom mottagningsbevis tillämpas, erhålls en skriftlig bekräftelse på att beslutet mottagits och klagotiden räknas från den tidpunkten.

Förbehåll

Beslutet kan innehålla ett förbehåll om att beslutet kan återkallas när den enskilde inte längre har behov av insatsen. Det är dock viktigt att förbehållet kan förstås av den enskilde och vid vilka precisa förutsättningar en omprövning kan komma att göras. Förbehållet ska vara dokumenterat i beslutet.

Tidsbegränsade beslut

Om inget annat anges i denna riktlinje ska samtliga beslut ska vara tidsbegränsade med undantag av särskilt boende för äldre. Biståndshandläggaren har ansvar för att i god tid följa upp insatsen innan beslutet upphör att gälla.

Rapporteringskyldighet

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	11 (26)	

Rutin för ej verkställda beslut ska följas.

4. Utförande av insats

Utredning, bedömning och beslut sammanfattas i ett uppdrag som skickas till den utförare som ska utföra den beviljade insatsen. Uppdraget ska innehålla en eller flera målformuleringar för insatsen som tagits fram tillsammans med den enskilde.

Uppdraget ska innehålla uppgifter som bedöms nödvändiga för att utföraren ska kunna genomföra ett beslut om insats på ett ändamålsenligt och säkert sätt. Innan uppgifterna lämnas krävs samtycke av den enskilde.

Uppdragets utformning har stor betydelse för hur utföraren ska utföra uppdraget och ska fungera som ett underlag för utförarens genomförandeplan.

4.1 Dokumentation

Skyldigheten fullgörs genom dokumentation av utredningar och beslut samt genom löpande journaldokumentation om beslutens verkställighet enligt verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS följas samt Socialstyrelsens (SOSFS 2014:5) om dokumentation.

Dokumentationen ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Ett huvudändamål för dokumentationen är att tillgodose kraven på den enskildes rättssäkerhet samt följa upp och utvärdera insatserna. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har i sin tillsyns- och uppföljnings skyldighet behov av att handläggningen är väl dokumenterad. Samma sak gäller kravet på att verksamheten ska vara av god kvalitet och följa kvalitetssäkringskrav.

Genomförandeplan ska upprättas inom 4 veckor från det att uppdraget mottagits. Det ska i planen framgå hur den enskilde varit delaktig i upprättandet

Genomförandeplanen ska beskriva:

- Vad som ska utföras
- När det ska utföras
- Hur det ska utföras
- Vem eller vilka som ska utföra insatsen/insatserna

4.2 Uppföljning av insats

Handläggarna har ansvar för att kontinuerligt följa upp hur beviljade insatser utförs.

- Att insatserna tillgodoser den enskildes behov av stöd och hjälp,
- Att verkställigheten sker i enlighet med beslutet, gällande riktlinjer och med hänsyn till den enskildes medinflytande samt är av god kvalitet.

Viktiga underlag vid uppföljningen är det tidigare beslutet, genomförandeplanen samt, när det gäller hemtjänst, registrerad utförd tid.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	12 (26)	

Alla beslut ska följas upp i god tid innan beslutet löper ut. Beslut ska också följas upp vid förändrade behov eller om synpunkter eller klagomål har framförts av personen själv eller dennes närstående. Uppföljningen ska bygga på samtal med den enskilde och uppgifter från utföraren. Uppföljningen ska ske systematiskt och utgå från de mål som ställts upp för insatsen och informationen i genomförandeplanen.

Syftet med uppföljningen är att bedöma om den enskilde får sina aktuella behov tillgodosedda och om det är aktuellt att ompröva eller besluta om nya insatser. Uppföljningen ska visa hur bra insatsen tillgodoser den enskildes behov.

I uppföljningssamtalet ges den enskilde möjlighet att återkoppla upplevelse av kvaliteten på till exempel bemötande, inflytande och genomförande. En sammanvägning och analys av eventuellt förändrat funktionstillstånd och tidigare beviljad insats kan påverka eller förändra behovet av insatser och leda till en ny ansökan och utredning. Kvarstår samma behov kan det ändå innebära att målen förändras. Nya uppgifter ska lämnas till utföraren och utgöra ett underlag för ny genomförandeplan.

Inför att beslutstiden upphör ska en bedömning ske om en insats ska fortsätta, ändras eller avslutas. Innan beslutstiden löpt ut ska behovet provas på nytt och handläggningsförfarandet ska vara detsamma som vid ett nytt ärende, det vill säga efter att den enskilde framställt sin ansökan gör handläggaren en bedömning av hjälpbehovet och fattar därefter ett nytt beslut. Första gången ett beslut verkställs eller då handläggaren fått annan information (t.ex. att behoven förändrats, att något särskilt har hänt eller genom klagomål från den enskilde) kan anledning finnas att följa upp beslutet tidigare.

Insatser	Uppföljning
Hemtjänst	Minst en gång per år (eller vid behov)
Hemtjänst, nytt beslut om dagliga omvårdnadsinsatser	Tre månader efter beslut
Avlastning i hemmet	Minst en gång per år (eller vid behov)
Avlastning i form av växelvård	Minst en gång per år (eller vid behov)
Dagverksamhet	Minst en gång per år (eller vid behov eller om platsen inte utnyttjats under tre månader)
Korttidsboende	Varannan vecka (eller vid behov)
Särskilt boende	Uppföljning tre månader efter inflyttning, därefter minst en gång per år eller vid behov
Boendestöd	Minst en gång per år (eller vid behov)
Ledsagning	Minst en gång per år (eller vid behov)
Kontaktperson enligt SoL 65 år	Minst en gång per år (eller vid behov)
Kontaktperson enligt SoL	Uppföljning 3 månader efter verkställande och sedan minst en gång per år (eller vid behov)
Bedömning, specificera i hemmet och på enhet.	Uppföljning bokas vid beställning av insats till 2 veckor efter ankomstdag

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	13 (26)	

5. Behovsprovade insatser i ordinärt boende

5.1 Hemtjänst

Hemtjänst innebär i första hand hjälp i det egna hemmet. Även vissa åtgärder utanför hemmet ingår i begreppet hemtjänst, som t.ex. promenader. Övriga insatser utanför hemmet är normalt sett att härleda till annan insatsform än hemtjänst. Hemtjänst består av service- respektive omvårdnadsinsatser och syftar till att underlätta den enskildes vardag och möjliggöra kvarboende i det egna hemmet. Serviceinsatser beviljas inte om den sökande är gift eller sambo med någon som klarar att sköta serviceuppgifterna. Om flera personer i samma hushåll är beviljade serviceinsatser ska varje enskild person ha ett beslut om detta. Tiden för insatserna fördelas lika mellan personerna.

Enligt äktenskapsbalken (ÄktB) har makar ett gemensamt ansvar för sitt hem och ska i samråd verka för familjens bästa. Finns det flera personer i hushållet ska samtligas förmåga att kunna utföra hushållsgemensamma insatser bedömas i utredningen. Om båda makarna/sammanboende har gjort en ansökan om bistånd utreds behovet för var och en för sig.

5.1.2 Serviceinsatser

Städning

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Innefattar vanligtvis, beroende på vad den enskilde själv kan utföra: - Dammsugning - Våttorkning av golv - Dammtorkning av öppna ytor - Rengöring av kök och badrum - Sophantering - Vattna blommor Kan även ingå att den enskilde vid behov får hjälp att: - Rensa ut gammal mat från kyl och frys - Rentorkning av hyllor i kyl	- Beviljas normalt 1 gång var tredje vecka. - Grunden är två rum och kök för ensamstående med möjlighet att växla mellan olika rum vid städtillfällen. - Undantagsvis kan insatsen beviljas oftare om särskilda skäl föreligger, vilket provas i varje enskilt fall. - Omfattar inte storstädning, flyttstädning, fönsterputs, städning av källare och vind.

Städning lättare

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Enskilda med stora omvårdnadsbehov som bedöms vara i behov av ytterligare städ insatser mellan ordinarie städtillfällen kan få hjälp med detta. Kan innefatta hjälp med: - Daglig rengöring av hygienutrymmen - Avtorkning av köksytor och spis i samband med måltidshjälp	- Insatsen utförs i normalfallet i samband med andra insatser. - Utformas utifrån den enskildes behov och förmåga. - Insatsen innebär att underhålla bostaden så att det är rent och snyggt.

Tvätt

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	14 (26)	

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Innefattar tvätt av den enskildes kläder, sängkläder, sänglinne och handdukar. Insatsen kan innebära att den enskilde får hjälp med att: - Samla ihop tvätt - Tvätta i tvättmaskin - Torka i torktumlare eller torkskåp - Vika tvätt - Strykning av enstaka gångkläder - Plocka in tvätt i skåp	- Beviljas normalt varannan vecka. - Inkontinens och andra medicinska skäl kan göra att den enskilde behöver tvätta oftare. - I insatsen ingår inte tvätt som kräver kemtvätt, t.ex. mattor och överkast. - Vid tvätt- och torkmöjligheter i bostaden, utförs insatsen där. I annat fall utifrån överenskommelse.

Bäddning och renbäddning

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Innefattar bäddning av den enskildes säng. Hjälp med renbäddning sker i samband med tvätt.	Bäddning av den enskildes säng beviljas normalt en gång per dygn i samband med utförandet av andra insatser för hjälp i hemmet. Renbäddning beviljas normalt varannan vecka eller oftare om särskilt behov finns, exempelvis vid inkontinens. Insatsen sker ofta i samband med tvätt.

Inköp

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
- Hjälp med inköp av dagligvaror beviljas om det inte kan ombesörjas på annat sätt. -Hjälp med apoteksärenden beviljas om det inte kan ombesörjas på annat sätt	- Beviljas normalt 1 gång/vecka. - Beställning, mottagande och hantering av inköpta varor kan ingå i insatsen. - För apoteksärende gäller i första hand användning av Apodos. -Insatsen inköp kan beviljas för hämtning av apodos, i första hand ska den enskilde beställa med hemleverans

Tillägg: Digitala inköp bedrivs som pilotprojekt under hösten 2025

Ledsagning

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Fysisk eller social aktivitet kan beviljas enskilda som har mycket få eller inga sociala kontakter och/eller har svårigheter att förflytta sig utomhus på egen hand eller med hjälp av hjälpmedel i syfte att bryta social isolering. Social och fysisk aktivitet kan exempelvis vara	Fysisk eller social aktivitet beviljas upp till en timme per tillfälle samt upp till två gånger per vecka. - I bedömningen bör andra insatser som har beviljats i syfte att vidmakthålla den enskildes

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	15 (26)	

promenad, pratstund, hjälp att kontakta anhöriga Ledsagning till social aktivitet i syfte att bryta isolering. Kan tex vara ledsagning till senior torg eller kompassen Ledsagning till och från aktiviteter i syfte att möjliggöra besök beviljas när den enskilde behöver stöd till eller från aktiviteten. Kan även innefatta omvårdnad för att insatsen ska kunna genomföras så som att få hjälp med på- och avklädning av ytterkläder.	sociala nätverk samt bryta den sociala isoleringen beaktas, kan tex innefatta regelbundna besök av hemtjänst Ledsagning till och från aktiviteter i syfte att möjliggöra besök avser i regel inte ledsagning vid resor till och/eller från vårdinrättningar. Detta ligger inom ramen för regionens ansvarsområde då sjukresor från regionen kan verkställas på olika sätt utifrån den enskildes behov. I undantagsfall där den enskilde behöver en person bredvid sig under resan, t.ex. vid långtgående demenssjukdom eller utåtagerande beteende, kan det vara motiverat att bevilja tid för ledsagning.
--	---

Kontaktperson för personer över 65 år

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Grunden i en kontaktperson enligt SoL för personer över 65 år är att den enskilde har behov av stöd, råd eller hjälp i vardagssituationer. -Syftet med insatsen är att den enskilde under en begränsad tid ska få hjälp till möjlighet att bryta isolering. Det kan exempelvis handla om en person vars närstående avlidit och under en kortare tid behöver initial hjälp till social nyorientering i samhället för att bygga relationer och kontakter som sedan ska bära på egen hand utan myndighetens bistånd.	-Vanligtvis kan insatsen kontaktperson enligt SoL för personer över 65 år beviljas två tillfällen per månad. Överstiger behovet två träffar per månad bör det övervägas om den enskildes behov bör tillgodoses genom annan insats. -Biståndshandläggare ska i första hand hänvisa till kommunens träffpunkter och vid behov utreda möjlighet att få följeslagare till dessa. -I bedömningen ska den enskildes övriga kontaktnät vägas in så som redan beviljade insatser såsom dagverksamhet, hemtjänst, samt kontakt med anhöriga, grannar eller frivilligorganisationer, dvs. om behovet kan tillgodoses på annat sätt. För personer i särskilt boende ska behov av kontaktperson tillgodoses av boendet.

Trygghetslarm

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
- Trygghetslarm beviljas när det föreligger ett faktiskt behov av att kunna påkalla hjälp i hemmet vid akuta situationer	- Med akuta situationer avses risk för fallolyckor, akuta sjukdomstillstånd pga hjärt- och kärlsjukdom eller annan allvarlig sjukdom

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	16 (26)	

- Trygghetslarm kan beviljas den person som normalt vårdas av en närstående men där den enskildes hälsosituation och- eller funktionshinder föranleder att den vårdande närstående snabbt behöver påkalla hjälp av icke-akut medicinsk karaktär tex vid fall i hemmet - För att beviljas ett trygghetslarm ska den sökande ha insikt i och förståelse för, när och på vilket sätt trygghetslarmet ska användas - Om flera personer i samma hushåll har behov av trygghetslarm ska varje enskild person av rättssäkerhetsskäl ha eget beslut om detta.	- Den enskilde ska informeras om hur larmet är tänkt att användas och vad som kan ske om inte trygghetslarmet används på ett för ändamålet korrekt sätt. I allmänhet är därför inte trygghetslarm aktuellt för en sökande med demenssjukdom eller andra sjukdomar som innebär inskränkningar i insikt och förståelse. - När ett trygghetslarm inte används på det avsedda sättet tex när en annan person använder larmet för egna ändamål eller för att den beviljade personen använder larmet för att påkalla hjälp i icke akuta situationer än den beviljade personen ska biståndshandläggare följa upp beslutet och se över om andra insatser är bättre lämpade.
---	--

Matlådor

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
- Enskilda som beviljas bistånd i form av hjälp med att bereda måltid kan få behovet tillgodosett genom leverans av matlåda.	- Insatsen beviljas endast om den enskilde inte på egen hand, eller med hjälp av annan i hushållet, kan ta sig till en restaurang/affär eller laga mat. - Leverans av matlåda beviljas inte som enda insats.

Tillägg: Rekommenderas att successivt avveckla insatsen då den kan bedömas tillgodoses på annat sätt

5.1.3 Omvårdnadsinsatser

Förflyttning

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
- Innefattar all förflyttning den enskilde behöver hjälp med i bostaden, t.ex. vid: - Uppstigning och sänggående - Toalettbesök - Dubbelbemanning vid förflyttningar kan godkännas utifrån den enskildes behov av trygghet och säkerhet vid insatser och avser att det är den enskildes behov som tillgodoses.	- Tid för dubbelbemanning medges endast för de moment som kräver två personer för att kunna utföras, dvs. förflyttningsmomenten.

Personlig vård

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
--------------------	----------------------

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	17 (26)	

Beviljas enskilda som inte på egen hand kan sköta sin personliga vård. Kan t.ex. bestå av: - Personlig hygien (exempelvis munvård, rakning, nedre hygien) - Toalettbesök - Byte av inkontinensskydd - Tömning av kateterpåse - På- och avklädning - Morgonhjälp - Kvällshjälp - Rengöring av personliga hjälpmedel	- Beviljas i normalfallet upp till 4 gånger/dygn. - Fotvård beviljas inte som insats och ingår inte i personlig vård
---	---

Dusch

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
- Den enskilde kan få hjälp med tillsyn vid dusch samt hjälp med olika moment i duschsituationen vid behov. - I insatsen kan ingå hjälp med att tvätta och torka håret samt torka och vid behov smörja kroppen. - Lättare skötsel av fötter och nagelklippning.	- Beviljas i normalfallet en gång per vecka. Högre intervall kan beviljas enskilda med exempelvis inkontinensbesvär.

Att bereda måltider

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
När den enskilde har begränsningar i att planera, organisera, laga och servera enkla och sammansatta måltider kan stöd och hjälp beviljas i olika former för att tillgodose den enskildes behov. Kan innefatta stöd och hjälp med något eller flera av nedanstående moment: - Vid behov förflyttning till och från matbordet - Dukning - Värma och servera matlåda - Tillreda enklare måltid i form av gröt, varma koppen eller att värma färdig soppa - Fördela maten - Hjälp att inta mat och dryck	- Kan beviljas flera gånger under dygnet beroende på behov. - Innefattar inte matlagning annat än av beredning av lättare måltider i form av gröt, varma koppen eller att värma färdig soppa.

Natthjälp

Insatsens innehåll	Insatsens utformning
Enskilda med omfattande hjälpbehov och som inte på egen hand kan sköta sin personliga omvårdnad kan beviljas natthjälp. Kan innefatta stöd och hjälp med något eller flera av nedanstående moment: - Byte av inkontinensskydd	

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	18 (26)	

- Toalettbesök - Vändning i säng - Hjälp med dryck eller mellanmål	
--	--

Tillsyn via trygghetskamera natt

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Enskilda som behöver tillsyn under natten för att känna trygghet beviljas tillsyn via trygghetskamera	

Trygghetsringning

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Kan beviljas för att öka tryggheten för den enskilde. Kan innefatta stöd och hjälp med något eller flera av nedanstående moment: - Att ringa och höra hur den enskilde mår - Att vidta adekvata åtgärder, om den enskilde har behov av hjälp.	- Beviljas enskilda som har behov av omvårdnadsinsatser (andra insatser än service.) - Insatsen sker de dagar den enskilde inte har andra insatser eller beviljas i stället för kvällstillsyn om det handlar om trygghet för den enskilde.

Egenvård

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Innebär hjälp med hälso- och sjukvårdsåtgärd som hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att den enskilde kan utföra själv eller med hjälp av någon annan.	Till ansökan om egenvård ska den enskilde inkomma med ett egenvårdsintyg från legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården

Korttidsvistelse för bedömning av aktuellt funktionstillstånd

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Heldygnsbedomning	Den enskilde vistas under perioden på Trädgårdens äldrecentra där utredningsteamet gör en bedömning av den enskildes aktuella funktionstillstånd. Beslut om vistelse på Trädgårdens äldrecentra för bedömning av aktuellt funktionstillstånd tas enbart om insatsen bedömning inte kan utföras i ordinärt boende. Syftet med insatsen är att skapa underlag för biståndshandläggare för deras bedömning av behov av insatser för den enskilde.

Hemtjänstinsats i ordinärt boende för bedömning av aktuellt funktionstillstånd

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Bedömning utförs av vård och omsorgsteamet	Bedömning sker i den enskildes bostad under en begränsad tidsperiod. Under denna period

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	19 (26)	

	görs en bedömning av den enskildes aktuella funktionstillstånd. Syftet är att skapa underlag för biståndshandläggare vid bedömning av behov av insatser
--	---

6. Dagverksamhet

Dagverksamhet är avsedd för personer med kognitiv svikt som bor i ordinärt boende och har behov av regelbunden tillsyn, aktiviteter och social samvaro. Skäl till vistelse på dagverksamhet kan även vara att avlasta anhöriga. Demensdiagnos är inte ett krav. Minst ett av följande kriterier ska vara uppfyllt för att dagverksamhet ska beviljas:

- Den enskilde har behov av tillsyn och omsorg som inte kan tillgodoses med enbart hemtjänst.
- Den enskilde har uppenbara och stora svårigheter att bo kvar hemma utan insatsen dagverksamhet.
- Anhörig som vårdar den enskilde har behov av stöd och avlastning. Vistelse på dagverksamhet kan kombineras med andra insatser i hemmet som möjliggör kvarboende och kan beviljas flera dagar i veckan vid behov.

Målet med insatserna ska framgå i biståndsbeslutet och i den individuella genomförandeplanen.

7. Stöd till anhöriga

”Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre, eller som stödjer en närstående som har funktionsnedsättning.

Stöd till anhöriga regleras i 5 kap. 10 § SoL och omfattar socialtjänstens hela verksamhet. Alla anställda inom socialtjänsten har skyldighet att uppmärksamma anhörigas behov av stöd och att förmedla stödet.

7.1 Avlastning i hemmet

Avlastning i hemmet är till för att den som vårdar en närstående ska få egen tid och innebär att personal avlöser den som vårdar genom att ta över omvårdnadsansvaret under denna tid. Insatsen förutsätter att personen som vårdar en närstående och den närstående bor tillsammans. För att beviljas avlastning i hemmet ska den enskilde ha ett omfattande behov av omvårdnad och tillsyn. Insatsen verkställs av hemtjänsten och kan beviljas upp till 12 timmar per månad beroende på hur behovet ser ut. Insatsen ska planeras tillsammans med den enskilde och hemtjänsten.

7.2 Avlastning på korttidsboende

Avlastning på korttidsboende innebär att den som är i behov av hjälpinsatser tillfälligt och för en kortare period vistas på korttidsboende i syfte att avlasta sammanboende maka eller make som vårdar en närstående i hemmet. Kan beviljas upp till 14 dagar/månad.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	20 (26)	

8. Särskilda boendeformer

8.1 Korttidsboende

Korttidsboende avser särskilt boendeform med heldygnsomsorg, under en kortare period. Korttidsboende, beviljas i regel med maximalt 14 dagar per tillfälle. En uppföljning ska alltid göras innan nytt beslut fattas. Korttidsboende kan beviljas den som uppfyller något av nedanstående kriterium:

- Den som bor i ordinärt boende och som tillfälligt är i behov av mer omfattande omvårdnadsinsatser som inte kan tillgodoses i hemmet. Syftet är att den enskilde återhämtar sig och kan återgå till bostaden.
- Den som beviljats särskilt boende men väntar på verkställighet av beslut/erbjudande om plats på särskilt boende

Om den enskilde befinner sig på korttidsboende och ansöker om/har ansökt om särskilt boende i en annan kommun, ska den enskilde återgå till ordinärt boende med stöd av hemtjänst eller ansöka om särskilt boende i Piteå i avvaktan på beslut och verkställighet i kommunen den enskilde ansökt om särskilt boende i.

Korttidsboende beviljas inte i normalfallet på grund av bostadsproblematik, till exempel stambyte. Det är fastighetsägarens ansvar att tillse att den enskilde har tillgång till olika funktioner i boendet på ett funktionellt sätt i förhållande till omfattning och tidsperspektiv utifrån ingreppet i lägenheten.

Vistas den enskilde på korttidsboende i väntan på särskilt boende och erbjuds plats på särskilt boende ska den enskildes behov av omvårdnad anses vara tillgodosett genom erbjudandet. Tackar den enskilde nej till erbjuden insats om särskilt boende ska behovet följas upp av ansvarig handläggare. I väntan på uppföljning avslutas insatsen korttids och den enskilde får återgå till ordinärt boende med insatser enligt vad som kan anses skälig levnadsnivå.

Vid flytt till särskilt boende från korttidsboende ska flytten ske skyndsamt, men med individuella hänsynstagande. En flytt kan ske innan lägenheten har möblerats fullt ut, men det ska minst finnas likvärdig möblering som ett korttidsboende innehåller.

Inläggning på sjukhus vid korttidsvistelse

Om den enskilde som vistas på korttidsboende blir inlagd på sjukhus är beslutet om korttidsboendet vilande och platsen kan erbjudas till någon annan. Personen behåller sitt beslut men om den enskildes behov förändras under sjukhusvistelsen kan beslutet om korttidsboende omprövas.

8.2 Särskilt boende

När behov av tillsyn eller kraven på trygghet och säkerhet inte längre kan tillgodoses i ordinärt boende med omfattande hemtjänstinsatser som sträcker sig över hela dygnet, kan särskilt boende beviljas. Behovet ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation och

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	21 (26)	

möjligheter vägs samman med fysiska, sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov. Rätten till särskilt boende kan föreligga vid olika behov utifrån de individuella förutsättningarna. Exempel på bedömningsgrund:

- Omvårdnadsbehovet ska vara så omfattande över dygnets alla timmar att behovet inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser.
- Om behov av hjälp nattetid inte finns ska det finnas särskilda medicinska behov i kombination med omfattande tillsynsbehov, som kräver närhet till sjuksköterska eller omvårdnadspersonal.
- Psykisk ohälsa, kognitiv svikt eller demenssjukdom som medför oro och påverkar den enskildes förmåga att fungera i ordinärt boende.
- De insatser som krävs för att tillgodose den enskildes behov i ordinärt boende är så omfattande att behovet bättre och mer kostnadseffektivt tillgodoses på ett särskilt boende.

Utöver ovanstående bedömningskriterier ska vid utredning särskilt beaktas följande faktorer:

- hög ålder
- ensamhet och
- isolering

Ingen av dessa tre kriterier utgör var för sig eller tillsammans per automatik ett kriterium för särskilt boende. Däremot ska handläggaren särskilt beakta den enskildes sammantagna situation i biståndsbedömningen. Avslag på ansökan om särskilt boende ska vara väl motiverad. Detta innebär att den enskildes hela livssituation måste vara tillförsäkrad och det ska tydligt framgå i beslut och utredning hur behoven tillgodoses. Vid avslag på särskilt boende ska handläggaren göra täta uppföljning av de övriga beslutade insatserna så att det tydligt framgår hur den enskildes behov är tillgodosedda genom andra insatser.

Vid erbjudande om särskilt boende är det den enskildes behov som avgör om erbjuden plats anses skälig och tillgodose det behov som den enskilde har av vård och omsorg.

Om den enskilde tackar nej till erbjuden plats ska behovet av särskilt boende följas upp av ansvarig handläggare.

8.2.1 Parboende

Parboendegarantin innebär att äldre människor som varaktigt har levt och bott tillsammans, inte ska behöva skiljas åt under sin sista tid i livet, även när den enes behov kräver boende i en särskild boendeform för service och omvårdnad för äldre människor. Enligt lagen ska det för den enskilde som har beviljats särskilt boende, ingå i en skälig levnadsnivå att kunna fortsätta att sammanbo med sin partner oavsett om partnern har behov av ett sådant boende
Parboende avser par som har sammanbott varaktigt och där båda parter önskar fortsatt sammanboende inom särskilt boende när bara den ena parten har behov av insatsen särskilt boende.

- För att det ska bli aktuellt med parboende, ska båda parter vilja fortsätta bo tillsammans.
- Beslut till den enskilde och dess partner angående särskilt boende och hemtjänstinsatser på boendet skrivs enligt SoL 4 kap. 1 §. I beslutet ska framgå att det handlar om parboende.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	22 (26)	

- Vid kö tillsärskilt boende kan den enskilde med behovet som kräver boende i särskilt boendeform, få flytta in först och den medboende i ett senare skede om de inte kan dela ett rum/en lägenhet.
- Verkställighet av såväl beslut om särskilt boende som om parboende, betraktas som uppfyllt när erbjudande om plats lämnats. Parboende kan verkställas på olika sätt, i samma lägenhet eller i varsin lägenhet inom samma boende. Så långt det är möjligt ska den enskildes (den enskilde med behovet, som kräver boende i särskild boendeform) önskemål om hur beslutet ska verkställas beaktas, till exempel om man vill bo i samma lägenhet eller i varsin lägenhet.
- Om ett par bor på äldreboende i två sammankopplade lägenheter och den ena parten avlider, så ska den andra parten flytta till en lägenhet inom samma äldreboende, som inte är kopplad till en annan lägenhet.

9. Biståndsbedömda insatser enligt socialtjänstlagen för målgruppen vuxna

Boendestöd

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Boendestödet ska pedagogiskt motivera och stödja personer, så att de får möjlighet att upprätthålla och förbättra förmågan att leva ett så aktivt, meningsfullt och självständigt liv som möjligt i vardagen och i samhället. Boendestöd är en biståndsbedömd insats enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen (SoL) för personer som har någon form av neuropsykiatrisk, intellektuell eller psykisk funktionsnedsättning, bor i ordinärt boende och är bosatta i Piteå kommun. Målet för boendestödets insatser är att de ska ge den enskilde ett kvalificerat stöd för att miniminera och kompensera funktionsvariationen. Boendestödet ska medverka till att personer tillhörande målgrupperna ska kunna känna trygghet i sitt boende och sin livssituation och på sikt ska målet vara att göra boendestödet överflödigt. Stödet ska underlätta och öka möjligheterna till ett självständigt liv och delaktighet i samhället och bygger på att insatser utförs tillsammans med den enskilde.	Insatsen är inte tidssatt. Vid uppföljning av insatsen bör även innehållet i boendestödet samt omfattning i tid för boendestödet följas upp.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	23 (26)	

Insatsen kan vid behov även vara kompenserade.	
--	--

Bostad med särskild service:

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Bostad med särskild service är den enskildes permanenta hem, där omvårdnad och fast bemanning ingår i insatsen. Insatsen är till för personer med omfattande funktionsnedsättningar som är i behov av tillsyn och omvårdnad dygnet runt. Insatsen är ett bostadsalternativ för personer som har ett omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov vilket innebär mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal dygnet runt. Insatsen är inte aktuell för att lösa en akut bostadssituation då det behöver vara tydligt kartlagt att det finns ett omfattande omsorgsbehov och/eller stödbehov innan beslut om insatsen tas. Personer med uttalat missbruk beviljas inte bostad med särskild service utan ska erbjudas lösningar inom ordinärt boende. När beslut tas om bostad med särskild service tas skall andra insatsalternativ som är mindre omfattande vara uttömda och dokumenterade.	Vid osäkerhet kring hur den enskilde kan tillgodogöra sig insatsen ska förbehåll för insatsen kan skrivas in om det finns osäkerhet kring hur den enskilde kan tillgodogöra sig insatsen.

Kontaktperson:

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Kontaktperson enligt SoL kan beviljas om den enskilde har ett begränsat socialt nätverk, riskerar isolering eller har behov av att bryta isolering. Uppdraget kan se mycket olika ut, beroende på enskilda behov. En viktig uppgift är att bryta individens isolering genom gemenskap, hjälp till fritidsverksamhet samt ge råd och stöd i vardagssituationer. Aktiviteterna görs regelbundet, hur ofta och hur länge beror på de enskildes behov, men det kan röra sig om några dagar i veckan eller i månaden och gör saker tillsammans som att promenera, fika, gå och handla, gå på bio eller liknande.	

Kommunikationsstöd för dövblinda

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Beviljas enligt SoL 4§ 2 kap.	Gäller för de som ingår i målgruppen

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	24 (26)	

Riktat sig till de som behöver extra kommunikationsstöd som ett komplement till andra insatser i situationer där regionens ansvar för vardagstolkning inte gäller Syftar till att ge dövblinda möjligheten att delta i sociala aktiviteter och andra situationer där kommunikation kan vara svår att tillgodose	Kan beviljas upp till 4 timmar/vecka
---	---

Sysselsättning enligt SoL 4:1

Insatsens innehåll	Insatsens omfattning
Sysselsättning enligt 4:1 SoL innebär att den enskilde via bistånd kan få stöd i att komma igång med en meningsfull sysselsättning. Det kan handla om att få stöd i att orientera sig i aktiviteter som erbjuds av civila samhället eller via öppna verksamheter och om dessa kan tillgodose behovet av meningsfull sysselsättning. För att möjliggöra att den enskilde kan tillgodose sig en meningsfull sysselsättning kan insatsen behöva kompletteras med andra insatser för att möjliggöra att den enskilde kan komma till aktiviteter i civila samhället som tillgodoser behovet av sysselsättning.	Insatsen beviljas i huvudsak för personer som har varaktig sjukersättning och där utredning visar att det är helt uttömt att behovet kan tillgodoses på annat sätt. Sysselsättning enligt socialtjänstlagen omfattar inte sysselsättning inom daglig verksamhet då den omfattas och beviljas inom ramen för LSS.

10. Icke biståndsbedömda insatser

Det finns en rad insatser som inte är biståndsbedömda och som den enskilde eller dennes anhörig kan ta del av. Det är av vikt att biståndshandläggaren informerar om insatsen men den enskilde eller dennes närstående ansvarar själv för att de ta de nödvändiga kontakter som krävs.

Dövblind ombud

Anordnar teckenträffar 2 ggr/ vecka för att bryta isolering hos personer med hörselnedsättning samt olika grader av synnedsättning. Vid teckenträffarna bjuds olika aktörer in för samhällsinformation på teckenspråk. Om behov finns av taktiltolk bokas detta via Tolkcentralen. Dövblind ombudet kan även göra hembesök samt insatser som utformas tillsammans med den enskilde. Dock arbetar inte dövblindombudet som tolk utan finns behov av detta bokas detta från Tolkcentralen.

Anhörigkoordinator

Kommunen kan erbjuda anhörigstöd på två sätt, dels som biståndsbeslut enligt SoL 4 kap. 1§ eller som generell service enligt socialtjänstlagen.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	25 (26)	

Som generell service finns en anhängigkoordinator som stöd för alla som upplever att de behöver stöd i sin roll som anhängig eller närstående. Anhängigkoordinatören anordnar en rad olika anhängiggrupper varje termin, föreläsnings- och utbildningstillfällen men erbjuder även enskilda samtal.

Seniortorg och samvaroverksamhet

Seniortorg är en förebyggande verksamhet som är under uppstart i Piteå kommun. Seniortorget ska erbjuda tips och guidning som kan berika livet med målet att den enskilde ska kunna leva ett självständigt och gott seniorliv.

I anslutning till trygghetsboendena på Hamnplan, Källbogården, Hortlaxgården samt Öjagården erbjuds samvaroverksamhet. Träffar erbjuds även i Rognäs och Rosvik.

Kompassen

Kompassen är en mötesplats för den som lever i en utsatt situation och som kan behöva bryta sin ensamhet. Kompassen drivs av socialtjänsten och Piteå församling och det finns fika och lunch till självkostnadspris samt kostnadsfria enskilda samtal med diakon om man så önskar.

Uppsökande verksamhet genom hälsosamtal

För de personer som är 80 år och inte har några insatser erbjuds ett hälsosamtal av sjuksköterska med fokus på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder.

Alkohol och narkotikagruppens öppenvård

Alkohol- och narkotikagruppens öppenvård har i uppdrag att ge medborgare i Piteå kommun möjlighet att förändra sina alkohol- och drogvanor.

Även den som lever nära en person med beroende kan vända sig hit.

Här erbjuds individuellt anpassad behandling och stöd, exempelvis:

- 12—stegsbehandling i grupp
- Återfallsprevention och andra behandlingsmetoder i grupp eller enskilt
- Råd och stöd om alkohol och droger
- Möjlighet att dokumentera alkohol- och drogfrihet
- Delning av antabus som du fått föreskrivet av läkare
- Anhörigstöd i grupp

Trygghetssamtal

Är ett samtalsstöd som finns tillgängligt nattetid (mellan 22:00-06:00) till personer, 18 år eller äldre, som bor i ordinärt boende och uppbär insatsen boendestöd. Insatsen syftar till att öka den enskildes känsla av lugn och trygghet i det egna boendet och sker genom att den enskilde tar kontakt via telefon eller sms.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2024-05-22	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2025-06-16
Redaktör Omsorgschef	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Piteå kommuns insatser enligt socialtjänstlagen	Dokumenttyp Riktlinjer	26 (26)	

Ärende 15

Tertialrapport 2 2025 ordinärt boende

Tertialrapport 2 2025 Ordinärt boende

Sammanfattning

Under den här tertialen har störst fokus varit att planera och säkerställa verksamheten under sommaren. Avdelningen har haft utmaningar med kompetensförsörjningen och för närvarande finns 8 vakanta tjänster. Inför sommaren såldes 196 semesterveckor i ett tidigare skede och i högre utsträckning än tidigare år. Personalen har haft minskad korttidsfrånvaro och färre vikarier är också avslutade. Sammantaget en stabilare och bättre sommar än tidigare.

Den kraftiga ekonomiska avvikelsen i hemtjänsten är till viss del kopplat mot förändringen till 11-timmars dygnsvila där det krävs bemanning med extrapersonal på helgerna för att klara insatserna hos brukarna. Hemtjänsttimmarna minskade också under juni månad från 731 timmar/ dag i maj till 679 timmar/ dag i juni, vilket kan vara en ytterligare förklaring till underskottet.

Gällande kvalitet ses inga specifika trender. Det arbetas vidare med en allvarligare avvikelse gällande matallergi för att förhindra ny händelse.

Ekonomi

Ekonomisk handlingsplan:

Hemtjänsten redovisar ett kraftigt underskott, vissa hemtjänstgrupper mindre och vissa betydligt mer. Den ekonomiska avvikelsen i hemtjänsten är till viss del kopplat mot förändringen till 11-timmars dygnsvila där det krävs bemanning med extrapersonal på helgerna för att klara insatserna hos brukarna. Hemtjänsttimmarna minskade också under juni månad från 731 timmar/ dag i maj till 679 timmar/ dag i juni, vilket kan vara en ytterligare förklaring till underskottet. En minskning av timmar efter att scheman är klara medför ökade kostnader då schemana inte blir optimerade. Vi ser fortsatt att arbetet som samordnarna gör optimerar planeringen. Den dagliga styrningen av personal (och akutpool) gör att vi klarar verksamheten. Efter byte av verksamhetssystem har det varit svårt att på ett bra sätt analysera ekonomin och krävs manuell hantering avseende timmarna. Det kvarstår en osäkerhet gällande tillgängliga data. Övertidskostnaderna ser ut att ha minskat med 13% (under perioden januari-juli) jämfört med samma period ifjol.

Kvalitet och patientsäkerhet

Vi arbetar vidare med aktiviteter för att säkra och utveckla verksamheten. Arbetet med att ta fram rutiner som saknas har fortsatt.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.)	Senast reviderat (dat.)
Redaktör	Beslutat av	
Dokumentnamn	Dokumenttyp	1 (3)

Avvikelser:

Det har inkommit 319 avvikelser i systemet. Analys av förbättringar pågår ständigt på APT.

Nedanstående bild visar fördelningen av "Typ av händelse".

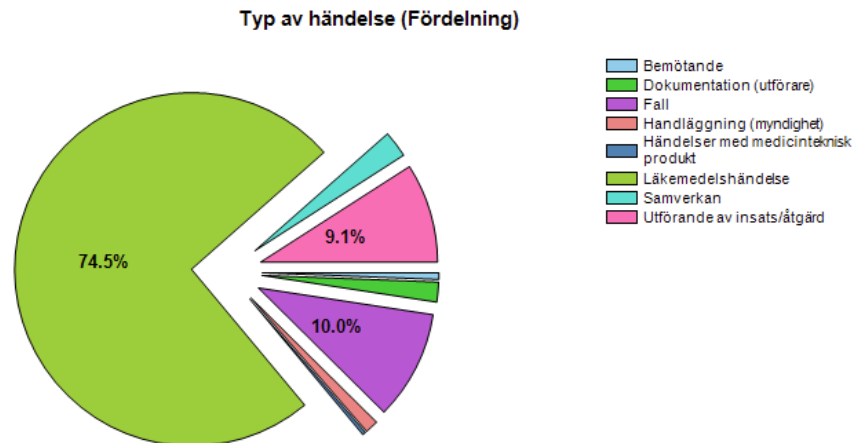
Ärederapport - Avvikelsehantering

2025-08-25 09:38:55

Registreringsdatum:

2025-05-01 t.o.m. 2025-08-31

Antal ärenden: 319

Typ av händelse	Antal
Bemötande	2
Dokumentation (utförare)	6
Fall	33
Handläggning (myndighet)	4
Händelser med medicinteknisk produkt	1
Läkemedelshändelse	246
Samverkan	8
Utförande av insats/åtgärd	30
Totalt: 330	

Egenkontroller under perioden:

Inga egenkontroller är genomförda denna period.

Klagomål:

7 klagomål har registrerats och hanterats. De flesta rör synpunkter på kvalitén i omsorgen. Klagomålen är få till antalet vilket fortsatt tyder på en underrapportering.

Arbetsmiljö/ kompetensförsörjning

Avdelningen har fortsatta utmaningar med kompetensförsörjningen. Bristen på personal försämrar arbetsmiljön och vi har försökt balansera detta mellan olika grupper. Gemensamma avstämningsmöten med prioriteringar både mellan enhetschefer på förmiddagarna och samordnarna har ändå hjälpt oss att både arbeta akut och med någon dags framförhållning. Rekrytering av tills vidare anställd vårdpersonal har pågått med

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.)	Senast reviderat (dat.)
Redaktör	Beslutat av	
Dokumentnamn	Dokumenttyp	2 (3)

blandat resultat, för närvarande finns ca 8 vakanser. Inför sommaren såldes 196 semesterveckor i ett tidigare skede och i högre utsträckning. Personalen har haft minskad korttidsfrånvaro och färre vikarier är också avslutade. Sammantaget en stabilare och bättre sommar än tidigare. Utvärdering av personalens och vikariernas upplevelser är inte klar och alla chefer är inte heller tillbaka från sin semester vilket gör att sommarens analys inte är klar.

Arbetsmiljöverket har varit på inspektion i 2 chefsområden utifrån deras rikstäckande insatser kopplade till "Ett hållbart arbetsliv i välfärden- Hemtjänst".

Äldrecentrats verksamhet har haft största bemanningsproblemen med legitimerad personal och nyttjat bemanningspersonal i hög utsträckning. Avlösningsgästerna erbjöds 1 veckas vistelse/ månad denna sommar vilket underlättade personalsituationen. På Äldrecentrat har det funnits tillgängliga platser hela sommaren.

Övriga händelser av särskild vikt under perioden

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.)		Senast reviderat (dat.)
Redaktör	Beslutat av		
Dokumentnamn	Dokumenttyp		3 (3)

Ärende 16

Tertialrapport Stöd till funktionsnedsatta

Tertialrapport 2 2025

Stöd till funktionsnedsatta

Sammanfattning

Avdelningen Stöd till funktionsnedsatta står fortsatt inför stora utmaningar kopplade till bemanning, särskilt under sommarmånaderna. Inför sommaren 2025 har avdelningen, trots tidiga insatser och intensifierade rekryteringsförsök, haft betydande svårigheter att tillsätta vikarier i tillräcklig omfattning. Tillgången till vikarier har, likt tidigare år, varit en extrem utmaning. Underlaget fortsätter att försvagas och antalet sökande till tjänster inom personlig assistans har minskat markant. Den 13 maj saknades 23 vikarier, och under midsommarveckan saknades fortfarande tre sommarvikarier. Ett beslut om att stänga platser på Skogsgårdens korttidsverksamhet bidrog till att förbättra bemanningssituationen, då personal från bemanningspoolen kunde täcka upp delar av behovet – om än inte fullt ut.

Trots en mycket ansträngd bemanningssituation är den samlade bedömningen att sommaren 2025 har varit lugnare och mer stabil än förväntat. Verksamheten har lyckats upprätthålla en trygg och stabil miljö för våra brukare, vilket är ett resultat av det starka engagemanget från både medarbetare och chefer. Deras flexibilitet, ansvarstagande och lojalitet har varit avgörande för att verksamheten kunnat fungera väl under svåra förutsättningar. Vidare framgångsfaktorer som bidragit till detta utfall är att ordinarie personal har erbjudit sig att arbeta under sommaren. Hela 180 semesterveckor har sålts i år, jämfört med ca 35 veckor under 2024. Ordinarie personal har även tagit extrapass vid sjukdom, vilket medfört högre stabilitet och bibehållen kvalitet. Inget avhopp har heller skett under sommaren. Avdelningen har också blivit behjälpt av tre personer som arbetat hos oss från andra avdelningar. Ytterligare en framgångsfaktor att belysa är att fler enhetschefer har arbetat tillsammans med en samordnare i sommar, vilket har resulterat i förbättrad styrning och stöd i vardagen.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Avd. chef stöd till funktionsnedsatta	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		1 (8)

Oaktat positivt utfall gällande bemanning och kvalitet under sommaren 2025, har den extrema osäkerhet som råder kopplat till att klara sommarplaneringen påverkat både medarbetare och enhetscheferers hälsa negativt med hög stress, oro, merarbete som följd. Den stabilitet som uppnåtts under sommaren har även föranlett ekonomiska konsekvenser, särskilt kopplade till ersättning för extrapass och sålda semesterveckor. Konsekvenserna av att skjuta semesteruttag till hösten kommer att påverka både kvaliteten i verksamheten och den ekonomiska situationen negativt. Det finns en betydande risk att organisatoriskt inte lyckas möjliggöra att den framflyttade semester kan tas ut på ett tillfredställande sätt. Vidare medför de sålda semesterveckorna att den osäkerhet kring bemanning som råder under sommarmånaderna kommer att fortsätta och påverka verksamheterna stora delar av hösten.

Helårsprognosen för avdelningen beräknas för närvarande till -5,6 mkr, men sommarens dyra kostnader pekar på att underskottet kan komma att öka.

Heltidsresan

En andra MBL förhandling med Kommunal har genomförts den 17 juni i syfte att ändra villkoren för de åtta assistansärenden som hittills gått in i heltid. Handlingsplan är upprättad. Medarbetare kommer att erbjudas möjlighet att återgå till sin tidigare sysselsättningsgrad med fast schemaläggning. Arbetsgivaren tillsammans med Kommunal har tagit fram tydlig information kring villkoren för att kunna arbeta heltid inom personlig assistans.

Ekonomi

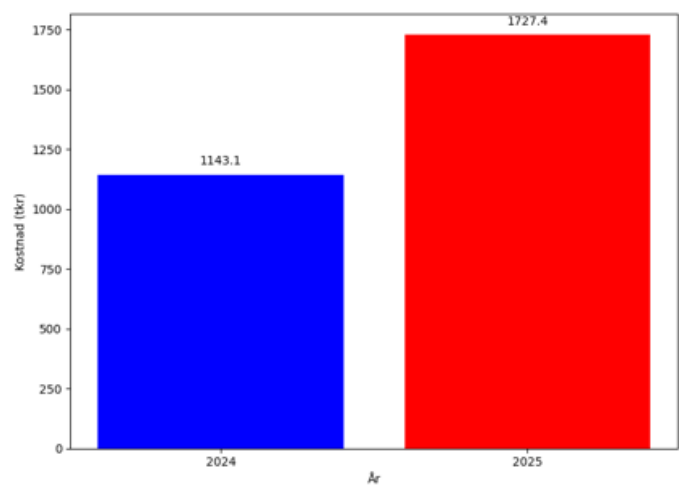
Avdelningen har sålt totalt 180 semesterveckor i år, vilket motsvarar cirka 50 personer – jämfört med ca 35 veckor under 2024. På enhetsnivå innebär detta att ungefär en fjärdedel av personalstyrkan inte haft semester under sommaren. Detta medför en utdragen semesterperiod och ökade kostnader som följd för att möjliggöra uttag av semester och semesterbonus. Semesterersättning för timmar har ökat markant då många ordinarie medarbetare tagit extrapass. Den ställda prognosen på -5,6 mkr riskerar att försämrats ytterligare, främst på grund av ökade kostnader för privata LSS-insatser, verkställande av mindre ärenden samt semester- och övertidskostnader.

Kostnader övertid och fyllnadstid

Analysen visar att from 2022 har övertidskostnaderna överstigit kostnaden för fyllnadstid. From 2021 har övertidskostnaden stigit kraftigt och fortsätter att öka. Det är närapå

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Avd. chef stöd till funktionsnedsatta	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		2 (8)

fördubblade övertidskostnader mellan åren 2022-2024, vilket är en effekt av rådande kompetensutmaningar. Den nya regleringen kring övertidsersättning fastslår att deltidsanställda nu har rätt till övertidsersättning på samma nivå som heltidsanställda när de arbetar utöver sin ordinarie arbetstid¹, vilket kommer medföra ytterligare ökade övertidskostnader.

Tabell 1 illustrerar kostnaden för fyllnadstid och övertid. Kostnaderna är 51 % högre än föregående år.

Januari-augusti			
År	Övertid	Fyllnadstid	Totalt
2015	547 600	643 100	1 190 700
2016	769 900	578 400	1 348 300
2017	635 600	680 200	1 315 800
2018	663 700	823 600	1 487 300
2019	623 200	812 800	1 436 000
2020	486 900	623 700	1 110 600
2021	538 500	502 300	1 040 800
2022	1 094 000	792 400	1 886 400
2023	1 430 900	898 200	2 329 100
2024	1 913 400	779 400	2 692 800
2025	2 554 100	622 300	3 176 400

Figur 2 visar hur kostnader för fyllnadstid, övertid och totala kostnader över tid.

Korttidsverksamhet

Korttidsverksamhetens semesterplanering har likt övrig verksamhet inom avdelningen varit svår att realisera. Semesterperioden inleddes med en vakant tjänst, och flera pass har lösts löpande under sommaren, ofta med hjälp av semestererbjudanden till ordinarie personal.

¹ Kollektivavtalet PAN 25

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
	Redaktör Avd. chef stöd till funktionsnedsatta	Beslutat av Socialchef	
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		3 (8)

Antalet dygn inom korttidsverksamheten har ökat med cirka 37 % jämfört med för två år sedan. Om denna utvecklingstrend fortsätter kommer två korttidsenheter inte att vara tillräckliga för att möta behoven.

Två särskilt resurskrävande ärenden har genererat ökade kostnader för avdelningen. I det ena fallet har en brukare med särskilda utmaningar krävt insatser från vaktbolag för att säkerställa tryggheten för våra medarbetare. I det andra fallet har en brukare med omfattande behov medfört att Durewallombud, metodstöd och företagshälsovården har behövt kopplas in.

Personlig assistans

Konkurrensen om arbetskraften har intensifierats, både gentemot privata aktörer och regionen. Rekryteringssvårigheterna har fördjupats ytterligare, vilket medför ökade kostnader i form av övertidsutbetalningar samt en växande budget för annonsering av vakanta tjänster.

LSS ärenden

Små beslut med begränsad timfördelning har negativ påverkan på ekonomin, då verkställandet inom ramen för biståndsbeslutet är svårt att genomföra inom befintlig budget. Tre LSS-ärenden, beslutade av LSS-handläggare inom socialtjänsten i Piteå kommun saknar finansiering från Försäkringskassan. För att möjliggöra uppföljning har en intern budgetfördelning upprättats, vilken visar en ackumulerad budgetavvikelse. Under perioden har ett av ärendena fått avslag från Försäkringskassan. Utöver detta har kostnaderna ökat för en brukare där dubbelbemanning krävs för att säkerställa en god och säker arbetsmiljö för både medarbetare och brukare.

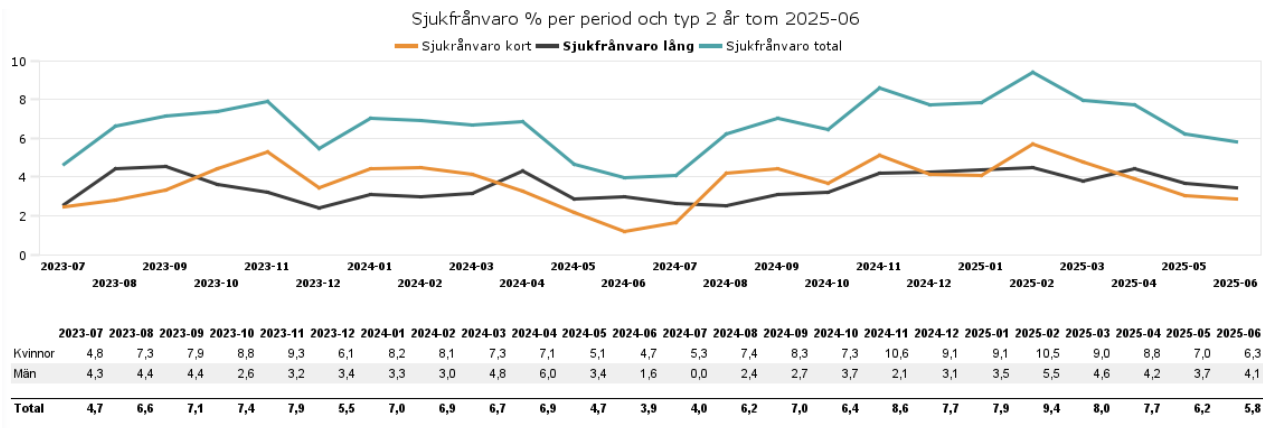
Arbetsmiljö & kompetensförsörjning

Sommarens planering har präglats av betydande svårigheter att rekrytera vikarier, vilket har haft en negativ inverkan på både enhetschefers och medarbetares arbetsmiljö. Den begränsade tillgången till vikarier inom yrket personlig assistans har medfört en påtaglig belastning för samtliga medarbetare inom avdelningen.

Utöver sommarbemanningen kvarstår stora utmaningar i rekryteringen till fasta tjänster. Trots upprepade annonseringsinsatser har flera tjänster inte kunnat tillsättas. Rekrytering av vikarier är fortsatt svårt, vilket bidrar till en hög och ihållande belastning

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Avd. chef stöd till funktionsnedsatta	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		4 (8)

på den ordinarie personalstyrkan. Avdelning stöd till funktionsnedsatta har under en längre tid haft en hög personalomsättning, vilket resulterat i ständiga kunskapstapp. I dagsläget står vi inför ytterligare en kritisk fas då två erfarna chefer avslutar sina tjänster samtidigt som avdelningen har fått en ny avdelningschef. Den organisatorisk instabilitet medför ökad stress och belastning på kvarvarande medarbetare, och avdelningen riskerar att förlora värdefull kompetens och erfarenhet som är avgörande för att möta verksamhetens krav på säkerhet, kvalitet och utveckling. Arbetsmiljörelaterade utmaningar återfinns således både på individ- grupp- och organisationsnivå. Medel är äskade från omställningsfonden för att säkra en kvalitativ kunskapsöverföring från erfaren medarbetare under september månad. En avdelning inom korttidsverksamheten handleds av företagshälsovården för att förbättra arbetsmiljön.

Figur tre visar sjukfrånvaro på lång- och kort sikt. Sjukfrånvaro under perioden visar en något minskad frånvaro. Det är dock för tidigt att säga om detta utgör någon stadigvarande förändring, då ackumulerad sjukfrånvaro pekar mot motsatsen, se nedan.

Sjukfrånvaro

2024-08 - 2025-07

Förändring mot föregående period

Totalt	7,2%	1,0% ▲
Kvinnor	8,3%	1,2% ▲
Män	3,6%	0,2% ▲

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Avd. chef stöd till funktionsnedsatta	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		5 (8)

Avdelningsövergripande insatser för utveckling och kompetensförsörjning

Inom avdelningen pågår flera strategiska insatser med syfte att främja utveckling, kompetensförsörjning och verksamhetskvalitet:

Alternativa boendeformer

En arbetsgrupp har tillsatts med uppdrag att utreda möjligheten erbjuda möjlighet att brukare delar bostad i en form av semesterhotell. En inspirationsföreläsning var planerad till maj på Kaleido, men fick ställas in på grund av lågt deltagarantal. Fortsatt arbete med alternativa boendeformer fortsätter under 2025.

Referensgrupp för kompetensförsörjning

En arbetsgrupp bestående av medarbetare från personlig assistans och korttidsverksamheten arbetar med att identifiera och genomföra aktiviteter som stärker kompetensförsörjningen. Fokus ligger på insatser som verksamheten själv kan påverka, där målet är att skapa långsiktig stabilitet och attraktivitet.

Yrkesresan

Samtliga medarbetare har genomfört utbildningsmodulen Bas 2 inom ramen för Yrkesresan, vilken avslutades i mars. Utbildningen har erbjudits både som enskild självstudie och i form av fysiska träffar. Under hösten fortsätter Yrkesresan med Bas 3, vilket ger möjlighet till ytterligare kompetensutveckling och fördjupning.

Kvalitet och patientsäkerhet

Kvalitet,	egenkontroll är under perioden ej genomförd.
Dokumentation,	egenkontroll är under perioden ej genomförd
Patientsäkerhet,	egenkontroll är under perioden ej genomförd
Dokumentation:	egenkontroll är under perioden ej genomförd. dokumentationsutbildning för ny personal, genomgång av i Combine.
Patientsäkerhet:	egenkontroll är under perioden ej genomförd.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Avd. chef stöd till funktionsnedsatta	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett	6 (8)	

Avvikelser:

Under perioden har två avvikelser rapporterats inom verksamheten. Den första rör en utebliven dubbelbemanning, vilket medförde att en planerad dusch för brukare inte kunde genomföras. Den andra avvikelsen gäller en felmedicinering. Inga medicinska följd effekter inträffat till följd av händelsen. Båda avvikelserna har hanterats enligt gällande rutiner för avvikelshantering. Vidtagna åtgärder så som samtal med berörda medarbetare, reflektion och dialog vid arbetsplatsträffar, både med och utan närvaro av distriktssköterska har realiserats för att säkerställa lärande, förebygga upprepning och stärka kvaliteten och säkerheten.

Klagomål och synpunktshantering: inget inkommit att hantera.

Övriga händelser av särskild vikt under perioden

Doktrin ² pekar på vikten av KASAM (känslas för sammanhang) och att närvarande av KASAM i arbetsmiljön ökar medarbetares motståndskraft mot stress, psykisk ohälsa och utmattning. Att arbeta aktivt med att stärka detta är därför ett viktigt arbete för avdelningens långsiktiga hållbarhet, kvalitet och attraktivitet. Vidare behövs insatser kring effektivisering av schemaläggning. Både SoL³ och aktuell forskning understryker vikten av att arbeta förebyggande och att bygga vidare på friskfaktorer. En analys av verksamheten visar flera framgångsfaktorer som har haft positiv påverkan på sammansättningen utfall. Dessa faktorer utgör en viktig grund för fortsatt utveckling och kontinuitet för avdelningen.

Identifierade framgångsfaktorer

- Innovation, kreativitet och mod att tänka nytt har varit tongivande och drivit verksamheten framåt. Även om semesterhotell inte verkställdes i år, så är det ett fint exempel på nytänkande. Ett salutogent perspektiv i kombination med ett lösningsorienterat förhållningssätt har skapat förutsättningar och trots osäkra och svåra förhållande borgat för trygghet och stabilitet.

² Känsla av sammanhang - ISM

³ Socialtjänstlagen

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Avd. chef stöd till funktionsnedsatta	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		7 (8)

- Tillit – både till varandra och till den egna förmågan att bemästra utmaningar är en bärande princip för att uppnå långsiktig och hållbar kvalitet i verksamheten.
- Strukturerade möten för operativa och strategiska frågor har stärkt både samverkan och ledarskap horisontellt och vertikalt inom förvaltningen. De operativa avstämningsmötena har bidragit till ett mer proaktivt arbetssätt, där risker identifieras och hanteras innan de utvecklas till kriser.
- Tidig planering av sommarbemanningen, tillsammans med möjligheten att sälja semesterveckor, har skapat förbättrade planeringsförutsättningar jämfört med föregående år.
- Vi lever i en tid med ett osäkert geopolitiskt läge, snabba förändringar och kort tidshorisont. En framtid där vi behöver hantera allt från krisberedskap, cyberattacker och desinformation till bemannings- och kompetensförsörjningsproblematik, och samtidigt förhålla oss till en ansträngd budget och högt ställda krav på kvalitet. Dagens snabbrörliga samhälle medför att väl förankrade rutiner är av särskild betydelse, och för att strukturer och ledstänger ska få fäste i en organisation krävs tid, uthållighet och ett konsekvent ledarskap – att "hålla i och hålla ut".

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Avd. chef stöd till funktionsnedsatta	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		8 (8)

Ärende 17

Tertialrapport 2 2025 En ingång

Tertialrapport 2 2025 En Ingång

Sammanfattning

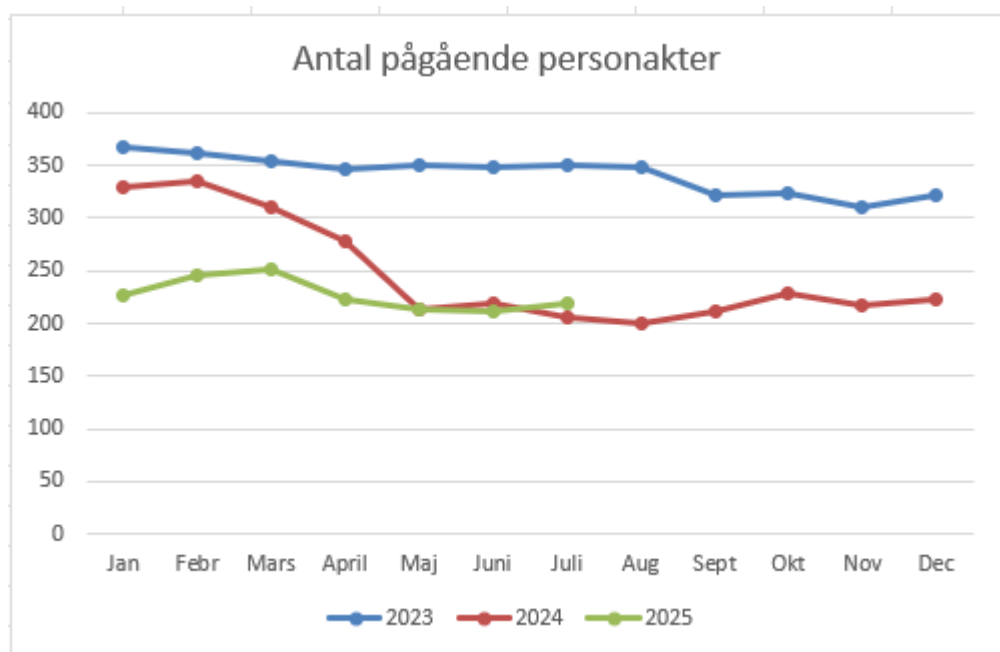
Den första juli 2025 började en ny socialtjänstlag att gälla. Socialförvaltningen har gjort ett omfattande förberedande arbete inför den nya lagens ikraftträdande och flera funktioner har involverats i arbetet. Exempelvis arrangerades en uppföljande workshop i maj för brukarföreningsrepresentanter, politiker och förvaltningens chefer på aggregerad nivå för dialog och delaktighet inför förslaget på lokal inriktning i omställningen till den nya lagen. Vid socialnämndens sammanträde i juni beslutade socialnämnden om en ny inriktning i omställningen till den nya lagen som utgör grunden för kommunens arbete mot en mer långsiktigt hållbar socialtjänst. Inriktningsbeslutet har föregåtts av en lokal läges- och behovsanalys som sammanställts i en rapport.

Under maj månad gjorde SKR ett besök på Stöd till försörjning då man i den nationella kommundatan uppmärksammat det goda resultat som enheten haft både vad gäller andelen personer men långvarigt bidragsbehov men även det över tid ekonomiska goda utvecklingen för försörjningsstöd. Intresset från SKR är stort för de metoder som utvecklats på enheten är stort vilket resulterade i att Piteå tillsammans med Sundbyberg är inbjudna på SKR:s nationella arbetsmarknadsdagar i oktober för att berätta om sitt framgångsrika arbete. Biståndshandläggarna tillsammans med boendesamordnaren har under hela året arbetat intensivt med att utifrån det förändrade platsantalet på SÄBO säkerställa att rätt person erbjuds rätt plats. Det har inneburit att vi haft ett mycket bra kö-läge som varierat mellan 4-12 personer under tertialen. Det har även funnits tillgång till korttidsplatser under hela sommaren trots att dessa minskades i antal på grund av bemanningsläget. Den 11/5 anordnade vår anhörigkoordinator tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan "En stilla dag" som vände sig till anhöriga som vårdar närstående och fokuserade på återhämtning.

Ekonomi

Arbetet fortgår med att fokusera på de klienter som är längst ifrån egen försörjning och genom samverkan med andra aktörer hitta långsiktiga möjligheter för klienterna att bli självförsörjande. Vi ser att antalet hushåll som beviljas försörjningsstöd är relativt oförändrat.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		1 (3)

Hemtjänststimarna går ner något under vilket med stor sannolikhet förklaras av det goda platsläget som vi haft på SÄBO vilket inneburit att man snabbt kunnat erbjudas plats. Fram till 1/7-2025 har kostnaden för betalningsansvar varit 103 500 kr vilket jämfört med många andra kommuner är väldigt lågt. Detta trots att regionen i mer än 60 % av de aktuella ärendena flyttar fram datumet för utskrivning. Att vi har så låga kostnader för betalningsansvar förklaras av det goda platsläget i våra verksamheter men även det goda arbetet som utskrivningsteamet gör.

Kvalitet

De avvikelser som inkommit under tertiälen har primärt varit relaterade till det nya verksamhetssystemet. Vid ett tillfälle var det inte möjligt att arbeta i systemet under en tidsperiod vilket gjorde att det inte var möjligt att göra utbetalningar till klienter. Vid detta tillfälle så använde man sig av kontinuitetsplanering för att kunna betala ut de akuta belopp som behövdes. Egenkontroller är gjord på Stöd till försörjning men ej sammanställda då det ej funnits tid för detta under semesterperioden då bemanningen varit reducerad. På biståndsenheten genomfördes egenkontroll genom en workshop. För att säkerställa att handlägningsprocessen följts tog handläggarna ut 5 utredningar där handlägningsprocessen gicks igenom samt att man säkerställde att dokumentationen så långt som möjligt ska vara likvärdig utifrån behovsområdena i IBIC. Att göra egenkontroll i form av workshop var för att se skillnader när vi nu utreder enligt IBIC och i det nya verksamhetssystemet som på ett mer kvalitativt sätt säkerställer att vi utreder rättssäkert. Egenkontroll visar på att det finns fortsatt behov av ett strukturerat arbetssätt kring uppföljning av beviljade insatser.

Arbetsmiljö och kompetensförsörjning

Sjukfrånvaron, både den långa och korta har minskat jämfört med tidigare år och ligger nu på 3,7 % för avdelningen något som är en minskning med 1,7%. Enheterna har under tertiälen haft duktiga sommarvikarier som har arbetat under sommaren och som har varit viktiga för att möjliggöra att ordinarie personal kunnat ges 4 veckors sammanhållen semester. Upplevelsen från båda enheterna är

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertiärrapport mall	Dokumenttyp Blankett		2 (3)

att tydligheten som verksamheten har i form av tydliga riktlinjer som reglerar verksamheten är positivt för arbetsmiljön för medarbetarna då det ger en tydlighet och stöd i myndighetsutövningen. Riktlinjerna är även viktiga vid introduktion av vikarier och nya kollegor. Belastningen på biståndshandläggarna som arbetar med äldre är hög och vi bedömningen är att de ligger på för stort antal ärenden var för att kunna arbeta systematiskt med uppföljningar på det sätt som vi önskar. Detta framkommer även i den nationella kommundatan där vi ser hur vi ligger i bemanning kopplat mot demografin i jämförelse med andra kommuner.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		3 (3)

Ärende 18

Tertialrapport 2 2025 - IFO

Tertialrapport 2 2025 IFO

Sammanfattning

IFO påverkas i stor utsträckning av den nya Socialtjänstlagen som trädde i kraft 1/7 2025. Inför övergången till den lagen har ett omfattande förberedelsearbete gjorts både gällande vilka insatser som skall ges utan föregående behovsprövning samt på vilken nivå dokumentationen skall ske. Inom IFO öppnas möjligheten att ge familjebehandling samt stöd till våldsutsatt utan föregående behovsprövning. Inom Alkohol- och narkotikagruppen och psykosocialt stöd har man under lång tid gett insatser till vuxna utan föregående behovsprövning och här kommer det att bli viktigt att hitta former för dokumentation som uppfyller kraven på rättssäkerhet. Det finns önskemål från verksamheterna att utöka antalet insatser som ges utan föregående behovsprövning men det kvarstår fortfarande utmaningar med hur dokumentationen skall ske för dessa i Combine. Omställningen till nya SoL innebär utmaningar för de kommuner som likt oss har kuratorer anställda på Ungdomsmottagningen och där arbetar SKR med frågan hur detta skall hanteras.

Inflödet av nya ärenden var stort till mottagningen under maj månad men minskade något under sommarmånaderna. Det är framförallt ärenden gällande oro kring våld mellan föräldrar men även oro för att barn skall vara våldsutsatta som ökat. Under både crusingen i maj och augusti och PDOL hade vi medarbetare som arbetade tillsammans med polis och föräldrar på stan. 13-25 hade ett tält under PDOL där målet var att öka kunskapen och sprida information om verksamheten. Vi kommer genomföra en Aktivitetskväll på Gläntan den 26 augusti för våra familjehem, en kväll att mötas över en fika, dela erfarenheter och umgås som familjer med andra.

Ekonomi

Kostnaden för institutionsplacering för vuxna fortsätter att ligga betydligt högre än föregående år. Ett arbete är påbörjat för att göra åtgärder för att minska dessa kostnader. För närvarande har vi 4 personer som är dömda till LVM-vård. Vi ser att det fortsatt är SoL-placeringar som ökar och många av dessa placeringar sker på Stödboenden då vi saknar den boendeformen i egen regi. En översyn kring att starta ett stödboende i egen regi är gjord och kommer att presenteras för socialnämnden. Kostnaderna för institutionsvård barn och unga ligger lägre än föregående år medan kostnaderna för förstärkt familjehem ligger högre.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		1 (3)

Vårddygns januari-juli 2025									
Förstärkta fh, 5572	2025					2024			
	Totalt		kr			Totalt		kr	
	Kostnader tom juli		4 054 916			Kostnader tom juli		2 340 248	
	Antal vårddygns		1 359			Antal vårddygns		744	
Institutionsvård BoU, 5542	2025					2024			
	Totalt		kr			Totalt		kr	
	Kostnader tom juli		7 962 394			Kostnader tom juli		9 532 445	
	Antal vårddygns		1 656			Antal vårddygns		2 148	
LSS barn, 5145	2025					2024			
	Totalt		kr			Totalt		kr	
	Kostnader tom juli		2 195 260			Kostnader tom juli		2 757 876	
	Antal vårddygns		212			Antal vårddygns		273	
Institutionsvård vuxna, 5521	2025					2024			
	Totalt		kr			Totalt		kr	
	Kostnader tom juli		13 252 317			Kostnader tom juli		10 712 566	
	Antal vårddygns		4 126			Antal vårddygns		3 639	
	Snittkostnad		3 212			Snittkostnad		2 944	

Kvalitet

Egenkontroller är gjorda, sammanställda och analyserade. Det har framkommit utvecklingsområden bland annat gällande dokumentation där vi bland annat ser att vi behöver arbeta vidare med hur vi dokumenterar utredningsplaner och genomförandeplaner. Vi har även beslutat om vissa revideringar av egenkontrollen inför nästa egenkontroll och kommer även att genomföra extra stickprovskontroller i några utvalda områden som är kopplade till att synliggöra delaktighet. De avvikelser som inkommit under tertialen har primärt varit relaterade till verksamhetssystemet och brister gällande möjlighet att dokumentera i detta. Det har inkommit ett klagomål under tertialen och det är relaterat till synpunkter på ett ärende som gäller umgänge.

Arbetsmiljö och kompetensförsörjning

Sjukfrånvaron, både den långa och korta har minskat jämfört med tidigare år. Under tertialen har chefer och några medarbetare varit på nationell konferens för Signs of Safety där man både fått bekräftelse på det arbete som idag görs men även fortsatt inspiration kring vad man vill arbeta vidare med. Utöver det har 4 medarbetare utbildats i Eraser som är ett bedömningsverktyg för barn och unga med sexuellt avvikande beteende. Två polisanmälningar har gjorts under tertialen gällande hot mot tjänsteman, utöver det har det varit ett tillbud och vi har 4 säkerhetsplaneringar avseende hotfulla klienter. Belastningen på framför allt placerings- / familjehemsgruppen och myndighetsutövningen på vuxensidan är fortsatt mycket belastad. Tre av familjehemsgruppens socialsekreterare har utbildat familjehem från Piteå i "Ett hem att växa i". Det är obligatoriskt att kommuner ska erbjuda familjehem utbildning och vi är glada att vi äntligen kunnat utbilda våra egna medarbetare så att vi kan erbjuda utbildningen i egen regi.

Trots att det tidigare vidtagits åtgärder kopplat till arbetsmiljön för placeringsgruppen och familjehemsgruppen är risk och konsekvensanalyser inplanerade under september månad med anledning av att medarbetarna beskriver ohälsa kopplat till arbetsbelastning. Skyddsombud medverkar i arbetet.

Antalet begäran om handlingar och omfattningen av dessa är fortfarande något som utmanar oss i verksamheten då det är tidskrävande och komplext och kräver stor skicklighet och tid.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare		Beslutat av Socialchef	
Dokumentnamn Tertialrapport mall		Dokumenttyp Blankett	2 (3)

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2021-11-16	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.)
Redaktör Processledare	Beslutat av Socialchef		
Dokumentnamn Tertialrapport mall	Dokumenttyp Blankett		3 (3)

Ärende 19

Tertialrapport T2 2025 SÄBO

Tertialrapport T2 2025 SÄBO

Sammanfattning

Bristen på vikarier är påtaglig och stora ansträngningar har gjorts för att rekrytera vikarier till sommarperioden, ett allt svagare underlag och betydligt färre sökanden. Sommaren har överlag löpt på bra bla tack vare god schemaplanering men även möjligheten att använda sommarerbjudandet i planerat skede har spelade stor roll, dock har medarbetare och chefers engagemang och lösningsfokus varit allra mest betydelsefull.

Att ersättningsrekrytera undersköterskor/vårdbiträden till vakanta tjänster utmanar oss, då vi ser en försämring i kompetens och erfarenhet men även att det är färre kandidater i våra urval. Tyvärr avslutar alldeles för många sina anställningar hos oss, tom 250818 är det 87 medarbetare av dessa har 39 medarbetare bytt arbetsplats inom Piteå kommun, 12 medarbetare har gått till regionen, 12 medarbetare har gått i pension, övriga 24 har flyttat till annan kommun/bytt arbetsgivare/annat.

Inför denna sommar lyckades vi rekrytera vikarierade enhetschefer till samtliga Säbo'n, vilka har varit otroligt duktiga, engagerade och verkligen bidragit till att ordinarie enhetschef har haft en bra arbetsmiljö i sommar.

Skogsgårdens korttidsverksamhet fick revidera sin planering avseende antalet platser utifrån ett extraordinärt bemanningsläge inom personlig assistans. Från vecka 28 tom vecka 32 hade Skogsgården endast 10 av de 20 tillfälliga boendeplatserna öppna.

Fortsatt avveckling av Österbo fortskrider enligt planering.

Glädjande är att vi under tertial 2 fick beskedet att vi beviljats ESF-projekt för att jobba med förändrade arbetssätt sk differentiering. Rekrytering av projektledare och projektmedarbetare pågår.

Lex Sarah, 2 allvarliga avvikelser om missförhållanden.

Värmeböljan har påverkat både boende och medarbetare men en väl kommunicerad rutin/checklista vid värmebölja har varit till gott stöd samt den kylda tilluften. Angående kyldtilluften så kan vi konstatera att efter ca 14 dagar trängde sig värmen in och medförde ett väldigt påverkat inomhusklimat.

Ekonomi

Verksamhetsdialoger har tom maj genomfört med alla, sedan har ytterligare en verksamhetsdialog genomförs med de säbo'n som har en ekonomiskt utmanade situation. Det negativa ekonomiska resultatet under tertial 2 är lite för tidig att analysera, vi vet att övertidstimmar och sommarerbjudandet kommer ha stor negativ påverkan. Fortsatt är den sammantagna bedömningen avseende den ekonomiska situationen att vi kommit en bit på väg där enhetschefer och administratörer inom SÄBO tagit ett stort ansvar för att minska personalkostnader genom effektivare bemanningsplanering och mer fokus på schemaläggning.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2025-03-13	Giltigt (till och med)	Senast reviderat (dat.)
Redaktör	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Tertialrapport	Dokumenttyp Blankett	1 (5)	

Kvalitet och säkerhet

Kvalitet, egenkontroll är under perioden ej genomförd varit mera att fokusera på att få det basala i vård och omsorgsarbetet att fungera så bra som möjligt. Som nämnts tidigare kommer avdelningschef med start från hösten och 1-2 år framåt att anställa ett *metodstöd* vars uppgift kommer att vara att ingå i en ”paketsatsningen”. Metodstödet uppgift blir att ansvara för kvalitetsfrågor. Det finns utmaningar att kombinera stora ekonomiska åtgärder med att samtidigt bedriva ett kvalitetssäkrande utvecklande kvalitetsarbete

Dokumentation, egenkontroll är under perioden ej genomförd

Patientsäkerhet, egenkontroll är under perioden ej genomförd

Avvikelser, inkomna avvikelser är hanterade enligt rutin och majoriteten av HSL avvikelserna fortsätter koppla mot felaktigheter vid medicinhantering så som utebliven dos, missat signera mm. De åtgärder vi har/kommer vidta är bla att prata med berörd/berörda medarbetare, föra dialog på Apt mm. För fördjupad lägesbild se bilaga.

2 avvikelser om missförhållande, Lex Sarah.

Missförhållande 1:

Orsak/händelse: Dörrar öppnades i samband med brandövning, en av brukarna gick ut

Konsekvenser: Fysiska, brukaren ramlade, fick skrapsår

Åtgärder: Nya rutiner brandövning - uppsikt vid dörrar

Missförhållande 3:

Brukare fick inte hjälp med inkontinensskyddsbyte enligt GFP, gav inte rätt information till kollegor, sa att alla insatser var utförda.

Orsak: Svårt klargöra genom utredning – kompetens eller medveten försummelse?

Konsekvenser: Dröjde länge innan hjälp med IK-skyddsbyte. Psykiska, brukaren var nyinflyttad, blev ledsen och lite orolig av händelsen

Åtgärder: Ssk talat med, följt upp med brukaren, enhetschef korrigering, stödjande samtal med personal.

Under sommaren har verksamheterna aktivt arbetat med omedelbara åtgärder där det är möjligt utifrån de avvikelser som rapporterats in. Förutom arbetet med åtgärder för att minska risken för återupprepning av händelser och eliminering av bristande förhållanden så behöver vi regelbundet analysera orsakerna till avvikelserna.

Klagomål och synpunktshantering. Två inkomna, dessa oberoende av varandra, handlar om närstående som upplever brister i Hälso- och sjukvård.

Beviljat ESF-projekt, rekrytering av projektledare och projektmedarbetare pågår.

En ”paketsatsning” kommer vara nödvändig på respektive säbo, här blir det viktigt att vi kartlägger och analyserar varje enskilt säbo, så aktiviteterna/insatserna bli så rätt som möjligt. Vi behöver bli se över schema och schemaläggning, vem gör vad, arbetsmiljö, kvalitet, utbildning, kulturer mm.

Vårt mål och vår ambition är: *Kvalitet ska ligga bakom vårt arbete med att uppnå en vård- och omsorg, en arbetsmiljö och en ekonomi som vi kan stå upp för och vara stolta över.*

Tillsammans med HSL-organisationen har en revidering gjorts i rutinen, *vid akut brist på personal med läkemedelsdelegation sond - samt insulindelegation på SÄBO för äldre*. Revideringen består av ett förtydligande där ansvaret övergår till HSL-organisationen då alla tänkbara lösningar är uttömda.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2025-03-13	Giltigt (till och med)	Senast reviderat (dat.)
Redaktör	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Tertialrapport	Dokumenttyp Blankett	2 (5)	

Arbetsmiljö

Det ansträngda personalläget har varit kännbar under perioden. Bristen på vikarier är påtaglig och stora ansträngningar har gjorts för att rekrytera vikarier till sommarperioden. Sommaren har gått relativt bra och främst, tack vare, det fantastiska arbete som både ordinarie personal och vikarier har bidragit med men även att vi tidigt aktiverat ett stort antal sommarerbjudanden, 228 veckor. Våra duktiga vikarierande enhetschefer har avlastat och stöttat, vilket har bidragit till en bättre arbetsmiljö för ordinarie chefer.

Ett arbete med enhetschefernas egen arbetsmiljö är påbörjad där vi fokuserade på vilka friskfaktorer vi särskilt behöver stärka och ett arbete är genomfört med att ringade in de faktorer vi behöver lägga särskild vikt på. Enhetscheferna har var för sig- utifrån de ”inringade” faktorerna fått beskriva nuläge-önskeläge-aktiviteter-hinder sk. NÖHRA-modellen (en modell som används för att strukturera samtal och underlätta förändring) Avdelningschef har sammanställt och fortsatt arbete kommer ske tillsammans med enhetscheferna under hösten.

En sammantagen bild är att våra medarbetare ute i verksamheten har haft en ansträngd men ändå okej sommar. Många duktiga vikarier men kännbart är den lägre kompetensen bla ser vi brister i att dokumentera i Combine, att läsa i Combine, vi ser brister i omvårdnad och kvalité, vi har haft väldigt många pass med för få medarbetare med delegation. Våra administratörer och chefer har gjort (och gör) ett fantastiskt arbete med att säkra bemanningen. På Rognäsgränd saknas ännu kyltilluft så här har värmeböljan varit påtaglig, på övriga säbo'n trängde värmen in efter ca 14 dagar och då förändrades inomhusklimatet markant. Många diskussioner har rört arbetskläder och att dessa är för täta och varma när det är sommar, önskemål om tunnare sommarkläder har framförts.

Alldeles för många undersköterskor/vårdbiträden har avslutat sin anställning hos oss inom Säbo, tom 250818 är det 87 medarbetare. Av dessa gick 12 st i pension, 39 st till annat arbete inom Piteå kommun, 12 st till Regionen och 24 st till annat tex flyttat till annan kommun el bytt arbetsgivare.

Övriga händelser av särskild vikt under perioden

Skogsgårdens korttidsverksamhet fick 250624 revidera sin planering avseende antalet platser utifrån extraordinär bemanningssituation inom personlig assistans. Från vecka 28 tom vecka 32 hade Skogsgården endast 10 tillfälliga boendeplatser öppna. Under tidsperioden som vi minskade platsantalet på Skogsgården var Österbo's tomma/lediga lägenheter en backup dvs dessa lägenheter skulle kunna användas som tillfälliga boendeplatser, dock har inget behov av detta uppstått under sommaren. Från 10 augusti finns samtliga 20 platser tillgängliga. Avvecklingen av Österbo fortskrider, idag har vi 20 st boende. Avveckling ska vara klar senast 251231 då hyresavtalet är uppsagt. En av enhetscheferna på Österbo har slutat och gått till annan verksamhet inom socialtjänsten, den andra enhetschefen slutat 14 september och går även hon till annan verksamhet inom socialtjänsten. Finns en bra lösning att ersätta enhetscheferna för den sista delen av avvecklingstiden. Process pågår att undersköterskor/vårdbiträden ges skäliga erbjudanden om ny placering.

Avdelningschef, SÄBO

Leena Leijon

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2025-03-13	Giltigt (till och med)	Senast reviderat (dat.)
Redaktör	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Tertialrapport	Dokumenttyp Blankett		3 (5)

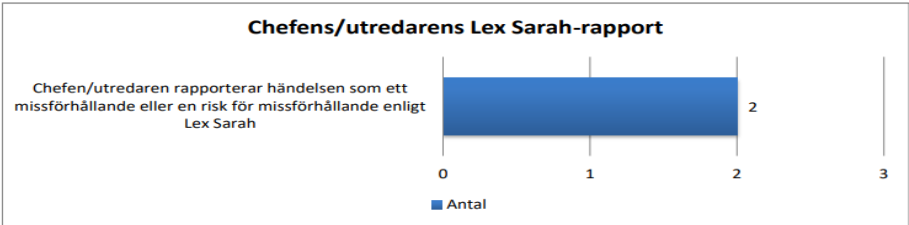
Avvikelser

Orsak till att avvikelsen inträffade

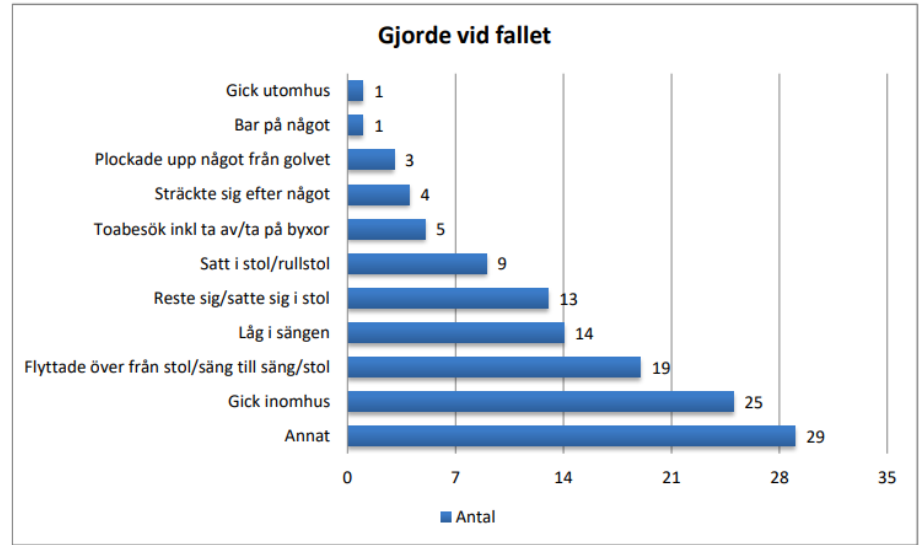
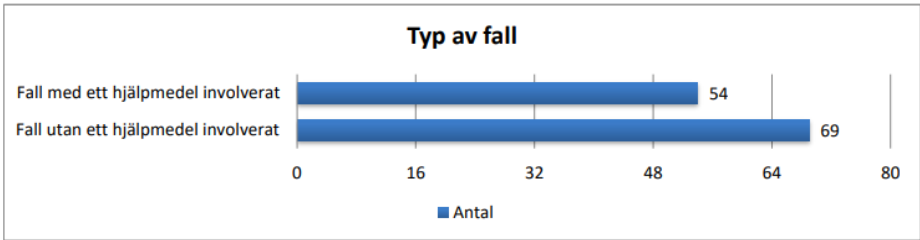
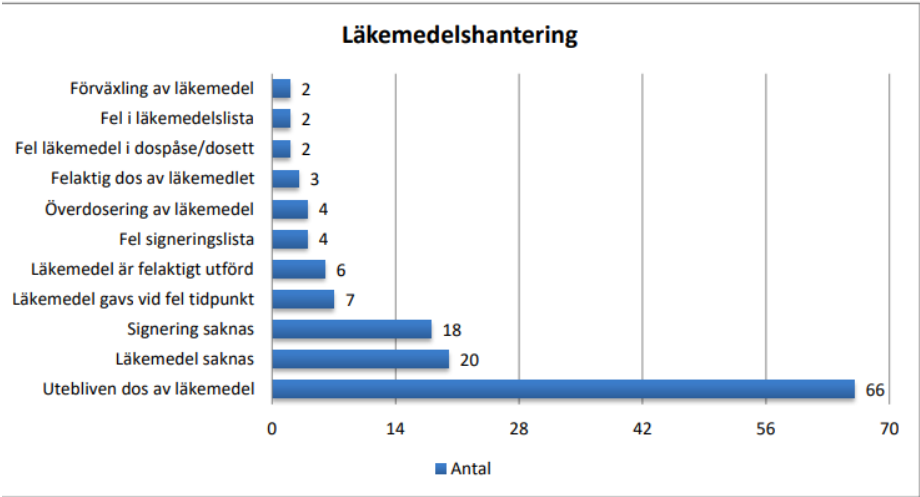
Orsak	Antal	Fördelning
[Orsak ännu inte fastställd]	192	55,0%
Ej följt gällande rutin	52	14,9%
Den enskilde överskattar sin fysiska förmåga	25	7,2%
Övrigt	19	5,4%
Omgivningsfaktor	11	3,2%
Otillräckliga kunskaper	10	2,9%
Den enskilde använder läkemedel som påverkar balans/gångförmåga	7	2,0%
Samverkan/rapportering	7	2,0%
Oklar ansvarsfördelning	6	1,7%
Den enskilde glömde att använda rekommenderade gånghjälpmedel	4	1,1%
Otillräckliga resurser	3	0,9%
Bristfällig dokumentation	3	0,9%
Förväxling av läkemedel	2	0,6%
Information internt	2	0,6%
Rutin saknas	1	0,3%
Delegeringsgenomförande	1	0,3%
Handhavandefel avseende hjälpmedel eller larm.	1	0,3%
Feldelat i dosett eller brist i annat iordningsställande	1	0,3%
Personalbrist	1	0,3%
Gällande rutin har följts men fungerar inte	1	0,3%
Totalt	349	100,0%

Vidtagna åtgärder

Åtgärd	Antal	Fördelning
[Ingen åtgärd vidtagen]	193	52,2%
Gruppsamtal med personal	58	15,7%
Enskilt samtal med personal	27	7,3%
Kontakt med berörd sjuksköterska	25	6,8%
Annan åtgärd	14	3,8%
Extra tillsyn	14	3,8%
Informerat anhörig/närstående/vårdnadshavare	10	2,7%
Kontakt med berörd läkare	6	1,6%
Förtydligat/ändrat i befintlig rutin	6	1,6%
Hjälpmedel utbytt	5	1,4%
Skapat ny rutin	2	0,5%
Polisanmälan	2	0,5%
Utbildning	2	0,5%
Kontakt med berörd arbetsterapeut	2	0,5%
Delegering återkallad	2	0,5%
Avstängning av personal	1	0,3%
Kontakt med berörd fysioterapeut	1	0,3%
Totalt	370	100,0%

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2025-03-13	Giltigt (till och med)	Senast reviderat (dat.)
Redaktör	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Tertialrapport	Dokumenttyp Blankett	4 (5)	

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2025-03-13	Giltigt (till och med)	Senast reviderat (dat.)
Redaktör	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Tertialrapport	Dokumenttyp Blankett	5 (5)	

Ärende 20

Översyn av stödinsatser för vuxna i missbruk

Tjänsteskrivelse - Översyn av stödinsatser för vuxna i missbruk

Förslag till beslut

1. Socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av stödinsatser på hemmaplan för vuxna med missbruk eller beroende.
2. Socialnämnden uppdrar åt förvaltningen att i samband med översynen utarbeta nya riktlinjer för insatser inom området vuxenmissbruk (och socialpsykiatri?)
3. Socialnämnden beslutar om en tillfällig förändring i delegationsordningen under tiden för översynen, avseende beslut om insatser inom vård och behandling samt bostad med särskild service.

Sammanfattning

Socialnämnden föreslås ge socialförvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av de stödinsatser som erbjuds på hemmaplan till vuxna personer med missbruk eller beroende. Syftet är att kartlägga, analysera och utvärdera befintliga insatser inom områdena vård, behandling samt bostad med särskild service, i syfte att säkerställa att stödet är ändamålsenligt och möter målgruppens behov.

Under tiden för översynen föreslås en tillfällig förändring av delegationsordningen inom området vuxenmissbruk, specifikt gällande beslut om insatser inom vård och behandling samt bostad med särskild service. Detta för att möjliggöra en mer ändamålsenlig hantering under utredningsperioden. Vidare ska översynen av verksamhet mynna ut i nya riktlinjer för arbetet med målgruppen. Dessa riktlinjer ska fungera som stöd och vägledning för myndighetsutövningen samt utgöra ett regelverk för genomförandet av serviceinsatser inom verkställigheten.

Bakgrund

Socialnämnden har ett ansvar att kontinuerligt utvärdera och utveckla det stöd som erbjuds till vuxna med missbruks- och beroendeproblematik. För att möta förändrade behov och säkerställa att insatserna är kostnadseffektiva och kvalitetssäkrade, behöver en fördjupad översyn göras av nuvarande verksamhet och arbetssätt.

Förvaltningens uppdrag

Förvaltningen ges i uppdrag att:

- Genomföra en översyn av nuvarande stödinsatser för vuxna i missbruk, med särskilt fokus på insatser som erbjuds på hemmaplan.
- Kartlägga och analysera insatser och resultat inom områdena vård och behandling samt bostad med särskild service.
- Utarbeta nya riktlinjer för arbetet med målgruppen vuxna i missbruk, som ska vägleda myndighetsutövningen och reglera serviceinsatser i verkställigheten.